

Obsah

I Usnesení, doporučení a stanoviska

USNESENÍ

Výbor regionů

127. plenární zasedání VR, 31. 1. 2018–1. 2. 2018

2018/C 176/01	Usnesení Evropského výboru regionů – Roční analýza růstu na rok 2018 vypracovaná Evropskou komisí	1
2018/C 176/02	Usnesení Evropského výboru regionů o změně nařízení o společných ustanoveních ESI fondů na podporu strukturálních reforem	5
2018/C 176/03	Usnesení Evropského výboru regionů k návrhu Komise na rozhodnutí Rady o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky	8

STANOVISKA

Výbor regionů

127. plenární zasedání VR, 31. 1. 2018–1. 2. 2018

2018/C 176/04	Stanovisko Evropského výboru regionů – Budoucnost programu COSME po roce 2020: regionální a místní perspektiva	10
2018/C 176/05	Stanovisko Evropského výboru regionů – Směrem k úplnému uplatňování obnovené evropské strategie pro nejvzdálenější regiony	15
2018/C 176/06	Stanovisko Evropského výboru regionů – Erasmus pro místní a regionální představitele	21
2018/C 176/07	Stanovisko Evropského výboru regionů – Podpora soužití s konfliktními druhy v rámci směrnic EU o ochraně přírody	25
2018/C 176/08	Stanovisko Evropského výboru regionů – Jednotný digitální trh: přezkum v polovině období	29

2018/C 176/09	Stanovisko Evropského výboru regionů – Diskusní dokument o budoucnosti financí EU	34
2018/C 176/10	Stanovisko Evropského výboru regionů – Integrované územní investice – výzva pro politiku soudržnosti EU po roce 2020	40

III Přípravné akty

VÝBOR REGIONŮ

127. plenární zasedání VR, 31. 1. 2018–1. 2. 2018

2018/C 176/11	Stanovisko Evropského výboru regionů – Iniciativa pro udržitelný rozvoj modré ekonomiky v západním Středomoří	46
2018/C 176/12	Stanovisko Evropského výboru regionů – Konečné závěry a doporučení skupiny na vysoké úrovni pro zjednodušení pro období po roce 2020	51
2018/C 176/13	Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropa v pohybu: pracovníprávní aspekty v oblasti silniční dopravy	57
2018/C 176/14	Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropa v pohybu: podpora plynulých řešení v oblasti mobility	66

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

VÝBOR REGIONŮ

127. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VR, 31. 1. 2018–1. 2. 2018

Usnesení Evropského výboru regionů – Roční analýza růstu na rok 2018 vypracovaná Evropskou komisí

(2018/C 176/01)

Předkládají politické skupiny ELS, SES, ALDE, EA a EKR

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

- s ohledem na sdělení Komise Roční analýza růstu na rok 2018 ⁽¹⁾ a na zahájení evropského semestru 2018,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 11. října 2017 o evropském semestru v roce 2017 a roční analýze růstu na rok 2018,
 - s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. října 2017 o hospodářských politikách eurozóny ⁽²⁾,
1. domnívá se, že i přes relativní makroekonomické oživení hospodářství EU stále není pocit spokojenosti na místě, neboť míra nezaměstnanosti je v mnoha regionech Evropy stále ještě příliš vysoká, a to zejména mezi mladými lidmi, a nedostatek investic během řady let negativně ovlivňuje konkurenceschopnost a soudržnost Evropy;
 2. sdílí názor Komise, že nedostatečná konkurenceschopnost a soudržnost EU a nestabilita v bankovním sektoru vyžadují napravit strukturální nedostatky hospodářské a měnové unie (HMU) předtím, než přijde nějaká další krize, jak je uvedeno ve stanovisku VR k prohloubení hospodářské a měnové unie do roku 2025 ⁽³⁾;
 3. vítá význam, jenž je v roční analýze růstu přiznáván evropskému pilíři sociálních práv;
 4. podporuje silný důraz, jenž je v roční analýze růstu kladen na dlouhodobý růst, a vyjadřuje proto politování nad tím, že nesladuje krátkodobé pokyny s dlouhodobými cíli EU v oblasti udržitelného růstu a pracovních míst. Doporučení pro jednotlivé země by měla lépe zohlednit cíle Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030;
 5. vyjadřuje politování nad tím, že se roční analýza růstu nezmiňuje o úloze místních a regionálních orgánů, pokud jde o investice; připomíná, že místní a regionální orgány nesou odpovědnost za více než polovinu všech veřejných investic v EU; vyzývá členské státy, aby odstranily stávající překážky, které brání soukromým a veřejným investicím na místní a regionální úrovni; vyjadřuje politování nad tím, že roční analýza růstu na rok 2018 nepokračuje – po prvotním impulsu roční analýzy růstu na rok 2016 – v analýze překážek pro investice;

⁽¹⁾ COM(2017) 690 final.

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2017-0418&language=CS&ring=A8-2017-0310>.

⁽³⁾ Přijato dne 30. listopadu 2017, zpravodaj: Christophe Rouillon (FR/SES).

6. je přesvědčen, že k zefektivnění evropského semestru a zvýšení odpovědnosti za něj v praxi je nezbytnou podmínkou strukturované zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru coby partnerů, a to na základě současného rozdělení pravomocí a kompetencí mezi úrovně správy v členských státech EU. VR proto opakuje svou výzvu k vytvoření etického kodexu pro zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru⁽⁴⁾ a vyzývá Komisi, aby se na prosazování tohoto kodexu aktivně podílela. Doporučuje také, aby příští roční analýza růstu obsahovala zvláštní kapitolu týkající se stavu regionů a zabývající se úlohou místních a regionálních orgánů, a žádá, aby členské státy učinily totéž ve svých národních programech reforem;
7. doporučuje členským státům, aby do svých národních programů reforem a do procesu evropského semestru přímo zapojily samosprávné regionální orgány a nepozapomínalo se na to, že regiony nelze penalizovat za nesplnění cílů, za něž je odpovědný pouze stát;
8. domnívá se, že doporučení pro jednotlivé země by měla dát větší prostor otázkám souvisejícím s demografickou změnou, neboť ta se stává stále důležitějším ukazatelem územní a sociální soudržnosti;
9. zdůrazňuje, že ESI fondy jsou – a měly by zůstat – hlavním nástrojem EU k dosahování cílů Smlouvy v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Požadované plánování programů v operačních programech upevnilo své postavení jako nepostradatelný nástroj k posouzení hospodářské situace regionů a jejich potřeby reformy;
10. nesouhlasí také s podřizováním politiky soudržnosti evropskému semestru, neboť politika soudržnosti má svou vlastní legitimitu zakotvenou v evropských smlouvách. Má-li být navíc toto spojení účinnější díky začlenění politiky soudržnosti do národních programů reforem, musí být politika soudržnosti překoncipována počínaje úrovní EU tak, aby zůstal zachován územní rozměr a aby byl i nadále uplatňován decentralizovaný přístup založený na partnerství⁽⁵⁾;
11. konstatuje, že kromě toho, že je nezbytné posílit správní kapacity, je nutné provést skutečné zjednodušení předpisů o ESI fondech, které negativně postihují tyto kapacity a také efektivnost a účinnost struktur lidských zdrojů určených na řízení těchto finančních prostředků;
12. vítá dosavadní výsledky EFSI, pokud jde o objem aktivovaných investic; je však i nadále znepokojen nejistou adicionalitou a nevyváženým zeměpisným pokrytím EFSI; poukazuje na to, že – jak vyplývá z nedávné studie zadané VR⁽⁶⁾ – nedostatečná administrativní kapacita, nedostatek finančních prostředků pro dlouhodobé investice a zatěžující právní předpisy stále brání využívání EFSI místními a regionálními orgány;
13. bere na vědomí iniciativu Komise vytvořit se zapojením Evropské investiční banky a s využitím poradenství Evropského centra pro investiční poradenství konkrétní iniciativu pro nejbližší regiony, díky níž by se posílil jejich přístup k Evropskému fondu pro strategické investice (EFSI);
14. připomíná, že VR podporuje iniciativy usilující o další liberalizaci obchodu, trvá však na tom, že jakékoli nové iniciativě musí bezpodmínečně předcházet posouzení dopadů, jež včas identifikují a kvantifikují možné asymetrické dopady na evropské regiony, a umožní tak rychlou reakci veřejné politiky. Vyzývá rovněž k tomu, aby se nástroje EU na ochranu obchodu staly rychlým a účinným prostředkem k řešení nekalých obchodních praktik;
15. souhlasí s tím, že budoucnost evropského průmyslu závisí na jeho schopnosti investovat do kvalitní výroby, nových technologií a řešit výzvy a příležitosti digitalizace a dekarbonizace a že zvláštní pozornost je třeba věnovat investicím do technologické podpory malých a středních podniků a specializace pracovníků; vyzývá Komisi, aby využila sdělení o strategii průmyslové politiky jako základu pro vypracování ambicióznější a ucelené vize pro evropský průmysl ve střednědobém časovém horizontu a se silným územním rozměrem, v níž bude zohledněna ústřední úloha regionálních ekosystémů při modernizaci průmyslu;
16. zdůrazňuje, že k tomu, aby byly strukturální reformy, o nichž se v roční analýze růstu hovoří, slučitelné se zásadou subsidiarity, jež má poskytovat evropskou přidanou hodnotu z hlediska konkurenceschopnosti, měly by se soustředit na oblasti politiky, které mají pro EU význam z hlediska pravomocí;

⁽⁴⁾ Viz stanovisko VR *Zlepšit řízení evropského semestru – kodex chování pro zapojení místních a regionálních orgánů* ze dne 11. května 2017.

⁽⁵⁾ Viz stanovisko VR *Budoucnost politiky soudržnosti po roce 2020 – Směrem k silné a účinné evropské politice soudržnosti po roce 2020* ze dne 12. května 2017.

⁽⁶⁾ http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/Implementation-EFSI/implementation_EFSI_pdf.pdf.

17. zdůrazňuje, že je důležité podporovat regiony a města při posilování a propojování jejich podnikatelských ekosystémů s cílem pomáhat malým a středním podnikům lépe se začleňovat do nadregionálních, evropských a globálních hodnotových řetězců; proto souhlasí s cíli Komise, podporovat přeshraniční přístup a spolupráci mezi malými a středními podniky v dodavatelském řetězci. To je obzvláště nezbytné v regionech s trvalým územním znevýhodněním, které komplikuje příležitosti pro rozvoj podniků na mezinárodní úrovni;

18. připomíná, že je důležité, aby správní a regulační prostředí příznivé pro podnikání usnadnilo podnikům, zvláště rychle se rozvíjejícím podnikům, přístup k financím a získávání finančních prostředků v přeshraničním měřítku a plné využití potenciálu evropského trhu s rizikovým kapitálem;

19. zdůrazňuje, že nedostatečná správní kapacita mnoha orgánů veřejné správy na místní a regionální úrovni je překážkou provádění strukturálních reforem a dlouhodobých investic nutných k překlenutí investiční mezery a že by Komise měla vydat jednotný strategický dokument ke koordinaci všech zdrojů odborné pomoci s budováním kapacit financované z prostředků EU, včetně programu na podporu strukturálních reforem;

20. opakuje svou žádost, aby byly investice místních a regionálních orgánů v rámci ESI fondů ve všech zemích EU vyňaty z výpočtu stropů pro schodek a dluh stanovených v Paktu o stabilitě a růstu; odmítá makroekonomickou podmíněnost, jež by vedla k trestání regionů a měst za politická rozhodnutí, která nemohou ovlivnit;

21. podporuje nutnost zaručit zdravé veřejné finance a omezení značné výše veřejného dluhu v zájmu budoucích generací; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit skladbu veřejných výdajů, vzhledem k zásadám OECD pro účinné veřejné investice na všech úrovních správy, a že sám přispívá k monitorování uplatňování těchto pravidel; vyzývá Komisi, aby přijala opatření na podporu fiskální decentralizace v celé EU, což by podle dostupných údajů zvýšilo účinnost veřejných výdajů ⁽⁷⁾;

22. souhlasí s tím, že je nezbytné efektivně využívat nástroje dostupné na úrovni EU, zejména evropské strukturální a investiční fondy v rámci politiky soudržnosti, ale domnívá se, že je třeba zlepšit fungování výkonnostního rámce a odstranit jeho přílišnou nepružnost;

23. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mají značný podíl na zadávání veřejných zakázek, a že úsilí směřující ke zvýšení správní kapacity k zadávání veřejných zakázek v balíčku předpisů o zadávání veřejných zakázek ⁽⁸⁾ by proto mělo být směřováno konkrétně k místním a regionálním orgánům;

24. zdůrazňuje, že v nedávném společném průzkumu OECD a VR Překážky v oblasti financování, správy a regulace pro investice měst a regionů EU do infrastruktury ⁽⁹⁾ 66 % respondentů uvedlo, že problémem je pro ně složitost směrnic EU o zadávání veřejných zakázek, pro 61 % jsou to možné náklady a časová náročnost spojené se soudními spory v případech, že jsou postupy zadávání zakázek napadeny u soudu;

25. naléhavě vyzývá členské státy, aby přijaly opatření k omezení zvýhodňování dluhu při zdanění a pro boj proti agresivnímu daňovému plánování; zdůrazňuje, že zásadní význam mají probíhající práce na vytvoření společného konsolidovaného základu daně z příjmů právnických osob (CCCTB), právně závazných opatřeních zaměřených na boj proti daňovým únikům a ke zvýšení transparentnosti daní; vítá úsilí Komise o zavedení pravidel umožňujících zdanění zisků, jichž dosahují nadnárodní společnosti prostřednictvím digitální ekonomiky;

26. vítá výzvu k silnějšímu zaměření na složení a efektivnost veřejných výdajů souvisejících s obranou; zdůrazňuje, že takové výdaje by měly přispět k překonání současné roztržité obranného průmyslu EU, a to i prostřednictvím podpory racionalizace a přeshraniční spolupráce mezi společnostmi všech velikostí;

27. poukazuje na to, že 76 % doporučení pro jednotlivé země pro rok 2017 se týká strukturálních reforem, které mohou mít různý územní dopad a které lze – v souladu se stávajícím rozdělením pravomocí mezi jednotlivé úrovně správy – řešit pouze v partnerství s místními a regionálními orgány;

⁽⁷⁾ Viz rovněž zprávu OECD *Fiscal Federalism 2016 – Making Decentralisation Work* (Fiskální federalismus 2016 – Jak zajistit fungování decentralizace).

⁽⁸⁾ COM(2017) 572.

⁽⁹⁾ Připravuje se ke zveřejnění.

28. vítá prohlášení roční analýzy růstu na rok 2018, že silnější a efektivnější veřejné instituce mají zásadní význam pro budování odolných hospodářských struktur, které posílí investice a růst, a skutečnost, že analýza uznává, že strukturální reformy by měly zohledňovat distribuční účinky na regiony;

29. pověřuje předsedu, aby toto usnesení předložil Evropské komisi, Evropskému parlamentu, bulharskému předsednictví Rady a předsedovi Evropské rady.

V Bruselu dne 1. února 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

Usnesení Evropského výboru regionů o změně nařízení o společných ustanoveních ESI fondů na podporu strukturálních reforem

(2018/C 176/02)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

— s ohledem na návrh nařízení ze dne 6. prosince 2017, který předložila Evropská komise a kterým se mění nařízení o společných ustanoveních (EU) č. 1303/2013; ⁽¹⁾

— s ohledem na:

- i) *stanovisko VR Návrh obecného nařízení o fondech společného strategického rámce* ze dne 4. května 2012, v němž se zdůrazňuje, že orgány územní samosprávy nelze trestat za to, že některé členské státy nedodrží své závazky v oblasti správy ekonomických záležitostí, zejména v oblasti schodku státního rozpočtu;
- ii) *stanovisko VR Program na podporu strukturálních reforem na období 2017–2020* ze dne 8. dubna 2016, v němž VR nesouhlasí, aby byla politika soudržnosti podřizována evropskému semestru, neboť politika soudržnosti má svou vlastní legitimitu zakotvenou v evropských smlouvách;
- iii) *stanovisko VR Budoucnost politiky soudržnosti po roce 2020 „Směrem k silné a účinné evropské politice soudržnosti po roce 2020“* ze dne 12. května 2017, z něž vychází iniciativa #CohesionAlliance a v němž se zdůrazňuje, že je nutné překoncipovat začlenění politiky soudržnosti do národních programů reforem z úrovně EU tak, aby zůstal zachován územní rozměr a aby byl i nadále uplatňován decentralizovaný přístup založený na partnerství;
- iv) *stanovisko VR Zlepšit řízení evropského semestru – kodex chování pro zapojení místních a regionálních orgánů* ze dne 11. května 2017, v němž se vyzývá ke strukturovanému zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru coby partnerů, a to na základě současného rozdělení pravomocí a kompetencí mezi úrovně správy v členských státech EU, aby byl evropský semestr zefektivněn a zvýšila se za něj odpovědnost v praxi;
- v) *stanovisko VR Diskusní dokument o prohloubení hospodářské a měnové unie do roku 2025* ze dne 1. prosince 2017, v němž se podporuje strategie konvergence, která by doplnila stávající evropské politiky pro posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti;

1. poukazuje na to, že podpora hospodářské, sociální a územní soudržnosti je cílem všech politik EU (článek 3 Smlouvy o EU) a zároveň skutečnou politikou zakotvenou ve Smlouvě (články 174 až 177);

2. zdůrazňuje, že politika soudržnosti, jak je stanovena ve Smlouvě o EU, nezahrnuje povinnost financovat obecné strukturální reformy v členských státech;

3. zdůrazňuje, že v zájmu dodržení zásady subsidiarity musí být definován pojem a rozsah „strukturálních reforem“ způsobilých pro finanční podporu EU. VR konstatuje, že je důležité tak učinit na základě posouzení evropské přidané hodnoty, jelikož čl. 2 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 1466/97 z července 1997, na něž současný návrh odkazuje, stanoví příliš širokou definici pojmu „strukturální reformy“;

4. odmítá uvedené odůvodnění, že je návrh v souladu se **zásadou subsidiarity**, jelikož cílem politiky soudržnosti, jak ji provádějí evropské strukturální a investiční fondy, pro něž nařízení o společných ustanoveních stanoví celkový právní rámec, není podpora strukturálních reforem v členských státech, ale *snížování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů*;

⁽¹⁾ COM(2017) 826 final

5. se znepokojením konstatuje, že návrh, aby podpora strukturálních reforem spadala pod přímé řízení a nevyžadovalo se žádné spolufinancování těchto nákladů, by mohl znamenat renacionalizaci politiky soudržnosti, neboť porušuje zásady spolufinancování a sdíleného řízení, z nichž tato politika vychází. Tyto zásady mají klíčový význam pro podnětění spoluodpovědnosti, prosazování řádné správy a maximalizaci pákového efektu politiky soudržnosti;

6. zdůrazňuje, že **zásada víceúrovňové správy**, která je právně zakotvena v článku 5 nařízení o společných ustanoveních, vyžaduje koordinovanou činnost, zejména mezi různými úrovněmi správy, která vychází ze zásad subsidiarity a proporcionality, a to i prostřednictvím operační a institucionální spolupráce, s ohledem na přípravu a uplatňování dohody o partnerství a programů. Využití finančních prostředků z ESI fondů na financování vnitrostátních reforem by proto vyžadovalo koordinovanou činnost různých úrovní správy, kterou návrh Komise nepředpokládá;

7. se znepokojením konstatuje, že vytvoření systému „finanční prostředky za reformy“, jako je ten, který se nyní navrhuje, by bylo v rozporu se zásadami partnerství a víceúrovňové správy a nestimulovalo by spoluodpovědnost místní a regionální úrovně za strukturální reformy, jež jsou důležité z hlediska EU, s ohledem na to, že většina těchto reforem vyžaduje zapojení místních a regionálních orgánů;

8. konstatuje, že existuje rozpor mezi využíváním prostředků z ESI fondů na financování „obecných strukturálních reforem“ v členských státech a povinností **tematického zaměření**, jak je definována v článku 18 nařízení o společných ustanoveních;

9. je znepokojen tím, že Komise navrhuje změnu nařízení o společných ustanoveních a navrhuje použít výkonnostní rezervu ESI fondů k financování nástroje pro provádění reforem, který zatím nebyl navržen a jehož podrobnosti dosud nebyly stanoveny;

10. zdůrazňuje, že účelem **výkonnostní rezervy ESI fondů**, jak je popsána v člancích 20 až 22 nařízení o společných ustanoveních, je podporovat pouze programy a priority, které dosáhly svých milníků, a poskytovat pobídky pro úspěšné řízení a provádění. Je znepokojen tím, že by navrhované snížení těchto pobídek mohlo mít na úspěšné regiony a správní orgány odrazující účinek, a proto nesouhlasí s návrhem Komise, aby byly části této výkonnostní rezervy využity k jiným účelům, a to ani na dobrovolném základě. Pokud bude návrh Komise přijat Radou a Parlamentem, musí být jasně stanoveno dobrovolné provádění, aby byly změny stávajícího uspořádání programů ESI fondů nechány na uvážení regionů a obcí;

11. domnívá se, že ustanovení o výjimkách a dobrovolnou účast v režimu EU nelze použít jako argument pro tvrzení, že se návrh netýká subsidiarity, pokud tento režim zahrnuje financování z prostředků EU zaměřené na dosažení cílů, jež jsou stanoveny ve Smlouvách a které jsou důležité pro všechny členské státy EU. Veškeré financování z prostředků EU musí být totiž poskytováno s ohledem na cíle stanovené ve Smlouvách EU a mít právní základ přímo související s cíli, které má splnit;

12. je znepokojen tím, že změna nařízení o společných ustanoveních v této fázi provádění současného programového období, k níž by došlo předtím, než bude proveden přezkum výkonnosti plánovaný na rok 2019 (článek 21), by mohla vést k právní nejistotě a dalším zpožděním v provádění stávajících programů ESI fondů;

13. je rovněž znepokojen načasováním nového nástroje pro provádění, jelikož návrh Komise týkající se nového víceletého finančního rámce, který má být předložen v květnu 2018, nemůže vycházet z výsledků navrhované „pilotní fáze“. Vzhledem k tomu, že tato fáze má být teprve navržena a přijata normotvůrci a že má být spuštěna v roce 2018, bude shromáždění důkazů o jejím provádění a výsledcích do května 2018 extrémně obtížné. K vytvoření návrhu nástroje pro provádění reforem na období po roce 2020 tedy nebude možné přispět žádnou předchozí zkušeností;

14. poukazuje na to, že princip využívání ESI fondů k financování strukturálních reforem nesouvisejících s cíli politiky soudržnosti již byl zaveden v programu na podporu strukturálních reforem, zatímco finanční krytí tohoto programu se odečítá z technické pomoci EFRR a členské státy mohou čerpat dodatečné příspěvky ze zdrojů technické pomoci operačních programů. Zdůrazňuje, že se tento znepokojující precedens nyní posiluje v balíčku týkajícím se HMU, což může mít důsledky, které zpochybní základy politiky soudržnosti;

15. z toho důvodu odmítá návrh Komise změnit nařízení o společných ustanoveních tak, aby bylo možné využít výkonnostní rezervu na podporu strukturálních reforem v členských státech. VR je připraven plně využít svých pravomocí a podat žalobu proti legislativnímu aktu u Soudního dvora Evropské unie podle článku 8 Protokolu (č. 2) o používání zásad subsidiarity a proporcionality;

16. co se týče VFR a programového období po roce 2020, je ochoten podrobně projednat vazby mezi politikou soudržnosti, příslušnými strukturálními reformami relevantními pro EU a evropským semestrem. Tyto vazby by musely být součástí zastřešující strategie EU v oblasti hospodářské, sociální a udržitelné správy navazující na strategii Evropa 2020. VR se domnívá, že nutným předpokladem je plné zapojení místních a regionálních orgánů do všech fází této strategie, jak je stanoveno v kodexu chování VR;

17. pověřuje předsedu, aby toto usnesení předložil Evropské komisi, Evropskému parlamentu, bulharskému předsednictví Rady a předsedovi Evropské rady.

V Bruselu dne 1. února 2018.

předseda
Evropského výboru regionů

Karl-Heinz LAMBERTZ

Usnesení Evropského výboru regionů k návrhu Komise na rozhodnutí Rady o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky

(2018/C 176/03)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

- s ohledem na návrh Komise ze dne 20. prosince 2017, aby Rada přijala rozhodnutí podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 23. března 2017 Právní stát v EU z místního a regionálního pohledu,
 - s ohledem na své stanovisko ze dne 12. února 2015 Místní a regionální orgány a víceúrovňová ochrana právního státu a základních práv v EU,
 - s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. listopadu 2017 o stavu právního státu a demokracie v Polsku (2017/2931(RSP)),
 - s ohledem na stanovisko Benátské komise z 8.–9. prosince 2017 k návrhu zákona, kterým se mění zákon o Státní soudní radě, k návrhu zákona, kterým se mění zákon o Nejvyšším soudu předloženému prezidentem Polska, a k zákonu o organizaci obecných soudů, přijaté na 113. plenárním zasedání Benátské komise,
1. opakuje, že je zastáncem společného souboru základních hodnot, na nichž je Evropská unie založena a k nimž patří respektování demokracie a zásad právního státu, jak se uvádí v článku 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU), v Listině základních práv Evropské unie a v Evropské úmluvě o lidských právech (EÚLP);
 2. domnívá se, že tyto hodnoty jsou základem vzájemné důvěry mezi členskými státy, mezi členskými státy a institucemi EU a mezi všemi úrovněmi správy;
 3. zdůrazňuje, že zásady, o něž se opírá právní stát – zákonnost, respektování základních práv, rovnost před zákonem, svoboda projevu a svoboda shromažďování, transparentnost, zodpovědnost, oddělení pravomocí, demokratický a pluralitní proces přijímání zákonů, právní jistota, zákaz svévolného jednání výkonné moci, nezávislé a nestranné soudy a účinný soudní přezkum –, jsou většinou přímo a bezprostředně relevantní pro fungování místních a regionálních orgánů a jsou nezbytným předpokladem jejich aktivní účasti na procesu evropské integrace;
 4. podporuje tudíž návrh Komise ze dne 20. prosince 2017, aby Rada přijala rozhodnutí podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii, a to na základě vyhodnocení situace v Polsku jako zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu;
 5. očekává, že polská vláda a Komise zahájí konstruktivní dialog ohledně toho, jak tuto situaci vyřešit před 20. březnem 2018, především proto, aby se zabránilo negativním dopadům na proces rozhodování EU, a to i pokud jde o návrhy, jež má Komise předkládat na programové období po roce 2020;
 6. odmítá jakoukoli politickou podmíněnost ex-post, která by mohla mít za následek to, že na místní a regionální orgány budou přenášeny důsledky politik, které jsou prováděny vládami členských států a jež by mohly vést k pozastavení poskytování finančních prostředků EU městům a regionům. Politika soudržnosti nesmí být zatížena podmínkami na evropské úrovni, jejichž splnění nemohou místní a regionální úroveň ani ostatní příjemci nijak ovlivnit. VR nicméně upozorňuje na stávající ustanovení v dohodách o partnerství, která umožňují, aby byl přísun finančních prostředků pozastaven v případě porušení zásad právního státu ze strany místních a regionálních orgánů. Vyjadřuje znepokojení, pokud jde o soulad případné politické podmíněnosti ve vztahu k přístupu měst a regionů k finančním prostředkům EU se zásadou proporcionality;
 7. mimoto zdůrazňuje, že výsledkem řízení o nesplnění povinnosti, které proti členskému státu vede Evropský soudní dvůr, může být rozhodnutí tohoto soudu, že ústřední vláda musí uhradit pokuty;

8. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předložil Evropské komisi, Evropskému parlamentu, bulharskému předsednictví Rady a předsedovi Evropské rady.

V Bruselu dne 1. února 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

STANOVISKA

VÝBOR REGIONŮ

127. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VR, 31. 1. 2018–1. 2. 2018

Stanovisko Evropského výboru regionů – Budoucnost programu COSME po roce 2020: regionální a místní perspektiva

(2018/C 176/04)

Zpravodaj: Robert Sorin NEGOIȚĂ (RO/SES), starosta 3. sektoru v Bukurešti**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

1. vyzývá Evropskou komisi, aby zajistila předvídatelný a stabilní rámec podpory malých a středních podniků po roce 2020 tím, že vytvoří obnovený a posílený program navazující na program COSME, jenž zohlední potřeby rozmanitých druhů malých a středních podniků v různých regionech EU;
2. poukazuje na to, že podniky ani finanční zprostředkovatelé v mnoha regionech EU nejsou dostatečně informováni o finančních nástrojích dostupných v rámci programu COSME. Doporučuje proto, aby byly posíleny činnosti v oblasti informování a rozšiřování, pokud jde o dostupné nástroje, zaměřené na všechny regiony EU;
3. upozorňuje, že je třeba věnovat dostatečné prostředky na usnadnění přístupu k financím pro co nejvíce malých podniků přítomných v různých regionech. Má za to, že podpora partnerství veřejného a soukromého sektoru mezi finančními zprostředkovateli a regionálními a místními subjekty při společném zavádění cílených finančních nástrojů, jež by doplnily stávající záruční nástroje a nástroje kapitálového financování, by mohla přispět k dosažení dlouhodobého cíle vytvořit udržitelný růst a zaměstnanost;
4. vyzdvihuje iniciativu Enterprise Europe Network (EEN) a důrazně podporuje její další trvání, rozšíření a modernizaci v rámci programu navazujícího na program COSME. Poukazuje na to, že EEN nemá dostatečné pokrytí ani viditelnost, zejména v některých zemích, venkovských a vzdálených regionech a oblastech s nižší hustotou obyvatel. Doporučuje proto, aby byla síť kontaktních míst EEN rozšířena s cílem zajistit co nejširší územní pokrytí;
5. doporučuje, aby byly v programu navazujícím na program COSME upřednostněny cíle, jako je podpora podnikání napříč odvětvími a různými druhy regionů, včetně méně rozvinutých a okrajových regionů a příměstských oblastí, a také posilování regionálních podnikatelských ekosystémů díky podpoře jejich mapování a propojování vyspělejších regionů s regiony, které se ještě dostávají na stejnou úroveň;
6. domnívá se, že v příštím programovém období je třeba zlepšit transparentnost a synergie mezi různými nástroji EU na podporu malých a středních podniků. Vyzývá proto Evropskou komisi, aby jasně vymezila funkci a rozsah každého nástroje na podporu malých a středních podniků a podnikatelů, aby se zamezilo vytváření paralelních struktur a zajistilo se, že příjemci a finanční zprostředkovatelé budou moci snadno získávat informace o celé škále dostupných nástrojů;

7. vzhledem k tomu, že očekávaná poptávka po nástroji pro úvěrové záruky programu COSME je tak vysoká, že by ani navýšení tohoto nástroje v rámci fondu EFSI 2.0 nemuselo být dostatečné, bylo by vhodné zvážit další prostředky pro program COSME ⁽¹⁾;
8. bylo by třeba přezkoumat *sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záruk*. Současná výše minimální prémie stanovená ve sdělení je totiž poměrně vysoká ve srovnání s aktuálními úrokovými sazbami z úvěrů;
9. navrhuje, aby finanční nástroje poskytující částečné zajištění úvěrového rizika vydané v rámci nástroje pro úvěrové záruky programu COSME poskytovaly až 80 % zajištění. Bez této záruky by malé a střední podniky dané projekty často nerealizovaly, což by mělo za následek neoptimální situaci z hlediska investic. Tyto záruky jsou koncipovány tak, aby náležitě odpovídaly podnikatelským modelům malých a středních podniků a umožňovaly jim dlouhodobě a udržitelným způsobem růst;
10. je třeba vyjasnit, že financování z programu COSME lze kombinovat s jinými fondy EU;
11. prahová hodnota stanovená na 150 000 EUR, u níž je nutné ověřit, zda úvěry, které ji překračují, nejsou způsobilé v rámci programu Horizont 2020, by se měla zvýšit na 500 000 EUR. Zároveň by měla být snížena minimální roční doba splatnosti úvěrů a maximální doba splatnosti by měla být delší než 10 let;
12. pokud jde o podnikatele v růstových odvětvích žádající o rizikový kapitál, kteří si ale chtějí udržet kontrolu nad svou společností, bylo zdůrazněno, že řešením nemohou být investoři typu „business angels“, a proto by se mělo zvážit posílení jiných forem rizikového financování, jako je mezaninové financování;
13. podporu, kterou program COSME poskytuje prostřednictvím EIF soukromým finančním zprostředkovatelům, by mohla doplnit podpora regionálních investičních fondů, které by mohly být spravovány regionálními orgány nebo agenturami pro regionální rozvoj. Různé regiony by mohly spojit své síly při vytváření všeobecných investičních fondů;
14. domnívá se, že účinná koordinace místních, regionálních, vnitrostátních a evropských programů určených pro podnikatelské prostředí a zajištění jednotnosti právních předpisů upravujících v členských státech podnikatelské prostředí jsou pro jeho podporu nezbytné;
15. má za to, že by měla být věnována větší pozornost akcím ze strany místních a regionálních orgánů na podporu podnikání a zakládání malých a středních podniků a přijata opatření ke zlepšení úlohy místních a regionálních orgánů při podpoře podnikatelského prostředí a rozvoji partnerství veřejného a soukromého sektoru;

Podpora malých a středních podniků a podnikatelů po roce 2020

16. poukazuje na to, že malé a střední podniky a začínající a rychle se rozvíjející podniky jsou hlavními motory růstu a vytváření pracovních míst v Evropě a jsou zdrojem stabilních pracovních míst na místní úrovni, čímž posilují sociální a hospodářské struktury svých regionů;
17. zdůrazňuje, že je třeba posílit evropské podnikatelské ekosystémy poskytováním cílené podpory malým a středním podnikům a začínajícím a rychle se rozvíjejícím podnikům, jež bude součástí důsledné a účinné politiky v oblasti malých a středních podniků zaměřené na výsledky;
18. poukazuje na to, že je třeba tento podpůrný rámec doplnit o mechanismus zajišťující, že zásady víceúrovňové správy zapojující více subjektů budou začleněny do politiky EU v oblasti malých a středních podniků. Opakuje proto svůj požadavek, vyjádřený ve stanovisku Inteligentní regulace pro malé a střední podniky ⁽²⁾, formálně a systematicky zapojovat regionální a místní zmocněnce pro malé a střední podniky do sítě zmocněnců pro malé a střední podniky, jež funguje jako hlavní nástroj správy politiky EU v oblasti malých a středních podniků;

⁽¹⁾ Viz např. Ewa Chomowicz, *Rozpočet EU po brexitu. Tváří v tvář skutečnosti, zkoumání životaschopných řešení*. Brusel, Centrum pro evropskou politiku [online verze], s. 5–6 a 25–26, březen 2017; Jörg Haas & Eulalia Rubio: *Brexit a rozpočet EU. Hrozba, nebo příležitost?* Berlín, Delors Institut, s. 8–18, leden 2017.

⁽²⁾ Stanovisko VR *Inteligentní regulace pro malé a střední podniky*, zpravodaj: Christian Buchmann (AT/ELS), ECON-VI/020, odstavec 8.

Přístup k financování

19. zdůrazňuje, že nejpodstatnější část rozpočtu programu COSME je věnována usnadnění přístupu malých a středních podniků k finančním prostředkům. Domnívá se, že by budoucí program na podporu malých a středních podniků měl i nadále sledovat prioritní cíl vyplnit mezeru v jejich financování;
20. požaduje však, aby se věnovala mimořádná péče zajištění toho, že se program navazující na program COSME bude zabývat potřebami financování celé škály malých a středních podniků v různých regionech EU, včetně tradičních malých a středních podniků, osob samostatně výdělečně činných, mikropodniků a rychle rostoucích začínajících a rozvíjejících se podniků;
21. domnívá se, že program navazující na program COSME by měl zohlednit stávající situaci v období po skončení krize, v níž vytváření pracovních míst stále zaostává za oživením HDP, a zaměřit se zvláště na podporu vytváření pracovních příležitostí v malých a středních podnicích a mikropodnicích;
22. upozorňuje, že je třeba věnovat dostatečné prostředky na usnadnění přístupu k financím pro co nejširší škálu podniků přítomných v různých regionech, včetně tradičních malých a středních podniků, mikropodniků, družstev a podniků sociální ekonomiky, a během různých fází rozvoje podniku;
23. poukazuje na to, že mnoho potenciálních podnikatelů nemá nezbytné informace a základní podnikatelské dovednosti nutné k založení podniku. Navrhuje, aby se těmto potenciálním podnikatelům dostalo podpory prostřednictvím nabídek podpory v rané fázi poskytujících cílenou individualizovanou odbornou přípravu před tím, než zahájí své podnikání;
24. opakuje svůj návrh předložený ve stanovisku Inteligentní regulace pro malé a střední podniky⁽³⁾, aby byl zřízen evropský systém „Take One“, v jehož rámci budou samostatně podnikající osoby či mikropodniky pobízeny k náboru prvního zaměstnance prostřednictvím finančních pobídek a flexibilních předpisů, které by mohly být financovány pomocí programu COSME;
25. konstatuje, že nástroj pro úvěrové záruky je i nadále základním nástrojem, který malým a středním podnikům pomáhá získat finanční prostředky. Požaduje, aby byl záruční nástroj v rámci programu navazujícího na program COSME vybaven odpovídajícími prostředky, aby se mohl zabývat potřebami malých a středních podniků v oblasti financování. Má za to, že tento nástroj by neměl obsahovat omezení, ale měl by zůstat otevřený rozmanitým druhům podniků. Domnívá se, že posílení záručních institucí a jejich zapojení do úvěrového řetězce může pomoci s usnadněním přístupu malých a středních podniků k finančním prostředkům, a proto navrhuje jejich začlenění do koncepce a vytvoření záručních nástrojů v rámci programu navazujícího na program COSME;
26. poukazuje na to, že rizikový kapitál a jiné formy rizikového financování jsou obvykle investovány především ve velkých městských a metropolitních oblastech a že malý počet finančních zprostředkovatelů, kteří nyní fungují v rámci kapitálového nástroje pro růst programu COSME, a jejich omezené odvětvové zaměření mohou představovat překážku bránící podnikům ve fázi vzniku a růstu, aby z tohoto nástroje získaly finanční prostředky;
27. navrhuje proto zabývat se tím, jak by mohl být současný přístup řídicí se pouze poptávkou doplněn o nástroj rizikového kapitálu založený na sdíleném řízení zdrojů a případně sdružovat regionální a místní orgány, agentury pro rozvoj a banky v rámci programu navazujícího na program COSME s cílem zajistit vyváženější dostupnost rizikového kapitálu v regionech EU;
28. domnívá se, že alternativní formy financování, jako je skupinové financování (crowdfunding), skupinové investování a přímé úvěrování, mohou být užitečnými nástroji ke zlepšení přístupu k finančním prostředkům a podpoře inovativních podniků. Navrhuje, aby program navazující na program COSME vytvořil jasný rámec pro uplatňování finančních nástrojů prostřednictvím alternativního financování;
29. navrhuje, aby byla vytvořena expertní skupina pro alternativní financování zahrnující regionální a místní odborníky z praxe, kteří při vytváření tohoto rámce poskytnou inspiraci a rady a zajistí, že se bude zabývat rozmanitými potřebami podnikatelů a začínajících a rychle se rozvíjejících podniků v různých místních a regionálních podnikatelských ekosystémech;

⁽³⁾ Stanovisko VR *Inteligentní regulace pro malé a střední podniky*, zpravodaj: Christian Buchmann (AT/ELS), ECON-VI/020, odstavec 48.

Přístup k trhům

30. má za to, že opatření na úrovni EU na podporu internacionalizace evropských malých a středních podniků mohou a musí evropským malým a středním podnikům, které chtějí expandovat za hranice, poskytovat skutečnou přidanou hodnotu. Upozorňuje, že tato opatření by měla doplňovat iniciativy existující na místní, regionální a celostátní úrovni, aby se zamezilo překrývání a vytvořil se komplexní a ucelený soubor opatření;

31. vyzdvihuje v tomto ohledu iniciativu Enterprise Europe Network (EEN), která je spolufinancovaná z programu COSME a poskytuje evropským malým a středním podnikům poradní služby v oblasti expanze za hranice jak členského státu, tak EU, a také v oblasti usnadnění inovací a rozvoje, včetně přístupu k financování, a v souvislosti s brexitem důrazně podporuje její další trvání, rozšíření a modernizaci v rámci programu navazujícího na současný program COSME;

32. zdůrazňuje, že kontaktní místa EEN, jež do značné míry tvoří regionální rozvojové agentury, regionální agentury pro rozvoj podnikání, regionální agentury pro inovace, regionální obchodní a průmyslové komory, klastry a univerzity, jež jsou hluboce zakořeněny v místních podmínkách a jsou v těsném kontaktu s místními malými a středními podniky, mají silný regionální a místní rozměr;

33. poukazuje na to, že regionální a místní orgány hrají významnou úlohu při poskytování pomoci malým a středním podnikům s tím, aby čelily konkurenci, vstupovaly na zahraniční trhy a nalézaly nové obchodní partnery v EU i mimo ni;

34. zdůrazňuje, že program navazující na program COSME by měl zajistit, aby byla iniciativa EEN i nadále pevně spjata s místními a regionálními podnikatelskými ekosystémy a aby byla ustavena úzká spolupráce s místními a regionálními zúčastněnými stranami, včetně místních a regionálních orgánů;

Podpora podnikání

35. oceňuje koncepci a výsledky programu Erasmus pro mladé podnikatele, který je financován ze současného programu COSME, a doporučuje, aby pokračoval i v návazném programu;

36. navrhuje, aby byli poradci pro rychle se rozvíjející podniky uvedeni v Iniciativě pro začínající a rychle se rozvíjející podniky jakožto součást služeb EEN doplnění sítí regionálních a místních propagátorů, kteří by rovněž mohli vytvářet základ pro meziregionální partnerství rychle se rozvíjejících podniků prostřednictvím nabídky služeb v oblasti vyhledávání partnerů a podpory meziregionální spolupráce a přeshraničních investic;

37. navrhuje, aby bylo posíleno poskytování poradních služeb a informací EEN v oblasti přístupu k přeshraničním veřejným zakázkám a přeshraničních možností převodu vlastnictví podniků;

38. zdůrazňuje, že je nutné zajistit malým a středním podnikům v příštím VFR na období po roce 2020 dostatečnou podporu tím, že bude posílena doplňkovost různých nástrojů Evropské komise a EIB/EIF pro financování těchto podniků a zamezí se jejich překrývání;

Program COSME v kontextu jiných programů EU

39. upozorňuje, že finanční prostředky aktuálně přidělené programu COSME, jež představují méně než 0,3 % rozpočtu EU, neodrážejí nepostradatelnou úlohu malých a středních podniků a podnikatelů při zajišťování růstu a pracovních míst. Uznává však, že možnosti financování podporující přístup malých a středních podniků k finančním prostředkům existují i v jiných programech EU;

40. s ohledem na podstatný rozpočet přidělený na podporu malých a středních podniků v rámci stávajícího tematického cíle ESI fondů č. 3 (Posilování konkurenceschopnosti MSP) zastává názor, že koordinace mezi programem navazujícím na program COSME a ESI fondy je nezbytná. Za účelem zajištění lepší koordinace mezi těmito nástroji proto doporučuje vytvořit řídicí skupinu pro malé a střední podniky, do níž by se zapojily příslušné útvary Komise a také VR jako institucionální zástupce místních a regionálních orgánů na úrovni EU;

41. navrhuje zavést jednotná kontaktní místa poskytující informace a přístup ke všem relevantním nástrojům, jež jsou pro malé a střední podniky a podnikatele k dispozici v rámci různých fondů a programů EU. Domnívá se, že by v praxi tuto funkci mohla plnit rozšířená a modernizovaná iniciativa Enterprise Europe Network;

42. vyzývá Komisi, aby zjednodušila jak přístup k finančním nástrojům jednotlivých programů, tak spojování podpory z programu COSME nebo návazného programu se zdroji z jiných fondů a programů. Znovu vyjadřuje své znepokojení potížemi, které uvedl ve stanovisku Inteligentní regulace pro malé a střední podniky ⁽⁴⁾, k nimž dochází kvůli nejednotným požadavkům a odporujícím si definicím v jednotlivých odvětvových politikách EU.

V Bruselu dne 31. ledna 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁴⁾ Stanovisko VR *Inteligentní regulace pro malé a střední podniky*, zpravodaj: Christian Buchmann (AT/ELS), ECON-VI/020, odstavec 14.

Stanovisko Evropského výboru regionů – Směrem k úplnému uplatňování obnovené evropské strategie pro nejvzdálenější regiony

(2018/C 176/05)

Zpravodaj: Fernando Clavijo Batlle (ES/ALDE), předseda vlády autonomní oblasti Kanárské ostrovy**Odkaz:** sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance Silnější a obnovené strategické partnerství s nejvzdálenějšími regiony EU

COM(2017) 623 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

1. připomíná, že nejvzdálenější regiony, tvořené osmi ostrovy a souostrovími nacházejícími se v Karibiku, Indickém oceánu a Atlantském oceánu a jedním izolovaným územím v Amazonii, zahrnují šest francouzských zámořských celků (Guyana, Guadeloupe, Martinik, Mayotte, Réunion a Svatý Martin), dvě portugalské autonomní oblasti (Azory a Madeira) a jednu španělskou autonomní oblast (Kanárské ostrovy) a jsou jim společná zvláštní omezení uvedená v článku 349 SFEU, jejichž přetrvávání a kombinace ztěžují jejich hospodářský a sociální rozvoj;
2. uznává výjimečné bohatství jejich ekosystémů, jejich velký potenciál pro rozvoj obnovitelné energie, výzkumné činnosti v námořní, mořské, environmentální, letecké a kosmické, astronomické, vulkanologické, oceánografické a zemědělské oblasti a aktivit týkajících se udržitelného cestovního ruchu a jejich bohaté kulturní dědictví;
3. zdůrazňuje, že navzdory výzvám, kterým tyto regiony, jež jsou nejdlehlší hranicí Evropy, čelí, se v nich otevírají příležitosti pro rozvoj podniků v odvětvích, jako je modrá ekonomika, zelená ekonomika, bílá ekonomika, stříbrná ekonomika, a pro přechod k oběhovému hospodářství – to vše s velkým potenciálem pro růst a zvýšení zaměstnanosti;
4. vítá obnovený závazek EU vůči jejím nejvzdálenějším regionům a uznává úsilí Komise, jež uvážila návrhy nejvzdálenějších regionů ve společném memorandu nazvaném Za nový impuls při uplatňování článku 349 SFEU; tato podpora, která je obzvláště důležitá v okamžiku, jenž je pro EU citlivý, potvrzuje odhodlání evropských orgánů lépe zohledňovat skutečnou situaci nejvzdálenějších regionů;
5. připomíná, že nové sdělení o nejvzdálenějších regionech je zasazeno do rámce úvah EU o její budoucnosti a návrhu příštího programovacího období a že se zrodilo ve světle rozsudku Soudního dvora EU z prosince 2015, který definitivně upřesnil dosah článku 349 SFEU jako nezávislého a dostatečného právního základu pro nejvzdálenější regiony;
6. domnívá se, že nové sdělení musí umožnit postavit se výzvě, kterou je systematické uplatňování článku 349 SFEU, přičemž je třeba sladit v tomtéž zaměření tři cíle: rovnost příležitostí, konkurenceschopnost a vnější dosah: tři neoddelitelné rozměry, které se musí stát ukazateli všech ambiciózních veřejných politik pro nejvzdálenější regiony, jež budou mít k dispozici nástroje pro zaručení rovnosti práv jejich občanů;
7. vyjadřuje politování nad tím, že se nové sdělení nezabývá tématy, jež jsou pro nejvzdálenější regiony zásadní, jako je dopad politiky soudržnosti, konkrétní přízpusobení v sociální oblasti a v oblasti zaměstnanosti, dopravní politika, nebo budoucnost zvláštních daňových a celních režimů nejvzdálenějších regionů, jež jsou nezbytné pro jejich rozvoj;
8. vítá přijetí přístupu, který jednoznačně spočívá v zásadě subsidiarity, ale vyjadřuje politování nad tím, že nejsou jasné různé úrovně příslušných pravomocí a není známo, jaké činnosti v současnosti jednotlivé úrovně provádějí;

9. vítá skutečnost, že se Komise rozhodla posílit své partnerství s nejdálčenějšími regiony, aby mohly maximálně rozvinout svůj potenciál a plně využít příslušnosti k EU, a zohledňuje jejich obavy a názory prostřednictvím stálého dialogu. Silnější partnerství mezi nejdálčenějšími regiony, státy, k nimž přísluší, evropskými orgány, EIB a subjekty ze soukromého sektoru je zásadním rozměrem; v tomto smyslu prokázala svou účinnost fóra o nejdálčenějších regionech konaná dvakrát ročně, kde se mohou vyjádřit všechny zúčastněné strany; jejich zachování je zásadní;

10. upozorňuje na zdůrazňovanou nezbytnost provést studie dopadu, které budou předcházet legislativním návrhům pro nejdálčenější regiony, s cílem navrhovat přizpůsobená opatření; doufá, že se s tímto novým impulsem uvedené uznání účinně zhmotní;

11. rovněž bere na vědomí usnesení Evropského parlamentu z července 2017 o podpoře soudržnosti a rozvoje v nejdálčenějších regionech EU: doplnění článku 349 Smlouvy o fungování EU, jakož i příspěvky tří příslušných členských států;

Nejdálčenější regiony v první linii výzev pro Evropu

12. připomíná svou výzvu posílit sociální rozměr EU a doufá, že evropský pilíř sociálních práv bude řešit problémy, jimž čelí regiony, jako jsou nejdálčenější regiony, které se projevují v míře nezaměstnanosti, jež patří k nejvyšším v EU (zejména mezi mladými lidmi), nárůstu nerovnosti a vysokých ukazatelích sociálního vyloučení, které svědčí o obtížích, jimž tyto regiony čelí v oblasti zaměstnanosti a jež vedou k velké sociální nespokojenosti, jak ukázaly protesty, k nimž došlo v Guyaně;

13. konstatuje, že krize měla velké negativní dopady na nejdálčenější regiony, jež v důsledku svých strukturálních vlastností (ekonomická nestabilita, vysoká míra nezaměstnanosti a výrazný podíl málo kvalifikovaných ekonomicky aktivních obyvatel) patřily mezi nejvíce postižené oblasti EU;

14. lituje skutečnosti, že Komise navzdory tomu, že do své strategie z roku 2012 začlenila sociální osu, tuto osu nenaplnila návrhy na přizpůsobení nebo konkrétními opatřeními v závislosti na specifických rysech nejdálčenějších regionů s cílem umožnit jim v rámci evropských programů jedinečné zacházení;

15. oceňuje, že se Komise zavázala vyhodnotit, zda lze ospravedlnit speciální přiděl pro nejdálčenější regiony v rámci Evropského sociálního fondu; zvláštní charakter, který uznává článek 349 SFEU, tento přiděl široce podporuje: proto podporuje žádost Parlamentu a nejdálčenějších regionů o jejich začlenění do příštího návrhu předpisu týkajícího se ESF;

16. vítá aktivitu nejdálčenějších regionů, pokud jde o vytvoření sítě nejdálčenějších regionů pro zaměstnanost, jejímž cílem je připravovat návrhy a plány určené ke zmírnění nedostatečné evropské činnosti v této oblasti;

17. souhlasí s tím, že navzdory pokroku dosaženému během let čelí nejdálčenější regiony i nadále vážným výzvám, které jsou zesíleny změnou klimatu, globalizací a cyklickými krizemi světového hospodářství, a podporuje Komisi v názoru, že je jasné nezbytné zlepšit úsilí, aby tyto regiony mohly plně využít výhod plynoucích z jejich příslušnosti k EU;

18. naléhavě žádá, aby byly zohledněny dopady vystoupení Spojeného království z EU na regionální úrovni, pokud jde o volný pohyb osob, zboží a služeb, neboť se toto vystoupení citelně dotkne regionů, zejména nejdálčenějších regionů, jelikož mají vysokou míru vzájemných vztahů se Spojeným královstvím a spolupráce s přidruženými územími v oblastech, jako je cestovní ruch nebo tradiční výroba;

19. konstatuje, že některé nejdálčenější regiony zažily a zažívají silné nedovolené přistěhovalectví, zejména nezletilých osob bez doprovodu, což představuje významné problémy v oblasti řízení;

20. připomíná, že nejdálčenější regiony tvoří ve svých oblastech vnější hranice Evropy, a konstatuje, že rozdíly v míře jejich rozvoje ve srovnání se sousedními zeměmi přispívají k migračním proudům;

21. připomíná, že nejdálčenější regiony charakterizuje soubor vlastností, v jejichž důsledku jsou obzvláště zranitelné vůči dopadům změny klimatu. Jsou obzvláště vystaveny přírodním jevům, které se objevují stále častěji a v extrémnější podobě; jasným příkladem jsou ničivé důsledky přechodu uragánu Irma přes nejdálčenější regiony Karibiku, zejména Svatý Martin;

22. vítá návrhy Komise posílit rozměr nejvzdálenějších regionů v programu LIFE a vypracovat hodnocení týkající se uplatňování evropského fondu solidarity v těchto regionech a doufá, že jeho součástí budou obtíže spojené s přístupem k tomuto fondu;

Nejvzdálenější regiony – příležitost pro Evropu: laboratoř pro testování průkopnických projektů

23. potvrzuje, že modrá ekonomika má velký potenciál pro růst a zaměstnanost v EU, zejména pro nejvzdálenější regiony, neboť tyto regiony upevňují evropský námořní rozměr a jsou klíčové pro mezinárodní správu oceánů;

24. vítá skutečnost, že nové sdělení uznává, že obnovitelná energie, zejména mořská, je stále nedostatečně rozvinutá, a žádá, aby byla na její větší využívání poskytnuta nezbytná podpora, přičemž je třeba vzít v úvahu, že nejvzdálenější regiony mohou legitimně převzít vedoucí úlohu;

25. vítá výzvu určenou členskými státy, aby ve svých vnitrostátních právních předpisech zohlednily specifika nejvzdálenějších regionů s cílem podpořit rozvoj obnovitelné energie a energetické účinnosti;

26. podporuje iniciativu EU v oblasti čisté energie pro ostrovy a vyzývá nejvzdálenější regiony, jejichž elektrické systémy jsou zcela izolované, aby v této iniciativě převzaly aktivní úlohu prostřednictvím své energetické sítě nejvzdálenějších regionů;

27. žádá v této souvislosti Komisi, aby navrhla nový, zvláštní nástroj určený ke kompenzaci dodatečných nákladů spojených s výrobou a skladováním čisté energie;

28. poukazuje na to, že nejvzdálenější regiony mají výjimečnou biologickou rozmanitost, která představuje okolo 80 % evropské biologické rozmanitosti, a jsou součástí 34 oblastí považovaných za zásadní pro ekologickou rovnováhu planety;

29. vítá závazek nejvzdálenějších regionů týkající se oběhového hospodářství a připomíná, že přechod na něj vyžaduje významné investice, zejména co se týče zvýšení informovanosti obyvatelstva, infrastruktur a výzkumné a inovační činnosti;

30. vítá oznámení navrhnout v rámci programu LIFE na období 2018–2020 kapitolu věnovanou nakládání s odpady v nejvzdálenějších regionech a podporu vyjádřenou tomu, aby se staly laboratořemi pro testování pilotních projektů oběhového hospodářství, jakož i záměr zavést ustanovení, která mají usnadnit přesun odpadů ke zpracování do sousedních zemí;

31. připomíná Komisi, že je v příštím programovém období nezbytné přizpůsobit současná kritéria výběru programu LIFE+ skutečné situaci nejvzdálenějších regionů;

32. bere na vědomí záměr Komise poskytnout podporu na zachování biologické rozmanitosti, udržitelné využívání ekosystémových služeb a přizpůsobení se změně klimatu prostřednictvím budoucího zvláštního programu uplatnitelného na všechny nejvzdálenější regiony; doporučuje, aby umožnil financování projektů ve všech nejvzdálenějších regionech a přímé řízení ze strany Komise spolu s regiony;

Podpora rovných příležitostí – evropská solidarita s přizpůsobenými nástroji

33. domnívá se, že ekonomické a sociální úpravy prováděné nejvzdálenějšími regiony musí mít možnost se nadále opírat o finanční solidaritu EU, která musí být součástí návrhu nové evropské strategie pro období po roce 2020;

34. připomíná, že vhodným nástrojem pro podnětí příležitostí a činností v oblasti spolupráce nejdlejších regionů, jako jsou nejvzdálenější regiony, může být evropské seskupení pro územní spolupráci;

35. podporuje iniciativu týkající se usnadnění přístupu nejvzdálenějších regionů k Evropskému fondu pro strategické investice prostřednictvím jednotného místa přístupu v Evropském centru pro investiční poradenství EIB;

36. žádá Komisi, aby zachovala soudržnost své koncepce státních podpor určených pro nejvzdálenější regiony a aby zohlednila jejich specifika ve všech pokynech v úzkém souladu s ostatními evropskými politikami;

37. domnívá se, že rozmanité kulturní dědictví nejvzdálenějších regionů a jejich kulturní a kreativní odvětví mohou mít významný hospodářský dopad z hlediska zaměstnanosti a že mají velký potenciál pro rozvoj, který je ovlivněn zvýšenými náklady spojenými s polohou nejvzdálenějších regionů, jež omezují oběh děl a pohyb umělců; žádá Komisi, aby příští program pro kulturu zahrnoval osu pro mobilitu na evropské úrovni se zvláštními opatřeními pro nejvzdálenější regiony;

38. oceňuje, že nejvzdálenější regiony mohou využívat maximální částky podpory určené na mobilitu v programech týkajících se vzdělávání a odborné přípravy, a považuje za vhodné její zachování do budoucna; vítá kromě toho možnost rozšířit ji na třetí země;

39. považuje za zlepšení vytvoření nástroje, který bude sledovat pokrok nejvzdálenějších regionů při jejich postupném začleňování do jednotného trhu, a oznámí toho, že v nových strategiích programu COSME budou zohledněny konkrétní potřeby podniků z nejvzdálenějších regionů, aby se podpořila jejich internacionalizace;

Podpora vyššího růstu – politiky konkurenceschopnosti ve službách regionálních projektů

40. zdůrazňuje, že životně důležitým sektorem pro hospodářství, životní prostředí, územní plánování a zaměstnanost je v nejvzdálenějších regionech zemědělství, jak uznává EU tým, že stanoví zvláštní zacházení prostřednictvím programu POSEI a konkrétní výjimky v rámci SZP, a podporuje jejich zachování;

41. domnívá se, že rostoucí liberalizace evropského a mezinárodního zemědělského trhu s produkty, které se shodují s produkcí nejvzdálenějších regionů, postupně oslabuje jejich konkurenceschopnost; považuje za nezbytné naplánovat zvýšení finančních přidělů programu POSEI, kromě dalších strukturálních důvodů i proto, aby bylo možné čelit těmto výjimečným situacím;

42. připomíná Komisi, že do obchodních dohod, které vyjedná se třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi, musí zahrnout zvláštní kapitolu pro všechny otázky, které představují zvláštní zájem pro nejvzdálenější regiony, jak stanoví nařízení (EU) č. 228/2013 ze dne 13. března 2013, a upozorňuje, že je nezbytné do těchto dohod systematicky začleňovat ustanovení o vyloučení citlivých produktů;

43. domnívá se, že je v rámci dvoustranných dohod uzavřených se zeměmi Latinské Ameriky ohledně dovozu banánů nezbytné rozšířit mechanismus stabilizace na období po roce 2020, zajistit, aby fungoval automaticky, a posoudit uplatnění této reakce na ostatní dohody a artikly;

44. vítá návrh Komise prozkoumat možnost schválení státní podpory pro stavbu nových plavidel v nejvzdálenějších regionech, přičemž by byla respektována udržitelnost zdrojů, a považuje za zásadní přijmout v souladu s usnesením EP ze dne 27. dubna 2017 podpůrná opatření, která umožní financování plavidel pro tradiční a drobný rybolov v nejvzdálenějších regionech;

45. připomíná, že odvětví rybolovu a akvakultury má v nejvzdálenějších regionech velký potenciál pro růst a zaměstnanost, který není dostatečně podporován, a že místní řízení tohoto odvětví má přímý pozitivní dopad na udržitelnost zdrojů;

46. vítá rozhodnutí Komise prozkoumat v rámci nových programů specifická opatření, zejména režim kompenzace pro nejvzdálenější regiony, a upozorňuje na požadavek regionů obnovit samostatný program náhrady zvýšených nákladů, který by byl podpořen předpisy, rozpočtem a zvláštním řízením a sloužil by k podpoře rybolovu a akvakultury v nejvzdálenějších regionech;

47. vyjadřuje politování nad tím, že se nové sdělení nezabývá politikou soudržnosti, kterou však uznává jako hlavní faktor hospodářského růstu a tvorby pracovních míst; doufá, že Komise při její obnově řádně zohlední nejvzdálenější regiony;

48. opakovaně vyjadřuje svou podporu politice soudržnosti po roce 2020 – posílené, zjednodušené a soustředěné na její hlavní cíl: zajišťovat vyváženost a rovnost příležitostí ve všech územních celcích EU; proto je třeba v této politice zachovat zvláštní zacházení s nejvzdálenějšími regiony;

49. vyjadřuje politování nad tím, že sdělení náležitě nerozvíjí specifické dodatečné přiděly z EFRR, které jsou pro nejvzdálenější regiony nepostradatelné, a podporuje jejich zachování a posílení, neboť jejich cílem je zmírnit trvalá strukturální znevýhodnění nejvzdálenějších regionů, která omezují jejich konkurenceschopnost a rozvoj;

50. připomíná svůj postoj, podle něhož finanční nástroje nemohou nahradit subvence, které jsou zásadní pro konvergenci nejuvzdálenějších regionů v rámci EU; tyto nástroje by v žádném případě neměly představovat povinnost, ale pouhou možnost;
51. vyjadřuje politování nad tím, že sdělení nepřináší přesvědčivá řešení ani návrhy do budoucnosti týkající se problémů, kterým čelí nejuvzdálenější regiony v programech evropské územní spolupráce, a proto považuje za nezbytné celkové opětovné promyšlení;
52. připomíná přínos strategií pro inteligentní specializaci a vítá nedávný impuls k propojení těchto strategií v rámci sítě mezi nejuvzdálenějšími regiony;
53. vítá záměr Komise učinit z nejuvzdálenějších regionů experimentální prostor, platformy přenosu technologií a místa, kde by se testovala inovativní řešení v jejich oblastech excelence;
54. podporuje iniciativu Komise pro nejuvzdálenější regiony v rámci programu Horizont 2020 a upozorňuje, že bude bedlivě sledovat konkrétní opatření pro tyto regiony, která z ní budou vycházet v budoucím výzkumném programu EU po roce 2020;
55. upozorňuje na strategický význam, který má pro nejuvzdálenější regiony dostupnost (doprava, energie a telekomunikace), jež je zásadní pro vnitřní rozvoj těchto regionů, které jsou vzdálené a izolované od evropského kontinentu, a pro zaručení rovného zacházení s jejich občany;
56. vítá iniciativu spočívající v zahájení studie za účelem lepšího určení a vyčíslení potřeb nejuvzdálenějších regionů v oblasti konektivity, která bude muset vzít v úvahu všechny právní a finanční nástroje, jež slouží tomuto účelu;
57. zdůrazňuje důležitost zeměpisně a demograficky znevýhodněných regionů EU, jako jsou nejuvzdálenější regiony, a jejich specifické potřeby. Žádá Evropskou komisi, aby věnovala zvláštní pozornost dopadu politik a programů EU v oblasti mobility na tyto regiony a aby zveřejnila zelenou knihu na toto téma⁽¹⁾;
58. připomíná, že jedinými místy vstupu do nejuvzdálenějších regionů a odjezdu z nich jsou letiště a přístavy, jež mají také důležitou sociální funkci; vítá možnost financovat v odůvodněných případech investice do letišť a přístavů a možnost poskytnout podporu na jejich fungování;
59. vyzývá Komisi, aby v rámci přezkumu priorit TEN-T prozkoumala způsob, jakým mohou být určeny a začleněny zvláštní potřeby nejuvzdálenějších regionů, zejména pokud jde o mořské dálnice, a aby umožnila projekty, které zlepší spojení mezi těmito regiony a jejich členskými státy nebo mezi určitým nejuvzdálenějším regionem a sousedními územími v příslušných geografických oblastech;

Umocnění atraktivity nejuvzdálenějších regionů a podnícení jejich regionálního a mezinárodního dosahu

60. poukazuje na to, že ke zvýšení atraktivity nejuvzdálenějších regionů a umocnění jejich schopností uplatnit se v příslušných zónách je nezbytné začlenit geografickou situaci dané oblasti do všech politik EU a usnadnit soudržnost mezi jejich vnitřním a vnějším rozměrem;
61. uznává, že se nejuvzdálenější regiony mohou stát hnací silou ekonomik v sousedních geografických oblastech a účinnými zprostředkovateli vlivu EU ve světě, zejména její rozvojové politiky, jelikož mají nesporný potenciál, který není dostatečně využíván;
62. bude bedlivě sledovat nápad prozkoumat možnost směřovat nové investice EU do prioritních projektů s větším významem v geografických oblastech nejuvzdálenějších regionů a prostudovat možnost vytvářet společné programy nejuvzdálenějších regionů a jejich sousedních zemí;
63. vyjadřuje politování nad absencí ambiciózního a soudržného strategického rámce, který by vycházel z iniciativy Komise a jenž by podpořil internacionalizaci hospodářství těchto regionů;
64. vítá skutečnost, že byl uznán význam „posouzení územního dopadu“ za účelem vypracování a projednání nových legislativních návrhů a mezinárodních obchodních dohod; domnívá se, že na posouzení možných územních dopadů evropských iniciativ se musí systematicky podílet orgány a odborníci z nejuvzdálenějších regionů;

⁽¹⁾ Stanovisko VR Mobilita v zeměpisně a demograficky znevýhodněných regionech (CdR 1691/2014).

65. upozorňuje na obtíže spojené s dosažením součinnosti mezi EFRR a ERF a souhlasí s tím, že je vhodné umožnit vznik strukturujících projektů spolupráce se skutečnou přidanou hodnotou;

Závěry

66. domnívá se, že cíl, kterým je dosažení lepšího zohlednění nejvzdálenějších regionů v evropských politikách a iniciativách, je nadále výzvou, která se musí přizpůsobit výzvám budování Evropy;

67. konstatuje, že je prvořadé uplatňovat od počátečních fází rozhodovacího procesu systematicky a vyčerpávajícím způsobem článek 349 SFEU, aby se dosáhlo uplatňování přizpůsobeného skutečné situaci nejvzdálenějších regionů;

68. bude bedlivě sledovat provádění nového sdělení a realizaci v něm uvedených návrhů do budoucna.

V Bruselu dne 31. ledna 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Evropského výboru regionů – Erasmus pro místní a regionální představitele

(2018/C 176/06)

Zpravodaj: François DECOSTER (FR/ALDE), člen rady regionu Nord-Pas-de-Calais**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Úvod a souvislosti

1. se plně podílí na diskusi, již zahájila Evropská komise zveřejněním dokumentu Bílá kniha o budoucnosti Evropy – Úvahy a scénáře pro EU27 v roce 2025, a bere na vědomí návrhy, které formuloval předseda Juncker v září 2017 během diskuse o stavu Unie;
2. připomíná, že evropské instituce jsou ještě pořád vnímány jako vzdálené či technokratické a že evropští občané si ne vždy uvědomují prospěšnost zásadních evropských rozhodnutí ve svém každodenním životě;
3. připomíná, že zvolení místní představitelé se v Evropě obecně těší značné důvěře ze strany občanů, mnohem větší, než jakou má většina politických činitelů na celostátní úrovni;
4. podotýká, že s ohledem na současné geopolitické krize, rostoucí teroristickou hrozbu a jednání o brexitu se evropští občané domnívají, že evropská úroveň je ve stále větší míře vhodnou úrovní pro provádění opatření veřejné politiky za účelem překonání našich hlavních společných výzev;
5. zdůrazňuje, že zásadním úkolem je podporovat nejen technickou znalost EU a jejích institucí, ale také otevřený postoj ke spolupráci a výměně v rámci evropské integrace, která je založena na hodnotách demokracie, právního státu, respektování lidských práv a na zásadě solidarity. Toto evropské smýšlení má klíčový význam pro to, aby evropská integrace pomáhala zachovat mír a vybudovat udržitelnou a spravedlivou budoucnost pro všechny;
6. poukazuje na úspěšnost programu Erasmus+, který je opravdovou výkladní skříní evropských politik a v roce 2017 slaví 30 let existence. Tento program umožnil více než 5 milionům občanů absolvovat pobyt v rámci přeshraniční mobility a postupně byl rozšířen a zaměřen na různé další cílové skupiny – nejen vysokoškolské studenty, ale také žáky druhého stupně základních a studenty středních škol, učně, vychovatele a učitele, mladé absolventy, uchazeče o zaměstnání, osoby vykonávající dobrovolnickou činnost a představitele sdružení a z oblasti sportu;
7. je potěšen tím, že byl z podnětu Evropského parlamentu zaveden program Erasmus pro učně;
8. je si vědom toho, že technologie a životní styl se stále rychleji mění a že v opatřeních přijímaných veřejnými orgány v reakci na tento vývoj musí být více zohledněn jeho lidský rozměr;
9. připomíná, že evropské místní a regionální orgány se potýkají s výzvami (hospodářská a finanční krize, změna klimatu, demografický vývoj, ekologické problémy atd.), jež vyžadují integrovaná opatření a integrované strategie;
10. upozorňuje na to, že v souvislosti s víceúrovňovou správou, místní autonomií a decentralizačními reformami připadá místním a regionálním orgánům významnější úloha při provádění evropských politik a že je důležité jim pomoci rozvíjet kompetence a kapacity v těchto oblastech;
11. zdůrazňuje, že všem osobám, které se podílejí na provádění politik integrovaného rozvoje, musí být umožněno získat nezbytné všeobecné a průřezové dovednosti a znalosti, aby mohly přispívat k rozvoji místních a regionálních orgánů;
12. poukazuje na to, že místní a regionální orgány nesou v souladu se zásadou subsidiarity ve většině členských států přímou odpovědnost za koncipování a poskytování veřejných služeb a že se snaží zajistit jejich účinnost a efektivitu se zohledněním možností, které nabízejí evropské veřejné politiky;

Evropská unie musí vyvinout nové inovativní nástroje, aby mohla čelit současným a budoucím výzvám

13. vyjadřuje politování nad tím, že za situace, kdy EU prochází obdobím dramatických změn, klade víceletý finanční rámec omezení, kvůli nimž nemá Evropská unie vždy dostatečnou reakceschopnost, aby se mohla účinně vypořádat s novými krizemi či novými výzvami;
14. vyzývá Evropský parlament, Radu a Evropskou komisi, aby navrhly opatření s cílem lépe tento víceletý finanční rámec přizpůsobit největším výzvám naší doby tak, aby bylo možné hbitě reagovat na nové problémy;
15. zdůrazňuje, že přeshraniční a meziregionální výměny umožňují posílit provázanost jednotlivých evropských, vnitrostátních a regionálních programů a nástrojů, jež jsou zaměřeny na podporu inovací, růstu a zaměstnanosti;
16. připouští, že reakce Evropské unie je v současnosti určována předpisy, které se nepříliš dají přizpůsobit obecnému vývoji a jednotlivým situacím, což je důvod, proč Evropská komise navrhuje – zejména v bílé knize o budoucnosti Evropy – vylepšit evropské strategie, politiky a opatření;
17. vyzývá Evropskou komisi, aby při přípravě budoucího víceletého rámce v rozsáhlejší míře zohlednila lidský kapitál s cílem lépe reagovat na potřeby občanů a na nové výzvy tohoto století;
18. vyzývá příští předsednictví Rady Evropské unie, aby rovněž více zohledňovala lidský kapitál při formulování svých programů;

Situace zvolených místních a regionálních představitelů v tomto kontextu

19. je toho názoru, že 91 000 místních a regionálních orgánů, a tudíž i statisíce zvolených místních představitelů v Unii, tvoří důležitý spojovací článek mezi občany a Evropou a že rozvíjení jejich znalostí a dovedností v oblasti evropských politik a navazování kontaktů se zvolenými představiteli z jiných členských států (zemí, které se na programu podílejí) a třetích zemí, které se mohou programu účastnit ⁽¹⁾, má zásadní význam pro realizaci cílů spočívajících v rozvoji lidského kapitálu a evropské integrace;
20. poukazuje na to, že místním a regionálním představitelům se před jejich zvolením ne vždy dostává veškeré průpravy, již potřebují pro plnění svých úkolů, a že mechanismy dalšího odborného vzdělávání jsou užitečným prostředkem, jak jim pomoci účinně zastávat danou funkci. Zdůrazňuje, že by tato průprava neměla spočívat pouze v předávání příslušných technických znalostí, ale měla by jim rovněž objasnit, proč je evropská integrace nezbytná a jakou myšlenkou se řídí, aby tak mohli svým voličům sdělit, proč a jak pro ně může být evropský projekt prospěšný;
21. domnívá se, že rozhodnutí zvolených místních a regionálních představitelů jsou těsně spjata s evropskými předpisy:
 - a. když jsou regiony s legislativními pravomocemi zapojeny do evropského rozhodovacího procesu a jsou nápomocny pracovním skupinám Rady a Rady Evropské unie otevřeným regionální účasti,
 - b. při zapojení do evropského rozhodovacího procesu ve fázi konzultace v reakci na různé veřejné konzultace Evropské komise,
 - c. při vypracovávání zpráv ze strany Evropského výboru regionů v oblastech pravomocí stanovených ve Smlouvách,
 - d. při uplatňování evropských směrnic a nařízení v rozmanitých oblastech (vodní hospodářství, nakládání s odpady, mobilita, úspory energie atd.),
 - e. při žádostech o přidělení prostředků z evropských fondů (EFRR, ESF atd.),
 - f. při plánování státní podpory,
 - g. při spolupráci s místními a regionálními orgány z jiných členských států;

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/part-a/who-can-participate/eligible-countries_cs.

Zavedení programu Erasmus pro zvolené místní a regionální představitele

22. domnívá se, že poznatky z vyhodnocení přípravného opatření, z používání nástroje pro místní správu a z programů vzájemné výměny jsou zdrojem informací, které je třeba využít ke zkvalitnění vzdělávacího procesu a výměn;

23. požaduje, aby byla podporována výměna osvědčených postupů mezi místními a regionálními orgány, zejména co se týče využívání Evropského fondu pro strategické investice, programu Horizont 2020 a politiky soudržnosti a kombinování těchto nástrojů. To zdůrazňuje skutečnost, že by se Erasmus pro místní a regionální představitele dal využít k tomu, aby se hospodářsky méně rozvinutým regionům pomohlo zvýšit jejich administrativní kapacitu;

24. žádá Evropskou komisi, aby věnovala větší pozornost nutnosti informovat zvolené místní a regionální představitele EU o účinném využívání evropských fondů a o meziregionální spolupráci na úrovni EU a poskytovat jim v tomto ohledu pomoc a zaškolení;

25. žádá EK, aby konzultovala nebo zohlednila nové iniciativy, které navrhuje skupiny místních a regionálních orgánů s cílem zlepšit současné politiky EU nebo zahájit nové iniciativy na evropské úrovni;

26. domnívá se, že evropské instituce nesou část odpovědnosti za základní průpravu zvolených místních a regionálních představitelů s cílem lépe je obeznámit s myšlenkou evropské integrace a evropskými politikami a že evropské orgány nesmějí k tomuto požadavku zvolených místních a regionálních představitelů zůstat netečné, zejména s ohledem na volby do Evropského parlamentu;

27. připomíná – jak již uvedl ve své bílé knize o víceúrovňové správě věcí veřejných z roku 2009 –, že je pro zavedení programu „Erasmus pro zvolené místní a regionální představitele“, že je odhodlán spolupracovat s Evropským parlamentem, Radou a Evropskou komisí na definování jeho koncepce a fungování a že podporuje realizaci vzdělávacích programů a programů výměny zkušeností a osvědčených postupů určených pro zvolené místní a regionální představitele;

28. připomíná, že v letech 2012 a 2013 proběhl pilotní projekt, který zaznamenal obrovský úspěch – bylo přijato více než 1 000 přihlášek na 100 disponibilních míst;

29. je toho názoru, že tento pilotní projekt může posloužit jako základ pro zavedení tohoto programu, přičemž je třeba položit důraz na vzdělávací složku s cílem podpořit lepší informovanost o evropských institucích a o fungování Evropské unie pomocí praktických příkladů a výměny poznatků s jinými zvolenými místními představiteli. Jednotliví zvolení místní a regionální představitelé se tak budou moci bezprostředně obeznámit s myšlenkou evropské spolupráce, aby se pak o tuto zkušenost mohli podělit s občany. Mohly by být rovněž vytvořeny nástroje pro vzdělávání on-line, aby byla lépe připravena plánovaná mobilita v rámci tohoto programu;

30. vyzdvihuje aspekt mobility, který musí bezpodmínečně zůstat zachován, neboť různé studie prokázaly účinnost předávání poznatků prostřednictvím vzájemného učení. Tyto mnohostranné výměny mezi zvolenými místními představiteli mají oproti dvoustranné spolupráci skutečnou evropskou přidanou hodnotu;

31. domnívá se, že pro zajištění vzdělávání zvolených představitelů by se tento školicí program mohl opírat mj. také o evropské univerzity a prestižní vysoké školy a že by se v této souvislosti měla využívat významná pamětní místa, jež přispěla k utváření evropské kultury a evropského ducha;

32. přeje si, aby zvolení místní a regionální představitelé z různých států mohli po absolvování této základní průpravy navázat spolupráci na určité téma, a to s cílem:

- a. vyměnit si osvědčené postupy,
- b. prohloubit své znalosti o evropských nástrojích,
- c. navázat konstruktivní mezilidské kontakty,
- d. zahájit nové místní a regionální iniciativy,
- e. účinněji informovat o prospěšnosti spolupráce s lidmi z jiných zemí, a rozvíjet tak evropské smýšlení;

33. domnívá se, že by tento nástroj navíc sloužil k upevnění evropského ducha zvolených místních a regionálních představitelů a podpořil by vytvoření evropského vědomí u místních a regionálních správních orgánů;
34. je toho názoru, že by tento mechanismus měl být v letech 2018, 2019 a 2020 otestován a upraven na základě poznatků získaných během pilotního projektu, aby poté mohl být začleněn do nového programového období Evropské komise, v případě potřeby na odlišném právním základě za účelem vytvoření programu Erasmus pro zvolené místní a regionální představitele či Erasmus pro místní a regionální činitele;
35. zdůrazňuje, že by tento program měl být navržen tak, aby se na něm mohli podílet profesionální politici i osoby, které se politikou zabývají jakožto vedlejší činností, jakož i ti, kteří zastávají odbornější vedoucí místa, a aby se dbalo na rovné zastoupení žen i mužů a rovné územní zastoupení, přičemž by se zajistila účast zástupců místních a regionálních orgánů z obcí všech velikostí a počtu obyvatel;
36. žádá Komisi, aby s využitím poznatků z pilotního projektu v roce 2012 navrhla jeden nebo několik zkušebních modelů s výrazným aktivačním účinkem s cílem vylepšit nový program a posílit tak znalosti a zkušenosti zvolených místních představitelů ohledně Evropské unie a jejích politik;
37. je toho názoru, že náklady by mohly být hrazeny společně z rozpočtu Evropské unie, z rozpočtů orgánů, v nichž zvolení představitelé účastníci se tohoto programu působí, a popřípadě z rozpočtů vzdělávacích zařízení, jimž jsou v některých členských státech přidělovány veřejné prostředky;
38. vyzývá členské státy, aby podpořily tuto iniciativu, která bude přínosem pro jejich občany, zejména díky lepšímu povědomí o politikách, každodenní činnosti místních orgánů v jiných členských státech a evropských fondech a o jejich konkrétním uplatnění a tomu, že přispěje ke stabilitě a vzájemné důvěře mezi členskými státy;
39. vyzývá Evropský parlament, aby stejně jako v roce 2012 program Erasmus pro zvolené místní a regionální představitele podpořil prostřednictvím různých opatření (vypracováním zpráv, uspořádáním konferencí atd.) a především pak tím, že v roce 2018 v rámci rozpočtového procesu navrhne zařazení pilotního projektu, který by se uskutečnil v roce 2019;
40. zdůrazňuje, že program Erasmus pro místní a regionální představitele bude možné vytvořit, jen pokud budou uvolněny nové finanční prostředky. Nesmí dojít ke snížení rozpočtu programu Erasmus+;
41. hodlá se plně zapojit do provádění tohoto programu tím, že bude účastníkům z řad zvolených představitelů pomáhat s vypracováním přihlášek, bude propagovat výzvu k vyjádření zájmu, zařadí na program Evropského týdne regionů a měst zvláštní modul a bude se podílet na vytvoření jednoho či několika modulů pro vzdělávání on-line;
42. požaduje, aby byla za účelem sestavení a přípravy tohoto programu neprodleně zřízena pracovní skupina, již budou tvořit zástupci Evropské komise, Evropského parlamentu a Evropského výboru regionů.

V Bruselu dne 31. ledna 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Evropského výboru regionů – Podpora soužití s konfliktními druhy v rámci směrnic EU o ochraně přírody

(2018/C 176/07)

Zpravodaj: Csaba BORBOLY (RO/ELS), předseda rady župy Harghita**Odkaz:** stanovisko z vlastní iniciativy**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. upozorňuje na skutečnost, že biologická rozmanitost, síť Natura 2000 a ochrana druhů představují evropskou problematiku společného zájmu, která se týká všech členských států, regionů a místních orgánů, a pokládá tudíž za velmi důležité pokračovat ve stávající praxi, kdy členské státy, regiony i místní orgány provádějí koordinovaná opatření pro splnění stanovených cílů a dosažení společných přínosů v souladu se zásadami solidarity a subsidiarity, a dále tuto praxi rozvíjet;
2. znovu opakuje svůj postoj, který již vyjádřil zejména v předchozím stanovisku, jež vypracoval v rámci kontroly účelnosti směrnic o ochraně přírody, a s nímž souhlasil i Evropský parlament. Podle tohoto postoje není vhodné přezkoumávat směrnice o ochraně přírody, ale je spíše třeba se zaměřit na jejich řádné provádění ve všech jednotlivých regionech a členských státech EU v souladu s nejnovějším technickým a vědeckým pokrokem, přičemž je třeba využívat možností flexibility, které tyto směrnice stanoví, pro řešení konkrétních místních problémů týkajících se případných konfliktů mezi určitými druhy a lidskou činností. Výbor se proto zavazuje, že přispěje k akčnímu plánu pro přírodu, lidi a hospodářství a zajistí, že bude v rámci příslušných opatření vyvinuto i náležité úsilí o podporu soužití s tzv. konfliktními druhy na evropské, vnitrostátní, regionální i místní úrovni;
3. zdůrazňuje zásadní význam směrnic, jelikož síť Natura 2000 a účinná koordinace politiky ochrany životního prostředí podstatným způsobem přispěly k harmonizaci cílů členských států souvisejících s biologickou rozmanitostí, což jednoznačně prokazuje přidanou hodnotu Evropské unie;
4. připomíná, že členské státy jsou odpovědné za nacházení řešení vhodných pro jejich území a odpovídajících stanovenému rámci a smyslu směrnic, která budou zohledňovat specifické situace jednotlivých regionů, pokud jde o jednotlivé druhy a konkrétní problémy, s tím, že by se na tomto procesu měly podílet místní a regionální orgány, jakož i všechny ostatní zúčastněné strany;
5. konstatuje, že mnoho problémů týkajících se soužití lidí a konfliktních druhů může být způsobeno tlakem, který na přírodní stanoviště mnoha druhů vyvíjí lidská činnost, a často nevhodným chováním lidí k těmto zvířatům – od činnosti, jež narušuje chráněné oblasti, až po vábení zvířat na určitá místa pro účely lovu či cestovního ruchu – nebo nevhodným nakládáním s odpady, jež k lidským sídlům láká například velké šelmy. Zdůrazňuje proto, že je třeba zaujmout ucelený přístup k biologické rozmanitosti a nalézt řešení konkrétních problémů v místních souvislostech, což zase vyžaduje úzkou spolupráci mezi jednotlivými úrovněmi správy a všemi příslušnými zainteresovanými stranami;
6. doufá, že při přípravě příštího víceletého finančního rámce budou přiděleny dostatečné zdroje k zajištění financování ochrany, prevence (a také zvyšování informovanosti a environmentální výchovy), vyrovnávacích opatření, výzkumu a dalších specifických opatření pro rozvoj v jednotlivých příslušných oblastech činnosti, a to ze všech příslušných fondů EU;
7. opakuje, že je v zájmu všech úrovní územní správy Evropské unie, aby se zlepšil stav biologické rozmanitosti, a že je proto nadále nezbytné provádět koordinovaná opatření;
8. upozorňuje na kvantitativní a kvalitativní zlepšení biologické rozmanitosti v mnoha regionech a také na současný nárůst možných interakcí s lidským společenstvím. V případě některých konfliktních druhů mohou být tato setkání spojena se značným rizikem pro osoby a pro hospodářskou činnost, pokud místní komunity nejsou správně připraveny nebo jim ke zvládnutí těchto problémů není poskytnuto žádné vhodné řešení, které by bylo reálné, přiměřené a přizpůsobené místním podmínkám;

Efektivnější provádění

9. co se týče konfliktních druhů, definovaných jako druhy, které vlivem svých biologických rysů a vzorců chování konkurují různým lidským činnostem, pokud jde o využívání společných zdrojů a prostoru, vyzývá k přijetí nových opatření, která by byla založena na vědeckých důkazech a bylo by je možno použít při navrhování vhodných způsobů provádění směrnic a různých dalších druhů opatření;

10. pokud jde o zachování biologické rozmanitosti a provádění směrnic, považuje za nezbytné vyčlenit finanční prostředky na meziodvětvový a komplexní výzkum, v jehož rámci by mohly sociální vědy hrát důležitou úlohu spolu s obory přírodních věd konkrétně zaměřenými na toto odvětví;

11. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány jsou ve třech základních aspektech předními subjekty v oblasti ochrany životního prostředí a zachování biologické rozmanitosti: zaprvé jako hlavní iniciátoři investic prostřednictvím finančních prostředků členských států a ESI fondů, zadruhé jako orgány veřejné správy pověřené regulací či vydáváním povolení v odvětví zemědělství a v rámci územního a městského plánování, které mohou z toho důvodu značně ovlivnit využívání půdy, a tedy upřednostnit environmentální aspekty, a zatřetí mají místní a regionální orgány nejbližší kontakt s místním obyvatelstvem a plní důležitou úlohu tím, že jim poskytují informace, podněty a pomoc ohledně ochrany stanovišť a konfliktních druhů;

12. vyzývá Evropskou komisi, aby i nadále vyvíjela a zvyšovala úsilí, pokud jde o předávání znalostí, s cílem podpořit na místní a regionální úrovni řešení zaměřená na způsoby soužití s konfliktními druhy a z potenciálních problémů učinit pokud možno výhody. Součástí toho by měla být i propagace osvědčených postupů nabízejících nejhodnější modely správy oblastí sítě Natura 2000 a chráněných druhů. Za silné partnery v oblasti předávání znalostí by měly být považovány nevládní organizace a další příslušné zainteresované strany, neboť jde o subjekty s praktickými znalostmi nabytými v rámci souvisejících projektů, které realizují v celé Evropě;

13. vyjadřuje znepokojení nad skutečností, že se v několika členských státech místní komunity staví proti tomu, aby se do jejich oblasti vracely, byly zde přítomny a šířily se populace konfliktních druhů. Nepřiměřená řešení konfliktů, jakož i nevhodná, opožděná či nedostatečně vysvětlená řešení v oblasti správy totiž vyvolávají odmítnutí politiky životního prostředí, což může zejména v některých regionech řešících problém velkých predátorů vést k rozvoji nezákonného lovu, kladení pastí a otrav. Takovýto vývoj je naprosto nepřijatelný, nelze jej však řešit pouze prostřednictvím zákazů a postihů;

14. konstatuje, že v mnoha členských státech existují vynikající způsoby místního a regionálního soužití s konfliktními druhy a konkrétně s velkými šelmami, a domnívá se, že právě z tohoto důvodu je třeba trvat na tom, že je nutné rozvíjet místní a regionální projekty vycházející z těchto příkladů. Poukazuje na to, že kromě těchto místních, regionálních či vnitrostátních veřejných nebo soukromých iniciativ mohou jako příklad osvědčených postupů posloužit i projekty programu LIFE, pokud jsou trvalejšího rázu a pokračuje se v nich i po ukončení daného programu;

15. doufá, že při přípravě příštího víceletého finančního rámce budou náležitě vzaty v potaz činnosti, které se týkají chráněných druhů, naše společné evropské dědictví a zejména investice a úsilí, které jsou zaměřené na velké šelmy a konfliktní druhy a jsou účinné, účelné a zohledňují zájmy komunit, a to jak v rámci pokračování programu Horizont 2020, tak v mechanismu, který bude následovat po ESI fondech;

16. ujišťuje Evropskou komisi o své plné podpoře týkající se budoucího vytvoření zvláštních platform pro biogeografické oblasti, a trvá na tom, že pro řádné fungování těchto platform je nezbytné přímé zapojení místních a regionálních orgánů;

Výzkum a vývoj, nové iniciativy

17. v souvislosti se studii upozorňuje na to, že během procesu jejich výběru je nutno klást zvláštní důraz na výzkumné a vývojové procesy, které podporují cíle v oblasti biologické rozmanitosti, hospodářské a společenské cíle a cíle myslivosti, jež je možné konkrétně a rychle provést;

18. považuje za nezbytné, aby se při provádění místních a regionálních procesů výzkumu a vývoje zabránilo vzniku rozdílů, tj. aby konkrétně nedošlo k tomu, že regiony a lokality, v nichž se nacházejí oblasti s vysokou přírodní hodnotou a důležitá stanoviště, ale jsou méně rozvinuté, byly nedostatečně zastoupeny, co se týče přístupu k finančním prostředkům určeným na výzkum;

19. přeje si upřesnit, že různé pilotní projekty související s biologickou rozmanitostí do značné míry napomohly přenosu znalostí mezi jednotlivými členskými státy a že v mnoha případech byl jejich přínos pozitivní díky tomu, že umožnil místním společenstvím lépe pochopit jednotlivé cíle a přijmout je za své, a tedy konkrétně spolupracovat s orgány veřejné moci a s nevládními organizacemi v zájmu ochrany ohrožených a vzácných druhů;

20. zdůrazňuje však, že takové iniciativy v mnoha případech nepokračují, což znamená, že se jedná o jednorázové či krátkodobé akce. Proto považuje za důležité, aby bylo do výběru těchto projektů zahrnuto kritérium, které by zohlednilo praktické monitorování projektů, jež daný subjekt nebo jeho členové v minulosti uskutečnili, což usnadní účinné využívání finančních prostředků EU;

21. považuje za nezbytné další kroky, aby se v místních společenstvích skutečně projevily pozitivní externality, na které je v souvislosti s biologickou rozmanitostí a velkými predátory často poukazováno, jelikož v mnoha případech jsou tyto možnosti dosud nedostatečně využívané, případně neexistují dostatečné podmínky pro jejich uskutečnění, konkrétně nezbytné znalosti a podpora;

Specifické aspekty související s velkými predátory

22. domnívá se, že co se týče velkých šelem, které v důsledku svého chování, fyzických a ekologických rysů a instinktů mohou způsobit značnou újmu na lidském zdraví, a dokonce i smrtelná zranění a také ve velké míře ohrožují zdraví a dobré životní podmínky hospodářských zvířat, je v některých regionech dosavadní přístup neuspokojivý, a je tedy třeba zlepšit řešení konfliktů souvisejících s velkými šelmami, přičemž je nutné plně využít zkušeností získaných v rámci projektů výzkumu a vývoje i v rámci dalších příslušných projektů s cílem snížit dopady a riziko pro člověka a hospodářská zvířata;

23. zastává názor, že velké šelmy musí být v souladu se svou úrovní ochrany chráněny mimo lidská sídla, a to nezávisle na tom, zda žijí v lokalitách chráněných směrnicí Natura 2000 či mimo ně. Je však přesvědčen, že pokud velká šelma nikoli příležitostně, ale pravidelně proniká do lidských sídel, jedná se o vzorec chování, který představuje riziko pro člověka (zejména pro děti a pro starší občany či osoby se sníženou možností pohybu) a jež nelze označit za přirozený pro konfliktního jedince daného druhu. Domnívá se, že v těchto případech je tedy nutno učinit veškeré možné kroky, aby se riziko snížilo, a je-li to nevyhnutelné, konfliktního jedince vhodně a kontrolovatelně odstranit nebo přijmout další nezbytná opatření. Tato opatření musejí být v souladu s příslušnými plány řízení v případě, že existují. Cílem je zajistit, aby plány řízení byly zavedeny všude a aby byly směřovatelné pro zachování druhů i řešení konfliktů. Opatření proti konfliktním jedincům musí zůstat v každém případě výjimečným řešením a neměla by mít dopad na budoucnost a životaschopnost dané populace;

24. lituje, že zemědělci a chovatelé nejsou v současné době zapojeni do činností platformy zaměřené na velké evropské predátory a že specifické zájmy této skupiny dotčených subjektů tedy nemohou být vyjádřeny přímo v rámci spolupráce zavedené Evropskou komisí. Vyzývá tedy příslušné subjekty, aby prokázaly, že jsou otevřeny kompromisnímu řešení této otázky, a aby co nejdříve společně vytvořily nezbytné podmínky pro to, aby byly v rámci platformy zohledněny všechny zájmy;

Místní a regionální aspekty v souvislosti s biologickou rozmanitostí

25. upozorňuje na skutečnost, že kvalita a rozloha stanovišť velkých predátorů svědčí o tom, že v řadě regionů dochází ke zlepšení, což ovšem – ve spojení se zemědělskými faktory – může doprovázet ústup některých tradičních způsobů zemědělské činnosti. Upřesňuje, že zejména v případě pastvin a horských luk mizí mnoho dalších stanovišť, včetně oblastí ochrany ptactva a rostlinných společenství, spolu s tím, jak mizí lidská činnost, která je pro jejich existenci nezbytná;

26. považuje za nezbytné, aby v případě stanovišť a s nimi souvisejících druhů zemědělské činnosti byly zavedeny další pobídky, které by byly zemědělcům dostupné nejenom v oblastech, které se přímo dotýkají sítě Natura 2000, ale i v sousedních oblastech, neboť tyto druhy zemědělské činnosti, zejména ty tradiční, které jsou většinou extenzivní a zohledňují i místní specifika, významně přispívají ke zvyšování biologické rozmanitosti a k udržitelnému rozvoji venkovských oblastí. Vyzývá Evropskou komisí, aby ve svém nadcházejícím hodnocení dopadů společné zemědělské politiky na biologickou rozmanitost navrhla tyto nové pobídky i případné metody vyrovnání;

27. uznává, že by místní a regionální orgány mohly pro dosažení cílů souvisejících s biologickou rozmanitostí podniknout více účinnějších kroků. Domnívá se však, že je vhodné posílit spolupráci a koordinaci s jednotlivými členskými státy a Uníí s cílem vyzdvihnout potenciál, který poskytuje zapojení místních a regionálních orgánů, a proto je zapotřebí vhodný rámec;

28. žádá, aby agentury Evropské unie poskytovaly členským státům, a zejména místním a regionálním orgánům, technickou pomoc, která jim umožní zavést jejich vlastních programy spolufinancované z vnitrostátních a/nebo unijních fondů;

29. je přesvědčen, že při informování o biologické rozmanitosti a při vypracovávání akčních plánů je nezbytné zajistit přímé zastoupení lovců, myslivců, lesníků a chovatelů hospodářských zvířat, neboť pro mnoho vzácných nebo chráněných druhů jsou to právě tyto subjekty, které velkou měrou přispívají k vytváření a zachování stávající situace, která je považována za přirozenou, a to tím, že pečují o zvěř, regulují její počty, zakládají a spravují lesy či provozují nezbytnou infrastrukturu;

30. vyzývá členské státy, aby uplatňovaly výjimky a odchylky, které jsou uvedeny ve směrnici o ochraně přírody, na určité druhy, které mohou být zdrojem konfliktů, s nezbytnou rychlostí a flexibilitou a s náležitým ohledem na danou situaci na regionální či místní úrovni a v případě potřeby též ve spolupráci se sousedními členskými státy či regiony. Dále je toho názoru, že regionální a vnitrostátní projekty týkající se velkých predátorů a konfliktních druhů by měly brát v úvahu specifika, tradice a přírodní a kulturní dědictví na místní a regionální úrovni;

Soudržnost politik

31. upozorňuje na to, že systémy plateb související s oblastmi sítě Natura 2000 jsou v jednotlivých členských státech velmi odlišné a že v některých členských státech bylo v rámci provádění společné zemědělské politiky rozhodnuto, že bude od zavedení těchto plateb upuštěno, ačkoli zde žijí značné populace velkých predátorů. Je toho názoru, že v této oblasti je nutno učinit kroky již v tomto programovém období;

32. doporučuje, aby při rozvoji a modernizaci dopravní infrastruktury, zejména silničních a železničních sítí, byla zvláštní pozornost věnována propojením mezi stanovišti a koridorům, po nichž se pohybují velké šelmy. Vzhledem ke stále větší roztržitosti stanovišť v důsledku struktury a zvláštní podoby evropské krajiny jsou velcí predátoři, ať již jednotlivě, či ve skupinách, při migraci mezi různými částmi svých stanovišť často nuceni přecházet přes území využívaná či obývaná lidmi. Tato situace vyžaduje zvláštní pozornost na úrovni územního plánování a způsobu řízení chráněných oblastí a sousedních oblastí;

33. vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby účinněji přizpůsobily programy financování za účelem řešení otázek souvisejících s biologickou rozmanitostí a s řízením stanovišť, včetně stanovišť velkých šelem, s cílem zajistit, aby byla k dispozici nezbytná infrastruktura a lidský kapitál pro řešení konfliktů mezi lidmi a některými druhy a byly poskytovány rychlé a přímé náhrady;

34. souhlasí s tím, že v oblasti ochrany životního prostředí, a zejména pro zlepšení biologické rozmanitosti, lze úspěšně využívat model víceúrovňové správy. Proto považuje za nezbytné, aby i v této oblasti byla přijata další koordinovaná opatření;

Další kroky

35. navrhuje, aby byla v roce 2019 za účelem podpory co nejuvědomělejšího a nejširšího zapojení místních a regionálních orgánů uspořádána konference, kterou by spolupořádala Evropská komise a jež by se věnovala tématu vhodného soužití s konfliktními druhy, a zvláště s velkými predátory, které by bylo bezpečné a užitečné i pro místní společenství. To by umožnilo posoudit dopad stanoviska z vlastní iniciativy a fungování platformy souvisejících s evropskými a biogeografickými oblastmi a uskutečnit politickou a vědeckou diskusi o konkrétních opatřeních, která by se měla uplatňovat po roce 2021;

36. vyzývá Evropskou komisi, aby uskutečnila kroky nezbytné pro to, aby místní a regionální orgány, jejich organizace a představitelé byli přímo zastoupeni a mohli se účinně a účelně účastnit zavádění platformy a mechanismů spolupráce týkajících se konfliktních druhů i vypracovávání souvisejících politik. Žádá Komisi, aby vydala příslušná doporučení a pokyny, a tak i členským státům pomohla s výměnou osvědčených postupů;

37. považuje za vhodné, aby místní a regionální orgány, kterých se dotýká soužití s velkými predátory, zahájily v zájmu řešení společných či podobných problémů a v zájmu účinnějšího a koordinovanějšího postupu spolupráci typu evropského seskupení pro územní spolupráci již během tohoto programového období, ať už v makroregionálním rámci, v rámci biogeografické oblasti, či otevřenou vůči celému území Evropské unie.

V Bruselu dne 31. ledna 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Evropského výboru regionů – Jednotný digitální trh: přezkum v polovině období

(2018/C 176/08)

Zpravodaj: Alin Adrian NICA (RO/ELS), starosta obce Dudeștii Noi**Odkaz:** Přezkum v polovině období provádění strategie pro jednotný digitální trh – Propojený jednotný digitální trh pro všechny

COM(2017) 228 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. vítá skutečnost, že Evropská komise přistoupila k hodnocení stavu provádění strategie pro jednotný digitální trh v polovině období, neboť toto hodnocení je mimořádně užitečné při určování dosavadního pokroku a opatření, která mají být přijata k plnění přijatých závazků, a při určování oblastí, v nichž je zapotřebí dalšího úsilí, a nových opatření, která je potřeba přijmout;
2. znovu zdůrazňuje význam místních a regionálních orgánů a jejich úlohy při provádění doporučení strategie jednotného digitálního trhu, neboť jsou zdrojem místního a regionálního hospodářského růstu a mohou vytvářet, používat a řídit mnoho digitálních informačních produktů a služeb;
3. připomíná podporu rozvoje elektronických komunikací na vnitřním trhu za účelem podpory dynamického a udržitelného růstu ve všech odvětvích hospodářství a v této souvislosti zdůrazňuje zásadní úlohu a potenciál místních a regionálních orgánů při digitalizaci evropského průmyslu;
4. poukazuje na důležitou úlohu, kterou hrají místní a regionální orgány při poskytování digitálních služeb občanům a při vytváření a správě digitálních infrastruktur, často v kontextu přeshraniční nebo meziregionální spolupráce. Tyto služby vyžadují okamžité kroky k provedení vyvážených změn, pokud jde o překážky přeshraniční online činnosti, včetně rozdílů mezi zákony členských států, které se týkají organizace a fungování veřejné správy, smluv a autorských práv ⁽¹⁾;
5. doporučuje, aby byly vytvořeny podmínky pro usnadnění připojení všech oblastí k širokopásmovým a ultraširokopásmovým službám, které budou z dlouhodobého hlediska v konkurenčním prostředí účinné, a vyzývá Komisi, aby v souvislosti s prováděním jednotného digitálního trhu také pravidelně informovala o pokroku při překonávání digitální propasti, zejména na regionální a místní úrovni ⁽²⁾;
6. zdůrazňuje, že je důležité pokrýt všechny aspekty interoperability a elektronické identifikace, elektronického podpisu, elektronické správy dokumentů a dalších složek elektronické veřejné správy a vycházet z modelů, které se používají v zemích a regionech, jež v této oblasti významně pokročily, čímž se zajistí bezpečnost a důvěra občanů a podniků;
7. upozorňuje na to, že digitalizace společnosti je příležitostí k dosažení růstu a vytvoření pracovních míst, obzvláště v odlehlých regionech a regionech čelících demografickým výzvám;
8. podporuje zdokonalení právního rámce týkajícího se autorských práv s ohledem na digitální revoluci a měnící se chování spotřebitelů a zdůrazňuje klíčovou úlohu a potenciál, který mohou mít místní a regionální orgány při harmonizaci autorských práv;

⁽¹⁾ CdR 00039/2016.⁽²⁾ CdR 02646/2015.

9. znovu vyzdvihuje význam investic do výzkumu IKT s cílem zajistit hospodářský růst a zakládání nových podniků a poukazuje na to, že využívání IKT v oblasti inovací by mohlo pomoci řešit hlavní sociálně-ekonomické problémy⁽³⁾;

10. navrhuje analyzovat příležitosti související s uplatněním systému zdanění příjmů z online přeshraničních prodejů, který by byl založen na spravedlivosti a objektivnosti a vedl by k vyrovnání výše poplatků placených podniky, jež vyvíjejí činnost v oblasti elektronického obchodování na celém území EU, a tím by podněcoval obchodní činnost podniků, zejména malých a středních;

Kybernetická bezpečnost a zlepšení nástrojů k boji proti kybernetickým incidentům

11. zdůrazňuje, že nová strategie kybernetické bezpečnosti, kterou zahájila Evropská komise, by měla pomoci zlepšit prevenci kybernetických incidentů, jejich odhalování a reakci na ně a vést k lepšímu sdílení informací a koordinaci mezi členskými státy a Komisí v boji proti závažným kybernetickým incidentům. Bude to vyžadovat intenzivní spolupráci mezi partnerstvími členských států, orgány EU, místními a regionálními orgány, soukromým sektorem a občanskou společností⁽⁴⁾;

12. naléhavě vyzývá k rozvoji právních předpisů, nástrojů a mechanismů zajišťujících bezpečnost sítí a informačních systémů, které jsou schopny udržet krok s rychlým tempem vývoje kybernetických hrozeb, aby byla zaručena vysoká úroveň ochrany ve všech členských státech;

13. zdůrazňuje, že vzhledem k bezpečnostním slabinám v oblasti uchovávání dat a přístupu k nim a vzhledem k nárůstu kybernetických útoků na důležitou městskou infrastrukturu a systémy řízení měst je zapotřebí širší soubor systémových a koordinovaných zásahů zahrnující zmírňování dopadů a prevenci a zajišťující uplatňování prostřednictvím tržních iniciativ i prostřednictvím správní regulace a prosazování. Měl by být vypracován pokročilý systém školení v oblasti bezpečnosti, jenž by byl uplatňován rovněž na úrovni místních a regionálních orgánů a byl by zaměřen i na ty, kteří se podílejí na elektronickém zadávání zakázek týkajících se technologií pro inteligentní města a na zavádění a každodenním provozu těchto technologií;

14. konstatuje, že provádění cílů jednotného digitálního trhu je podmíněno ochranou vnitrostátních hodnot, společnosti a hospodářství před negativními dopady kybernetických útoků a dodržováním základních hodnot, jako je svoboda projevu, a práva na soukromí a podporováním otevřeného, svobodného a transparentního využívání kybernetických technologií;

15. je si vědom nebezpečí vyvolaného přeshraničními kybernetickými incidenty, jejichž četnost a míra rizika, které představují, se v současnosti vyvíjejí alarmující rychlostí. Vzhledem k tomu, že tyto hrozby pro sítě a informační systémy mohou bránit rozvoji hospodářských činností a vytvářet značné finanční ztráty, a tím podkopávat důvěru uživatelů a vyvolávat velké škody pro hospodářství EU, vyzývá k posílení spolupráce a koordinace mezi státy, zejména pokud jde o řízení přeshraničních incidentů velkého rozsahu v oblasti kybernetické bezpečnosti;

16. je přesvědčen o tom, že je nutné posílit důvěru uživatelů v elektronické služby a zajistit, aby byli informováni o svých právech a chráněni, když se zapojí do online prostředí, a aby byla současně chráněna autorská práva a práva duševního vlastnictví;

17. souhlasí s vytvořením agentury EU pro kybernetickou bezpečnost s plnou operační kapacitou, pro niž bude vytvořen stabilní operační rámec a jež bude odpovědná za celý životní cyklus kybernetické bezpečnosti a za prevenci kybernetických incidentů, jejich odhalování a reakci na ně;

18. podporuje návrh na administrativní údržbu a technické řízení evropského rámce pro všeobecnou certifikaci bezpečnosti v oblasti informačních a komunikačních technologií (IKT), jenž by vycházel ze stávajících systémů certifikace bezpečnosti a přijaly by ho všechny členské státy EU;

19. doporučuje, aby se pokračovalo v činnostech zaměřených na potírání kybernetických útoků pomocí provádění bezpečnostních opatření vedoucích ke zlepšení ochrany kritické infrastruktury, a občané a podniky tak měli prospěch z bezpečného a důvěryhodného digitálního prostředí, a aby byla v odpovídajícím právním rámci zároveň dodržována základní práva a další hlavní hodnoty EU;

⁽³⁾ CdR 5559/2013.

⁽⁴⁾ CdR 625/2012.

Rozvoj online platforem

20. zdůrazňuje úlohu, kterou mohou platformy mít při zprostředkovávání diskusí o tématech společného zájmu, jež jsou relevantní pro budování, údržbu a rozvoj vysokorychlostních širokopásmových sítí ve všech evropských regionech a oblastech;
21. vítá oznámení Komise, že bude podporovat vytváření středisek pro digitální inovace, a vyzývá ji, aby při rozdělování prostředků dbala na zeměpisnou vyváženost ⁽⁵⁾;
22. konstatuje, že je nezbytné vytvářet širokopásmové sítě jako řešení pro zvládnutí běžných hospodářských a sociálních výzev a začlenění do znalostní společnosti;
23. konstatuje, že používání sítí a služeb, které jsou na ní k dispozici, je faktorem hospodářského růstu a růstu zaměstnanosti, sociální rovnosti a rovného přístupu k informacím. Přístup k internetu se může stát skutečným občanským právem a ukazatelem kvality života;
24. konstatuje, že v rámci internetového hospodářství došlo k nárůstu vlivu online platforem (vyhledávače, sociální média, obchody s aplikacemi atd.);
25. doporučuje vytvářet sítě udržitelným a účinným způsobem. Realizovat vysokorychlostní síť s dobrou mírou pokrytí znamená rozsáhlé a dlouhodobě investovat do infrastruktury, přičemž by odpovědné orgány měly poskytnout nástroje, které soukromým podnikům ve venkovských oblastech k této síti zjednoduší přístup;
26. navrhuje věnovat zvýšenou pozornost efektivnějšímu přidělování rádiového spektra a povzbuzování soukromých investic doplněných veřejnými investicemi se zaměřením na cíle týkající se systémů elektronické komunikace, aniž by docházelo k monopolizaci sítí;
27. považuje za nezbytné prostřednictvím neustálého informování o právech občanů a podnikatelské veřejnosti posílit jejich důvěru ve využívání elektronických služeb a zajistit přiměřenou úroveň ochrany při zapojení do online prostředí a vyzývá ke stanovení účinných opatření k rychlému odstranění nedovoleného obsahu, kterému jsou vystaveni;
28. zdůrazňuje, že je nutné, aby členské státy, místní a regionální orgány – které jsou často provozovateli škol a vzdělávacích zařízení – a další zainteresované strany postupovaly koordinovaně s cílem podpořit úsilí o zvyšování úrovně digitálních dovedností a předcházet vyloučení občanů ze společnosti a hospodářství založených na IKT. V této souvislosti zdůrazňuje, že pro rozsáhlé uskutečnění digitalizace v hospodářství a ve společnosti jsou nesmírně důležité digitální dovednosti a digitální gramotnost občanů, pracovníků a uchazečů o zaměstnání ⁽⁶⁾, a vyjadřuje znepokojení nad přetrvávajícími nedostatky v digitálních dovednostech, na něž Komise poukázala;

Zajištění rámce nutného pro fungování ekonomiky založené na datech

29. konstatuje, že ekonomika, v níž probíhají neustálé změny a digitalizace, vytváří pro místní a regionální orgány nové příležitosti, jak maximálně zhodnotit potenciál růstu digitální ekonomiky, přičemž jsou nezbytné značné investice do infrastruktury a IKT, především do cloud computingu a dat velkého objemu, a také do výzkumu a inovací s cílem povzbudit konkurenceschopnost průmyslu a zlepšování veřejných služeb, začleňování a dovedností. V této souvislosti podporuje záměr Komise předložit v návaznosti na její sdělení ze dne 21. září 2017 nazvané „Spravedlivý a efektivní daňový systém v Evropské unii pro jednotný digitální trh“ nejpozději na jaře 2018 legislativní návrh, v němž budou stanovena pravidla pro zdanění zisků z digitální ekonomiky na unijní úrovni ⁽⁷⁾.
30. vítá podporu bezplatného připojení k internetu pro uživatele v místních společenstvích prostřednictvím iniciativy WiFi4EU, která povzbudí soukromé investory k účasti na rozvoji infrastruktur digitálních sítí;
31. podporuje iniciativu WiFi4EU, kterou má v úmyslu propagovat na úrovni místních komunit a jejíž potenciální přínosy hodlá šířit, aby již při zveřejnění první výzvy k předkládání návrhů bylo co nejvíce způsobilých evropských veřejných orgánů připraveno podat žádost o přístup k dostupným finančním prostředkům;

⁽⁵⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁶⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁷⁾ Viz stanovisko VR COR-2017/01530.

32. poukazuje na důležitou úlohu, kterou bude mít zlepšování kvality širokopásmové sítě při rozvoji sítí 5G, s důsledky v oblasti digitální transformace ekonomiky a společnosti i inovativních a konkurenceschopných digitálních služeb. Budou se tak vytvářet dlouhodobé socioekonomické přínosy, růst, pracovní místa a soudržnost. Z tohoto důvodu Evropskou komisí znovu vyzývá k tomu, aby co nejrychleji dokončila standardizaci sítí 5G, jelikož standardy mají prvořadý význam pro konkurenceschopnost a interoperabilitu telekomunikačních sítí;
33. konstatuje, že z pohledu spotřebitelů, kteří chtějí mít přístup k službám z jiného státu než státu bydliště, existují problémy s přístupem k přeshraničním službám;
34. zdůrazňuje pozitivní dopad, který přinese přeshraniční přenositelnost elektronických služeb díky skutečnosti, že uživatelé budou mít přístup k online obsahu, který využívají doma, i při cestách do jiných členských států;
35. naléhavě žádá, aby bylo zintenzivněno úsilí o usnadnění přístupu všech evropských občanů k online službám dostupným v jiných členských státech, a vyřešil se tak problém zeměpisného blokování, a vyzývá k odstranění neodůvodněné diskriminace spotřebitelů z různých členských států;
36. podporuje zákaz blokování přístupu na internetové stránky a jiná online rozhraní na základě bydliště zákazníka a přesměrování zákazníků z verze pro jednu zemi na jinou verzi s ohledem na to, že těmito praktikami jsou coby koncoví uživatelé zboží či služeb ovlivněni spotřebitelé i obchodníci. K přesměrování zákazníka může dojít jen s jeho souhlasem a je třeba, aby obchodníci ponechávali snadno přístupnou verzi online rozhraní, k níž se zákazník snažil připojit před přesměrováním;
37. upozorňuje na současnou nevyváženost mezi zájmy tvůrců digitálního obsahu a spotřebitelů a upozorňuje na potřebu modernizace právních předpisů v oblasti autorských práv a práva duševního vlastnictví;
38. konstatuje, že rozvoj v oblasti digitalizace, jehož příkladem jsou služby cloud computingu či streaming, s sebou nese obrovské výzvy, především v oblasti autorských práv⁽⁸⁾;
39. vyzývá k rozšiřování využívání aplikací cloud computingu za účelem přístupu k evropským, světovým či jiným datovým infrastrukturám, jež jsou zásadní pro rozvoj aktivit v různých oblastech činnosti, a k tomu, aby přístup k datovým infrastrukturám probíhal v podmínkách vysoké úrovně bezpečnosti, přenositelnosti dat a interoperability;

Zajištění ochrany osobních údajů

40. zdůrazňuje velkou odpovědnost nezávislých orgánů na ochranu osobních údajů;
41. považuje za nezbytné přizpůsobit strategii ochrany osobních údajů stále se měnícím dynamickým potřebám virtuálního prostoru vzhledem k tomu, že ochrana osobních údajů má dopad na více odvětví, jako jsou například spravedlnost, hospodářství, komunikace, vzdělávání, zdravotnictví, správa a ochrana spotřebitelů;
42. oceňuje, že Komise ponechala členským státům volnost při uplatňování výjimek pro využití chráněných děl ke vzdělávacím účelům. Jsou tak respektovány národní, regionální a místní identity a z toho vyplývající výskyt specifických druhů licencí, jež vycházejí z rozdílných politických a sociálních souvislostí⁽⁹⁾;
43. domnívá se, že v dlouhodobém výhledu je žádoucí harmonizace právního rámce odměňování autorů, tvůrců a umělců⁽¹⁰⁾;

Místní a regionální význam / význam pro VR

44. domnívá se, že městům a regionům připadá zásadní úloha vytvářet databáze veřejných informací, poskytovat údaje týkající se bezpečnosti, rozvíjet nezbytnou digitální způsobilost, zaručovat a usnadňovat financování širokopásmových sítí a vytvářet vhodné prostředí pro meziregionální a přeshraniční online služby, což může významně napomoci při vytváření služeb na vysoké úrovni a ekonomiky založené na datech;

⁽⁸⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁹⁾ CdR 05114/2016.

⁽¹⁰⁾ CdR 00039/2016.

45. konstatuje, že předchozí stanoviska VR opakovaně zdůrazňovala přínos, který může mít místní a regionální úroveň ve všech fázích shromažďování údajů a poskytování služeb občanům a podnikům. To lze konstatovat i v praxi: v Evropě existuje mnoho příkladů potenciálu spočívajícího ve spolupráci mezi regiony, vnitrostátními orgány a výzkumnými středisky v oblasti jednotného digitálního trhu;

46. zdůrazňuje důležitou úlohu, kterou mohou hrát místní a regionální orgány při podpoře harmonizace údajů a růstového potenciálu digitálního hospodářství, což je třeba vzít v úvahu při přijímání opatření na vnitrostátní úrovni nebo na úrovni EU;

Dopad záměru Spojeného království vystoupit z Evropské unie na jednotný digitální trh

47. poznamenává, že po hlasování obyvatel Spojeného království o opuštění Evropské unie čelí podniky v současné době období nejistoty, pokud jde o podmínky odchodu Spojeného království z EU. Pro podniky, které nabízejí zboží nebo služby týkající se zejména digitálního obsahu online, je klíčová otázka, jak bude Evropská komise ve Spojeném království uplatňovat iniciativu týkající se jednotného digitálního trhu;

48. konstatuje, že pokud Spojené království přijme volný pohyb zboží a služeb, bude se ve Spojeném království i po dvouletém vyjednávacím období o brexitu digitální jednotný trh uplatňovat.

V Bruselu dne 31. ledna 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Evropského výboru regionů – Diskusní dokument o budoucnosti financí EU

(2018/C 176/09)

Zpravodaj: Marek Woźniak (PL/ELS), maršálek Velkopolského vojvodství**Odkaz:** Diskusní dokument o budoucnosti financí EU, Evropská komise**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. vítá kroky, jež podnikla Evropská komise s cílem zahájit rozsáhlou diskusi o budoucnosti Evropy. Diskusní dokument o budoucnosti financí EU pojednává o hlavních výzvách, jimž bude Evropská unie čelit po roce 2020, a také o povinnostech, které bude muset plnit. Předpovídá dopad pěti scénářů, jež jsou nastíněny v bílé knize, na strukturu příštího víceletého finančního rámce (VFR) a popisuje možnosti, způsoby reformování a rizika pro budoucí rozpočet EU;
2. poukazuje na to, že rozpočet EU čelí řadě dlouhodobých výzev a v současné době v něm není k dispozici dostatek finančních prostředků, v důsledku čehož je nezbytné zásadním způsobem přepracovat víceletý finanční rámec. Budoucí vize rozpočtu bude muset odpovídat novým ambicím EU, které budou vyžadovat, aby byly v rozpočtu po roce 2020 k dispozici prostředky z různých zdrojů. Dále je třeba, aby výdaje EU nadále přinášely větší evropskou přidanou hodnotu;
3. je přesvědčen o tom, že z analýzy, která je v diskusním dokumentu obsažena, vyplývá, že je nutné změnit pravidla správy vztahující se na VFR a finanční systém EU. Současná situace, kdy se evropské hospodářství nachází ve fázi oživení a vystoupení Spojeného království z EU by mělo přinést ukončení systému úlev, vytváří poprvé po více než 30 letech nebyvalou příležitost k tomu, aby byl zásadním způsobem zreformován systém financování EU;
4. vyzdvihuje význam víceletého finančního rámce, který by měl i nadále mít investiční charakter a měl by podporovat společné cíle a politiky EU. Z tohoto důvodu není nutné zřizovat zvláštní nástroje mimo VFR ani vytvářet samostatné rozpočty pro země eurozóny a pro ostatní země EU;
5. připomíná, že hospodářská krize odhalila omezenost rozpočtu EU, který představuje pouze 1 % HND Evropské unie, ačkoli je využíván k plnění horizontálních úkolů, které nejsou s to vykonávat členské státy. Stávající VFR má zásadní význam pro dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti, pro podporu projektů v oblasti výzkumu a vývoje a dopravní infrastruktury a pro vytváření pracovních míst. Není ovšem dostatečně flexibilní na to, aby bylo možné plnit očekávání a reagovat na nové výzvy, kvůli nimž bylo nutné využít finanční prostředky stávajícího rozpočtu v maximální možné míře;
6. poukazuje rovněž na to, že uplatňování přístupu zaměřeného na čistý zůstatek, který opomíjí návratnost investic v soukromém sektoru, a vedení vleklých jednání o každém vynaloženém euru v rámci ročního rozpočtového procesu zastírá skutečnou evropskou přidanou hodnotu a ztěžuje provádění ambicióznějších politik a programů. Mimoto se ukázalo, že výše výdajů ani současný systém vlastních zdrojů nejsou optimální. Vyzývá Evropskou radu, aby kvalifikovanou většinou rozhodla o nařízení, kterým se stanoví VFR, v souladu s čl. 312 odst. 2 druhým pododstavcem SFEU;
7. znovu upozorňuje na měnící se potřeby EU a na zásadní výzvy pro rozpočet EU po roce 2020 v těchto oblastech: 1) sociální spravedlnost a chudoba, 2) přístup k veřejným službám, k infrastruktuře v oblasti bydlení a ke vzdělávání, 3) konkurenceschopnost a inovace, 4) vytváření pracovních míst, 5) demografické změny, migrace a bezpečnost občanů, 6) společná obranná politika, 7) změna klimatu, 8) hospodářská, sociální a územní soudržnost, 9) zemědělství a bezpečnost potravin, 10) infrastruktura a mobilita, 11) energetika, 12) dopad globalizace, 13) udržitelný růst, 14) zvláštní dopad, který na některých územích může způsobit vystoupení Spojeného království z EU, 15) digitalizace. VFR tudíž musí v prvé řadě zabezpečit prostředky na překonání těchto problémů, aby tak přinesl konkrétní evropskou přidanou hodnotu občanům EU;

8. se znepokojením poukazuje na to, že v důsledku škrťů v rozpočtu EU (mimo jiné v souvislosti s brexitem) bez navýšení finančních prostředků z vlastních zdrojů se zvýší zatížení členských států v podobě příspěvků, nebo to nevyhnutelně povede k omezením, co se týče podporovaných politik;

9. vyzdvihuje význam toho, aby byl rozpočet EU využíván efektivnějším způsobem díky tomu, že bude zásada partnerství rozšířena na všechny jeho aspekty a že budou zjednodušeny jednotlivé fondy a jejich pravidla;

10. z tohoto důvodu žádá, aby byl navýšen objem příštího společného finančního rámce tak, aby EU mohla převzít odpovědnost za uskutečňování cílů Smluv a nových politických priorit a úkolů, které z nich plynou. Nesmí při tom dojít k omezením u společné zemědělské politiky ani u politiky soudržnosti pro všechny členské státy a regiony, na niž by – vzhledem k množství a strukturálnímu charakteru výzev, před nimiž EU stojí – měl být v rozpočtu EU vyčleněn přinejmenším stejný podíl prostředků jako doposud;

11. podotýká, že vzhledem k rozsahu výzev, před nimiž EU stojí, a dynamickému vývoji situace v jejím okolí musí být rozpočet EU funkčnější a flexibilnější než doposud a musí účinněji reagovat na nové tendence a změny v zaměření politik. Toto pravidlo by mělo platit jak pro nepříznivé události, tak pro vznikající příležitosti k rozvoji. Proto je – v souladu s doporučeními Skupiny na vysoké úrovni pro vlastní zdroje – nutné přijmout takový rozpočet EU, který bude jednodušší, transparentnější a spravedlivější a bude více odpovídat demokratickým zásadám;

12. poukazuje na to, že budoucí rozpočet EU musí zohledňovat zvláštnosti jednotlivých oblastí, co se týče jejich potenciálu a nedostatků v oblasti rozvoje a geografických a demografických výzev. Bude-li rozpočet EU postaven na tomto základě, umožní to převzít na místní a regionální úrovni větší odpovědnost za přijaté závazky a za dopad realizovaných opatření. V této souvislosti upozorňuje na zvláštní význam sdíleného řízení, které zaručuje soudržný územní rozvoj díky propojení politiky EU s jejím prováděním v praxi;

13. se znepokojením konstatuje, že v diskusním dokumentu, který se zabývá otázkami, jež budou mít klíčový význam pro podobu Evropy v nadcházejících letech, nebyla zdůrazněna úloha místních a regionálních orgánů, zejména v případech, kdy mají výhradní odpovědnost za pravomoci v oblastech popsanych v odstavci 7;

14. připomíná, že musí být v praxi plně realizována podpora a ochrana místních a regionálních orgánů, na niž se výslovně poukazuje v Lisabonské smlouvě, a to tím, že bude dodržována zásada subsidiarity a bude zajištěno, aby se místní a regionální orgány – zejména prostřednictvím VR – mohly podílet na evropském legislativním procesu vzhledem k tomu, že jsou nejčastěji konečnými adresáty politik a programů EU, ale hrají rovněž rozhodující roli při provádění právních předpisů EU. Mimoto by měl rozpočet EU zaručit dodržování zásady subsidiarity tak, aby náležitě odrážel rozdělení úkolů mezi evropskou, vnitrostátní a místní úroveň;

15. opakuje, že je zastáncem sedmiletého programového období, jak již uvedl ve svém stanovisku o budoucnosti politiky soudržnosti. VR si je nicméně vědom toho, že i prodloužené 10leté programové období (5+5) s povinnou kompletní revizí v polovině období má své výhody. Proto navrhuje vyslovit se naposledy pro sedmileté období předtím, než bude jeho délka přizpůsobena volebnímu cyklu. Tyto varianty by poskytly dostatečnou stabilitu a předvídatelnost a umožnily by také lépe uspokojovat požadavky strategického plánování. Mimoto by v rámci kompletní revize v polovině období již byly k dispozici výsledky za první roky provádění a mohly by být uplatněny s cílem zajistit spolehlivější a přesnější využívání rozpočtu EU; mělo by být možné uplatnit také kritérium rozpočtové flexibility, aby bylo možné jednat v situacích vážných krizí nebo úpravy priorit;

16. vítá jasný a ambiciózní časový plán pro procedurální kroky při přijímání nového víceletého finančního rámce, který navrhly Evropská komise a Evropský parlament a jenž umožní, aby byla dohoda s Radou uzavřena před volbami do Evropského parlamentu v roce 2019. Je však velmi znepokojen návrhem Rady, aby byla konečná ujednání o příštím VFR přijata až po vystoupení Spojeného království z EU. Varuje před přílišným protahováním rozhodovacího procesu ve věci VFR, poněvadž by to vedlo k výraznému zpoždění při přijímání budoucího balíčku legislativních návrhů a znemožnilo by to jeho včasné provedení;

17. poukazuje na to, že v časovém plánu ještě stále chybí rámcová strategie, která by navázala na strategii Evropa 2020. Z tohoto důvodu žádá Komisi, aby co nejdříve začala s přípravou této strategie, v níž by měly být vtyčeny ambiciózní, avšak uskutečnitelné strategické cíle, které je třeba splnit v zájmu lepšího přizpůsobení budoucích unijních a vnitrostátních politik prostřednictvím dostupných finančních nástrojů a zdrojů;

18. upozorňuje na to, že případná přechodná ustanovení, třebaže jsou podle nařízení o VFR přípustná, způsobí vážné právní a operační problémy na začátku příštího víceletého finančního rámce, což bude mít nepříznivý dopad na operační programy a příjemce, zejména co se týče místních a regionálních orgánů. VR prohlašuje, že je připraven zapojit se a podpořit Evropský parlament, Evropskou komisi a Radu při jednáních o VFR;

Evropská přidaná hodnota

19. vítá navrhovanou koncepci evropské přidané hodnoty ve vztahu k povinnostem vyplývajícím ze Smlouvy, které musí tvořit referenční rámec při diskusích o VFR;

20. domnívá se, že navrhovaná kritéria poskytování veřejných statků evropského rozměru, úspor z rozsahu a efektů přelévání, jakož i upevnění společných evropských hodnot a posílení jednotného trhu jsou správná. Takto definovaná evropská přidaná hodnota budí přesvědčení, že v případě opatření přijímaných na úrovni EU budou dodržovány zásady subsidiarity a proporcionality. Mimořádně důležité je to, že jedním z předpokladů pro zlepšení konkurenčního postavení EU jako celku je snížení rozdílů v rozvoji mezi jednotlivými zeměmi EU i v rámci jejich území. Z tohoto úhlu pohledu je třeba zdůraznit význam politiky soudržnosti při vytváření evropské přidané hodnoty prováděním strukturálních reforem, budováním administrativní kapacity na všech úrovních správy (tzv. efekty přelévání) a poskytováním přímé podpory například v rámci iniciativy zaměřené na méně rozvinuté regiony;

21. je potěšen tím, že Komise požaduje, aby byl VFR zaměřen na priority, které mohou podstatným způsobem ovlivnit životy lidí a pomoci obnovit důvěru v přidanou hodnotu EU. Za tímto účelem by měl být v souvislosti s rozpočtem EU lépe zohledňován dialog s občany, zejména prostřednictvím dvou politických shromáždění, v nichž zasedají demokraticky zvolení představitelé (Evropský parlament a Evropský výbor regionů). Kromě toho je třeba vytvořit větší součinnost s vnitrostátními a regionálními parlamenty a regionálními a místními shromážděními;

22. v tomto ohledu podporuje rovněž výzvu Evropského parlamentu k tomu, aby byly dále rozvíjeny metody hodnocení, například zavedením vhodných ukazatelů výkonnosti nebo zohledňováním vlivu jednotlivých politik na regiony, přičemž je třeba využívat stávajících nástrojů politiky soudržnosti, například platformy veřejně přístupných údajů o ESI fondech. Mimoto by se při rozhodování o tom, která opatření budou podporována, mělo vycházet z kvalitativního a politického posouzení priorit EU, a nikoli pouze z čistě kvantitativní analýzy;

23. zdůrazňuje, že hrozí, že budou přijímána rozhodnutí nikoli s cílem prosadit opatření s vysokou přidanou hodnotou pro Evropu, nýbrž taková, jež se budou týkat vnitrostátních hledisek, tj. čistého zůstatku či ochrany stanovených rozpočtových mezí, což je dáno silnými politickými zájmy. Vyzývá Radu, aby se jednání o VFR nezaměřovala na výpočet čistého zůstatku, jelikož při těchto výpočtech zaprvé nemohou být zohledněny nepřímé přínosy (například cizí podnik, který se podílí na projektu EU) a zadruhé jsou tyto výpočty v rozporu s evropskou myšlenkou soudržnosti a solidarity;

Reforma rozpočtu

24. je přesvědčen o tom, že je třeba provést důkladnou reformu s cílem eliminovat neúčinná pravidla a nástroje a posunout více do popředí ty účinnější. Znovu poukazuje na to, že složitá struktura rozpočtu EU – zejména mechanismy slev a oprav – znesnadňuje čitelnost činnosti EU a přispívá ke krizi důvěry občanů ve vztahu k orgánům EU. Proto žádá, aby byly tyto mechanismy zrušeny s cílem umožnit skutečné ověření nákladů a přínosů EU. V tomto ohledu poukazuje na to, že je třeba zajistit rozsáhlejší měření souhrnných přínosů plynoucích z politik EU, hospodářské součinnosti, přeshraničního účinku a pozitivních vnějších výsledků;

25. vyzývá k tomu, aby byl VFR **sjednocen** a aby byla **zvýšena jeho transparentnost**. Upozorňuje na to, že vytváření přidavných nástrojů není vhodným řešením. Z tohoto důvodu je i nadále přesvědčen o tom, že je nezbytné zahrnout do struktury VFR zvláštní nástroje (například Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci) a zajistit součinnost prostřednictvím jednotného souboru pravidel;

26. poukazuje na to, že stávající rozpočet EU není dostatečně vysoký k tomu, aby mohl začít vyvíjet svůj stabilizační účinek. Proto je nutné podpořit víceletý finanční rámec EU po roce 2020 s využitím vlastních zdrojů. Opakuje svou výzvu, aby byly zavedeny nové vlastní zdroje ve formě balíčku, v němž by byly seskupeny různé daně (evropská daň z příjmu právnických osob, společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob, daň z finančních transakcí, ražebné, zdanění zisků z digitální ekonomiky, zreformovaná DPH);

27. žádá Radu a předsednictví Rady EU, aby vyvinuly co největší úsilí s cílem přesvědčit členské státy o tom, že je nutné zásadním způsobem zreformovat vlastní zdroje EU. Skvělým podkladem pro zdůvodnění této nutnosti jsou závěry uvedené ve zprávě Skupiny na vysoké úrovni pro vlastní zdroje;

28. vyzývá k tomu, aby členské státy zvážily navýšení svých příspěvků do unijního rozpočtu na základě výše svých příjmů vyjádřené pomocí hrubého národního důchodu (HND);

29. upozorňuje na to, že pokud by byla po vystoupení Spojeného království z EU stanovena výše výdajů odpovídající 1 % HND EU, znamenalo by to roční snížení rozpočtu EU o více než 23 miliard EUR. VR proto žádá, aby budoucí rozpočet odpovídal přinejmenším 1,3 % HND Evropské unie, a připojuje se tak k postoji Evropského parlamentu v této věci;

Budoucí rozpočet

30. požaduje, aby byla **zjednodušena** struktura VFR. Hlavní oblasti financování by měly odrážet priority, jež mají být podporovány a které by měly být snadno identifikovatelné pro občany (například politika soudržnosti, SZP);

31. vyzývá k tomu, aby byla v příštím VFR zajištěna rovnováha mezi potřebnou flexibilitou a stabilitou při financování oblastí intervence, které jsou pro EU strategicky důležité. V této souvislosti je nezbytné vytvořit odpovídající mechanismus přidělování rezerv, který by umožnil zamezit neodůvodněnému hromadění prostředků a současně stanovit jasná kritéria pro jejich rozdělení. Proto žádá, aby byla vytvořena krizová rezerva pro případ, že by se objevily nové úkoly nebo by nastala nepředvídaná krize, a neprogramová rezerva a aby byly posíleny stávající zvláštní nástroje flexibility;

32. poukazuje na to, že je nutné **zajistit soulad** mezi unijními nástroji tak, aby všechny tyto nástroje přispívaly k naplňování cílů EU a usnadňovaly provádění reforem v členských státech;

33. žádá, aby byly veškeré pokuty vybrané v rámci politiky hospodářské soutěže zahrnuty do rozpočtu EU jakožto účelově vázané příjmy;

34. zdůrazňuje, že je třeba prosazovat větší **doplňkovost** a omezit překrývání stávajících finančních nástrojů EU s cílem zajistit větší růst efektivity v budoucím rozpočtu EU. Tato konsolidace by mimoto umožnila zvýšit kritický objem nástrojů financování a napomohla by k transparentnějšímu a snazšímu přístupu k těmto prostředkům;

35. i nadále se domnívá, že budoucí rozpočet by měl být **zaměřen na výsledky**. Co se týče provázanosti mezi zdroji EU a koordinací hospodářské politiky v EU, nesouhlasí VR s tím, aby byla politika soudržnosti jednoduše podřízena provádění evropského semestru namísto jejich vzájemného sladění, neboť tato politika má svou vlastní legitimitu, která je zakotvena v evropských Smlouvách. Pokud by navíc tato provázanost měla být zefektivněna začleněním politiky soudržnosti do národních programů reforem, pak by tyto programy musely být z evropské úrovně překoncipovány tak, aby zůstal zachován územní rozměr a aby byl i nadále uplatňován decentralizovaný přístup založený na partnerství⁽¹⁾; VR je rovněž přesvědčen o tom, že pro zefektivnění evropského semestru a zvýšení pocitu odpovědnosti za něj v praxi je naprosto nezbytné, aby do něj byly strukturovaným způsobem jakožto partneři zapojeny místní a regionální orgány s přihlédnutím ke skutečnému rozdělení pravomocí a kompetencí mezi jednotlivými úrovněmi správy v členských státech EU⁽²⁾;

Budoucí oblasti financování

36. navrhuje, aby byl dále podporován místní přístup při provádění politiky EU tím, že bude posílena pozice místní a regionální úrovně a meziregionálních funkčních oblastí jakožto klíčových subjektů při uskutečňování cílů EU v zájmu občanů;

37. v tomto ohledu opakuje svou výzvu k tomu, aby byl ve struktuře budoucího rozpočtu nadále kladen přednostní důraz na politiku soudržnosti ve prospěch všech regionů EU, a důrazně podporuje iniciativu #CohesionAlliance. Je toho názoru, že tři rozměry soudržnosti (hospodářský, sociální a územní) hrají zásadní roli při prosazování větší hospodářské konvergence v EU, což zajistí, aby byla Evropa integrovanější a měla výraznější sociální aspekt a aby všechny oblasti EU mohly těžit z jednotného trhu. Větší soudržnost a územní odolnost jsou klíčovými faktory, které rozhodují o konkurenčním postavení EU v celosvětovém měřítku;

⁽¹⁾ Viz stanovisko VR *Budoucnost politiky soudržnosti po roce 2020 – Směrem k silné a účinné evropské politice soudržnosti po roce 2020*, které bylo přijato dne 12. května 2017.

⁽²⁾ Viz stanovisko VR *Zlepšit řízení evropského semestru – kodex chování pro zapojení místních a regionálních orgánů*, které byl přijato dne 11. května 2017.

38. je přesvědčen o tom, že nový rozpočet musí být více zaměřen na hledání a vytváření trvalých výhod a na lepší využívání potenciálu a zdrojů v oblasti rozvoje. Z tohoto pohledu je politika soudržnosti s to zaručit skutečné a měřitelné výsledky na úrovni EU i na nižších úrovních. Proto je nutné, aby zůstal přinejmenším zachován podíl prostředků, který je na ni vyčleněn v celkovém rozpočtu EU, poněvadž se jedná o politiku vytvářející evropskou přidanou hodnotu;

39. upozorňuje na nezbytnost, aby byl v rámci politiky soudržnosti i nadále zajištěn dostatek finančních prostředků a aby byl podporován vnitřní rozvoj všech územních celků. Současně poukazuje na to, že je nutné zvýšit flexibilitu této politiky pro místní a regionální orgány, které se přímo a nepřímo podílejí na vynakládání 75 % rozpočtu EU;

40. vyzývá k tomu, aby byl zachován stávající způsob sdíleného řízení evropských strukturálních a investičních fondů, který zaručuje jejich účinnost a umožňuje nepřetržitý dialog během celého programového období. V tomto ohledu vyzdvihuje zvláštní význam, který v rámci ESI fondů připadá Evropskému sociálnímu fondu (ESF) při provádění evropského pilíře sociálních práv a překonávání sociálních rozdílů v EU. Mimoto žádá, aby se nedílnou součástí budoucích ESI fondů stal Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EFG);

41. požaduje, aby byl na Nástroj pro propojení Evropy, na programy COSME, LIFE, Horizont 2020 a Erasmus+ a na Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí i nadále přidělován přiměřený objem prostředků;

42. upozorňuje na to, že je stále potřebnější, aby byly ve větší míře využívány programy územní spolupráce (přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce) a makroregionální strategie pro posílení konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a sociálního začleňování v Evropě. Tyto programy a strategie mají také vysokou přidanou hodnotu pro utváření společné evropské identity;

43. poukazuje na to, že je nutné vynakládat více prostředků na výzkum a inovace, které mají zvlášť velký dopad na hospodářský růst, produktivitu a konkurenceschopnost EU;

44. znovu vyzývá k zajištění spravedlivé, udržitelné a solidární zemědělské politiky ⁽³⁾, na niž bude vyčleněn dostatečně vysoký rozpočet, aby mohla sloužit zemědělcům, regionům, spotřebitelům a občanům. Výbor doporučuje, aby byly regulovány zemědělské trhy s cílem předejít nákladným krizím v tomto odvětví a aby byla zavedena maximální výše přímých plateb pro jednotlivé zemědělské podniky, což by umožnilo ušetřit prostředky v prvním pilíři SZP. Odmítá záměr zavést spolufinancování přímých plateb ze strany členských států. Převedení SZP zpět na vnitrostátní úroveň by negativně postihlo zemědělství v mnoha členských státech EU. Výbor se vyslovuje pro posílení druhého pilíře, aby bylo zaručeno, že budou venkovské oblasti moci provádět odpovídající opatření v oblasti rozvoje, a mimoto žádá zajištění větších možností, aby mohly členské státy převádět prostředky z prvního pilíře do druhého;

45. domnívá se, že kromě jednotné společné zemědělské politiky je důležité zohledňovat venkovský rozměr ve všech evropských politikách v plném souladu s uskutečňováním cíle územní soudržnosti v EU. Potřeby venkovských oblastí totiž zdaleka přesahují možnosti politiky rozvoje venkova v rámci SZP, jak ukázala studie VR o evropském rozpočtu vyčleněném na venkovské oblasti. Proto je nutné, aby byl venkovský rozměr lépe zohledněn v příští generaci strukturálních fondů, přičemž je třeba vycházet z přijetí evropského programu pro venkov;

46. opakuje svou výzvu k vytvoření fiskální kapacity, který by skýtala jednak pobídky k provádění strukturálních reforem v členských státech, jejichž rozsah by měl být určován na základě jejich evropské přidané hodnoty, a jednak prozatímní schopnost tlumit asymetrické hospodářské otřesy. Tato kapacita musí sloužit jako doplněk nástrojů politiky soudržnosti a musí být těsněji provázána s dodržováním široce pojímaného regulačního rámce EU a s pokroky v oblasti konvergence, aniž by odebrala prostředky vlastní politice soudržnosti. Je i nadále přesvědčen o tom, že fiskální kapacita musí podléhat společnému rozhodování s plným zapojením Evropského parlamentu a provádění na úrovni hospodářské a měnové unie a že by k ní měly mít – při respektování zásady dobrovolnosti – zaručen přístup i členské státy mimo eurozónu;

47. připomíná rovněž, že nesouhlasí s tím, aby fiskální kapacita eurozóny měla podobu rozpočtové položky pro eurozónu v rozpočtu EU, dokud v současnosti stanovená maximální výše vlastních zdrojů činí 1,23 % HND EU, poněvadž tento návrh by přinesl buď to, že by na fiskální kapacitu nebyly k dispozici dostatečné prostředky, aby mohla plnit stabilizující funkci, nebo že by hrozilo automatické vytěšňování („crowding out“) ve vztahu k financování politik Unie, jako jsou ESI fondy;

⁽³⁾ Viz stanovisko VR *Společná zemědělská politika po roce 2020*, které bylo přijato dne 12. července 2017.

48. připomíná svou výzvu, aby byla v následujícím víceletém finančním období při vytváření nové generace evropských strukturálních a investičních fondů zahrnuta opatření doplňující HDP, která umožní přizpůsobit míru spolufinancování podle kategorie regionu skutečným výdajům vynaloženým v rámci spolufinancovaných operací, nebo aby byl umožněn rozsah programování na základě způsobilosti akcí na územích ležících v rozvinutějších regionech, které mají náležité územní a sociálně-demografické podmínky. Při přidělování prostředků EU by měly být na základě dalších jednotných a soudržných kritérií více zohledňovány demografické výzvy na regionální a místní úrovni, dopady globalizace a další zvláštní výzvy (například sociální, environmentální, geografické a přírodní);

49. je přesvědčen o tom, že hospodářský růst nemůže být doprovázen nerovnostmi a sociálním vyloučením, a připomíná, že článek 9 SFEU po EU požaduje, aby ve všech svých politikách a činnostech zaručila přiměřenou sociální ochranu;

50. připomíná, že hledisko rovnosti žen a mužů zdaleka není začleňováno do všech oblastí politiky. Z tohoto důvodu vyzývá Evropskou komisi, aby ve všech částech VFR uplatňovala metodiku genderového rozpočtování;

51. je toho názoru, že je třeba věnovat větší pozornost rozvojové pomoci, především pak celosvětovému problému, který představuje uprchlická a migrační krize;

Možné scénáře

52. opětovně vyjadřuje svůj nesouhlas se scénáři budoucího vývoje („pokračování v dosavadní praxi“, „dělat méně společně“, „někteří dělají více“, „zásadní přepracování“), které by omezily nebo zcela eliminovaly hlavní dlouhodobé investiční politiky, tj. politiku soudržnosti a společnou zemědělskou politiku. Je skutečně nezbytné zabránit vícesměrné Evropě a předem posoudit územní dopad jednotlivých scénářů;

53. upozorňuje na to, že většina scénářů se zaměřuje na posílení růstu HDP, a nikoli na zajištění územní, hospodářské a sociální soudržnosti, což může mít pro budoucnost EU nepříznivé důsledky;

54. poukazuje na to, že z navrhovaných variant je nejlepší scénář č. 5 („dělat mnohem více společně“), který je z hlediska obyvatel měst a regionů nejatraktivnější. Je třeba podniknout kroky s cílem zajistit, aby všechny členské státy akceptovaly radikální navýšení rozpočtu EU a zavedení nových vlastních zdrojů;

Závěrečné připomínky

55. zdůrazňuje, že víceletý finanční rámec na období po roce 2020 by měl být jednak prozíravý a jednak flexibilní, aby bylo možné zachovat jeho strategické zaměření a jistotu plánování pro místní a regionální orgány a reagovat na případné krize a zamezit vytváření fondů ad hoc mimo VFR;

56. opětovně vyzývá k tomu, aby byly ve všech oblastech politiky uplatňovány zásady partnerství, víceúrovňové správy a subsidiarity a aby byla podněcována spolupráce mezi všemi složkami společnosti s cílem vytvořit demokratičtější EU, jež bude požívat důvěry všech občanů.

V Bruselu dne 1. února 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Evropského výboru regionů – Integrované územní investice – výzva pro politiku soudržnosti EU po roce 2020

(2018/C 176/10)

Zpravodaj: Petr OSVALD (CZ/SES), zastupitel města Plzně**Odkaz****POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

1. poukazuje na to, že využívání nástrojů politiky soudržnosti, jako jsou integrované územní investice (ITI), se přímo týká místních a regionálních orgánů, jelikož jsou nejen hlavními příjemci této politiky, ale jsou také přímo zapojeny do řízení jejího provádění v rámci sdíleného řízení. Několik let po zavedení nástroje ITI v programovém období 2014–2020 a s ohledem na jeho obrovský potenciál pro usnadnění investičních synergií při čerpání prostředků z ESI fondů předkládá VR v této věci stanovisko z vlastní iniciativy. Výbor se domnívá, že je třeba komplexně zhodnotit dosavadní zkušenosti místních a regionálních orgánů s jejich využíváním, a to z hlediska souvisejících úspěchů i problémů, s nimiž se setkaly, a vzít je v potaz s ohledem na legislativní rámec pro období po roce 2020;

Cíle politiky soudržnosti a přístup založený na místních podmínkách

2. zdůrazňuje, že pokud má politika soudržnosti EU efektivněji přispívat k naplňování cílů EU a vytváření evropské přidané hodnoty, obecně zlepšovat sociální a ekonomické podmínky života občanů EU a napomáhat odstraňování rozdílů, musí být přizpůsobena reálným podmínkám a požadavkům každého daného území. Musí tedy cíleně a udržitelně řešit nejen problémy území, ale též využívat jeho potenciál a specifika. Měla by se proto opět především zabývat regionální politikou a územním rozvojem, tedy zejména s ohledem na potřeby území a nikoliv jednotlivých odvětví. Současné komplexní uspořádání ji vzdaluje od skutečného původního cíle. Komplexnost a složitost se stává zásadní překážkou efektivního a flexibilního uplatňování politiky soudržnosti na místní a regionální úrovni;

3. upozorňuje, že chceme-li opravdu dosáhnout vyšší efektivity politiky soudržnosti, včetně synergických efektů, a využít potenciál území, je třeba významně změnit systém nastavení ESI fondů tak, aby se pro naplňování budoucích cílů EU a vytváření evropské přidané hodnoty stal stěžejním regionální a místní přístup založený na místních podmínkách (tzv. „place-based approach“), nikoliv národní přístup a celonárodní společné priority;

4. žádá, aby prvky zásady subsidiarity a sdíleného řízení byly účelně uplatněny i v rámci politiky soudržnosti. Na základě těchto principů by EU měla stanovit pouze obecné cíle (čeho chce dosáhnout EU jako celek), ale způsob jejich dosažení by měla určit sama místní a regionální úroveň v návaznosti na konkrétní podmínky a potenciál území, který se v čase vyvíjí;

5. podotýká, že posílení přístupu založeného na místních podmínkách bude vyžadovat pravidelnější komunikaci ze strany útvarů Komise, a to především ze strany DG REGIO a auditních orgánů, protože budou muset přímo komunikovat nejen s národními orgány, ale i s orgány regionálními a místními. Omezí se též možnost vytváření obecných schémat, která sice řízení a kontrolu zlevňují a zjednodušují, ale výrazně oddalují politiku soudržnosti od jejích příjemců a beneficentů. Uplatnění integrovaných územních přístupů založených na aktivní participaci občanů EU však bude znamenat jasný efekt pro vytváření evropské přidané hodnoty pro občany EU, což musí být prioritou EK a všech orgánů EU i členských států;

6. upozorňuje, že pokud chceme vytvářet EU pro občany, musíme naši politiku odvíjet od sídel (settlements) bez rozdílů velikosti, tj. od komunit až po regiony, jelikož tato sídla plní pro občany základní nezastupitelnou roli v oblasti kvality jejich života, životního prostředí, vzdělávání, zaměstnanosti, sociálních služeb a zdravotnictví, kultury atd. Protože se nacházejí blíže občanům, lépe chápou jejich občanské požadavky a mohou být vnímavější vůči změnám ve své sociální a demografické struktuře. Vytvářejí podmínky pro kvalitní život občanů, a to s ohledem na jejich zájmy a priority, tedy vytvářejí nezpochybnitelnou evropskou přidanou hodnotu;

7. proto zdůrazňuje, že regionální politika a regionální dimenze politiky soudržnosti přináší nejen hmatatelný přímý efekt pro občany, čímž EU jako takovou přibližují jejím občanům, prokazují reálnou prospěšnost Evropské unie pro jejich životy a slouží k odstraňování ekonomických i neekonomických disparit, ale zejména vytváří základní podmínky pro realizaci ostatních politik EU. Z tohoto důvodu považuje za zásadní, aby bylo samo provádění regionální politiky soudržnosti považováno za nezpochybnitelnou evropskou přidanou hodnotu, obdobně jako je například podpora vědy a výzkumu sama o sobě vnímána jako evropská přidaná hodnota. Při realizaci regionální politiky soudržnosti by proto také nemělo být vyžadováno prokazování naplňování evropské přidané hodnoty u jednotlivých typů aktivit nebo dokonce projektů, ale měl by být vnímán její přínos jako celku, se zohledněním horizontálních i vertikálních synergií; a

8. podotýká, že pro zlepšení pohledu občanů na politiku soudržnosti a EU jako takovou je nezbytné, aby byly v rámci politiky soudržnosti EU realizovány projekty, které přinášejí občanům skutečný pozitivní prospěch, jenž je odrazem jejich požadavků. Proto by regionální politika soudržnosti měla být nastavena pro všechny typy sídel (settlements), od komunit po regiony, včetně nejdálčenějších regionů, a měla by zohledňovat reálnou situaci, potenciál a potřeby sídla v závislosti na čase, stavu a místě. Měla by tedy vycházet zdola nahoru a maximálně využívat potenciálu integrovaného přístupu a vzájemných synergií. Zásadní význam v procesu naplňování synergií a integrovanosti by měla hrát regionální a místní úroveň a funkční regiony, které zahrnují několik správních či statistických oblastí (se zohledněním logických vazeb na sousední regiony a zájmů či požadavků nižších územních jednotek), jelikož na této úrovni se spojuje přehlednost plánování a strategií se znalostí místních podmínek;

9. zdůrazňuje, že z pohledu občanů EU existuje nezpochybnitelná evropská přidaná hodnota, kterou je zvýšení kvality života v sídlech a v EU jako celku. Zvýšení kvality života v sídlech je základním předpokladem pro úspěšnou realizaci všech dalších politik EU. Tuto evropskou přidanou hodnotu lze řešit sektorovým přístupem pouze v omezené míře, ale velmi efektivně prostřednictvím regionálních horizontálních priorit, kterými jsou například: kvalita života v sídlech (tj. lokální a regionální mobilita, zejména mobilita pracovní síly, zaměstnanost a zaměstnatelnost, sociální a kulturní služby, inkluze a integrace, bezpečnost atd.) nebo Smart Community, využití místního ekonomického a neekonomického potenciálu atd. Implementace sektorových priorit při řešení těchto, z pohledu občanů nejdůležitějších priorit, může přinést a přináší pouze omezené efekty a vzhledem k tomu, že nejsou šity na míru místním podmínkám, často vzbuzují v občanech pochybnosti (v řadě případů oprávněně) o své prospěšnosti nejen pro ně, ale pro EU jako celek. Pro řešení těchto, pro občany EU základních atributů naplňujících evropskou přidanou hodnotu tedy nelze příliš efektivně využít sektorový nebo národní přístup, ale pouze integrovaný územní přístup založený na místních podmínkách;

10. připomíná, že 7. zpráva o soudržnosti zveřejněná v roce 2017 poukazuje na zvýšení nerovností na nižší než regionální úrovni, a to i v nejbohatších regionech. Vzhledem k výzvě, jakou odstranění těchto nerovností na nižší než regionální úrovni představuje, nejsou integrované územní investice dostatečně využívaným nástrojem. Zkušenosti z let 2014–2020 ukazují, že integrované územní investice a nástroje komunitně vedeného rozvoje mohou být využívány k pomoci územím měst a venkova, která se potýkají s největšími potížemi. V některých regionech vycházelo totiž provádění těchto nástrojů a přidělování prostředků z EFRR z ukazatelů nezaměstnanosti a hospodářské dynamiky. Územím vykazujícím nejvíce potíží bylo poskytnuto více prostředků z EFRR než územím s nejvyšší prosperitou. Tato logika územní spravedlnosti je zásadní proto, aby žádné území nezůstávalo v rámci celkového růstu pozadu;

11. vítá zprávu *Integrované územní a městské strategie: jak ESIF přidávají hodnotu v období 2014–2020?* ⁽¹⁾, již publikovala Evropská komise v prosinci 2017, a souhlasí se závěry této zprávy. VR by chtěl zdůraznit především následující body této zprávy, které odpovídají současné zkušenosti místních a regionálních orgánů:

- ITI mají potenciál řešit potřeby a problémy rozvoje a navrhnout řešení „zdola nahoru“ při aktivním zapojení místních občanů a institucí, a zajistit tak, že „nebuďte opomenuta žádná osoba ani region“. Mají rovněž potenciál reagovat na místní otřesy nebo neočekávaný vývoj prostřednictvím integrovaných balíčků, jež poskytují obsah akčním plánům.
- Městské a územní strategie jsou jasnou ukázkou politiky soudržnosti, neboť podporují provádění přístupů založených na místních podmínkách k regionálnímu a městskému rozvoji a podpořily balíčky místních opatření, jež byly navrženy v souladu s názory zúčastněných stran, zároveň však odpovídají také celkovým cílům EU, jakož i kritériím „přidané hodnoty“ EU a flexibility.

(1) http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/integrated_strategies/integrated_strategies_en.pdf.

- Tyto strategie představují integrovaný rozvoj – zahrnují více odvětví, více partnerů a (ve značném počtu případech) financování z více fondů. Podporují vertikální a horizontální spolupráci, územní integraci a sdílení znalostí. Zatímco na úrovni EU se vede dlouhodobá a průběžná diskuse o tom, jak podpořit lepší spolupráci a integraci jednotlivých politických odvětví a orgánů, je integrace intervencí často nejpraktičtější a nejdosažitelnější na místní úrovni.
- ITI přinášejí významnou míru institucionální inovace do regionálního a městského rozvoje a vytvářejí nové vztahy nebo způsoby fungování. Proces rozvoje a realizace strategie podnítl nebo si vyžádal nové způsoby práce, uvažování a spolupráce. V mnoha případech rovněž buduje spolupráci a sítě mezi různými centry/oblastmi.

Integrované územní investice a současné programové období

12. prohlašuje, že jako efektivní nástroj pro uplatnění přístupu založeného na místních podmínkách se jeví tzv. integrované územní investice (ITI – Integrated Territorial Investment), a to v celé své šíři, které se již v současném programovém období za různých okolností uplatňují v mnoha členských státech a v různých formách, tj. od regionálních integrovaných územních investic po městské aglomerace (městské ITI podle článku 7), po komunitně vedený místní rozvoj (CLLD – Community Led Local Development) a další integrované územní nástroje;

13. oceňuje, že v rámci přípravy současného programového období vznikla řada velmi kvalitních dokumentů, které upozorňují na to, že pro zvýšení efektivity fondů EU a větší cílení na výsledky projektů je nezbytné uplatnit integrovaný územní přístup založený na místních podmínkách měnících se v čase. Dokumenty přímo navrhují principy řešení a provádění. Tyto principy se však bohužel vždy neuplatňují systematicky a při nastavování současného programového období převážil národní a velmi odvětvový přístup, který může být pro Evropskou komisi sice administrativně úspornější, ale jak je ze současných debat o stavu politiky soudržnosti patrné, nedosahuje potřebného efektu v konkrétních územích a u konkrétních občanů EU;

14. považuje za nejvýznamnější z výše zmíněných dokumentů dokument „**Agenda pro reformovanou politiku soudržnosti – místní přístup k naplnění výzev a očekávání Evropské unie**“ z dubna 2009, čili tzv. „**Barcovu zprávu**“, která integrovaný územní přístup a přístup založený na místních podmínkách předkládá jako základní kámen pro revitalizaci politiky soudržnosti a volá po rozvojové strategii založené na místních podmínkách a zaměřené na oba zásadní cíle, jak ekonomický, tak sociální;

15. vítá skutečnost, že Evropská komise (GR REGIO) ve spolupráci s experty vypracovala velmi kvalitní dokument „**Scenarios for Integrated Territorial Investment (Scénáře integrovaných územních investic)**“, publikovaný v lednu 2015, který navrhuje 4 scénáře uplatňování integrovaných územních investic, dle odlišných podmínek a charakteristik území. Tento dokument, včetně návrhů v něm předložených, byl v současném programovém období uplatněn jen v omezené míře i vzhledem k pozdnímu publikování (až 2015). Bylo by vhodné z něj vycházet v rámci debat o budoucnosti ITI;

16. oceňuje, že se v současném programovém období do provádění ITI dobrovolně zapojilo 20 členských států. Bohužel některé země použily ITI pouze pro uplatňování článku 7 nařízení o EFRR, podle kterého má být nejméně 5 % národních přidělů z EFRR v rámci cíle „investice pro růst a zaměstnanost“ vyhrazeno na integrované strategie rozvoje měst, aniž by dostatečně zohlednily skutečné potřeby na místní a regionální úrovni. Značný počet členských států využil tento nástroj i komplexněji („tematické“ ITI uplatňované podle článku 36 nařízení o společných ustanoveních). Tento důležitý potenciál pro integrované investice by do budoucna mohl být optimalizován tím, že se bude stavět na stávajících příkladech osvědčených postupů a že se tento nástroj bude dále přizpůsobovat rozdílným místním a regionálním požadavkům, a tak se budou provádět doporučení uvedená v tomto stanovisku;

17. lituje, že v provádění integrovaných územních přístupů došlo ke značnému zpoždění a že tento nástroj zatím nemohl předvést všechny synergické efekty, které by mohl a měl vytvářet. Tato skutečnost ale nemůže a nesmí být extrapolována tak, aby budila dojem, že uplatňování politiky soudržnosti EU prostřednictvím integrovaných územních investic není účinné. Naopak vzhledem ke komplikacím a nejasnostem je to, že se tento nástroj – díky velkému úsilí pracovníků všech zúčastněných subjektů – vůbec rozběhl a přináší výsledky se skutečným pozitivním dopadem na území a jeho občany, důkazem jeho potenciálu. VR navíc upozorňuje na přidanou hodnotu integrovaných územních přístupů v případech, kdy se využívaly jako prostředek k budování kapacit v určitých souvislostech, a usnadňovaly tak integrovaný územní přístup a víceúrovňovou správu tam, kde předtím neexistovaly.

Jak vyplynulo z workshopu na téma Stav provádění udržitelného rozvoje měst a ITI pořádaného v Evropském výboru regionů v roce 2017 ⁽²⁾, hlavní komplikace zavedení ITI v současném programovém období jsou:

- Opožděné vydání dokumentu „Pokyny pro členské státy k integrovanému udržitelnému rozvoji měst (článek 7 nařízení o EFRR)“, který publikovala Evropská komise až v květnu 2015. Na jeho základě se teprve následně začala připravovat struktura provádění ITI v členských státech, vymezení aglomerací a způsoby schvalování strategických rozvojových dokumentů měst a tyto strategické dokumenty jako takové. Následně pak teprve mohla začít probíhat projektová příprava jednotlivých projektů.
- Základním problémem uplatňování a vytváření strategických dokumentů městských aglomerací pro ITI byla ve většině zemí skutečnost, že při zahájení přípravy provádění ITI byly již schváleny operační programy (OP), jejich ukazatele a řídicí struktury, které s ITI nepočítaly, a tudíž se strategie aglomerací musely přizpůsobit již nastaveným jednotlivým operačním programům a ukazatelům, což značně limitovalo flexibilitu strategií a jejich skutečné synergické efekty.
- V některých případech nedošlo k závaznému vyčlenění prostředků OP na ITI, čímž fakticky celý princip provádění a synergických efektů prostřednictvím ITI pozbývá smyslu.
- Zpoždění provádění a vytvoření neadekvátně komplikovaných implementačních struktur ITI, kde i na úrovni aglomerací musejí vznikat zprostředkující subjekty, které sice kontrolují a hodnotí projekty, ale ke skutečnému výběru projektů většinou dochází až na úrovni řídicích orgánů jednotlivých OP. Tyto struktury se v některých případech zdají být nepřiměřené, a to jak vzhledem k malému objemu prostředků vyčleněných na ITI, tak vzhledem k reálně velmi omezeným pravomocím těchto zprostředkujících subjektů či případné duplikaci úkonů. Takto složité implementační struktury v těchto případech celý proces neúměrně komplikují.
- V rámci provádění je nedostatečně zohledňována působnost a pravomoci orgánů odpovídajících za výběr operací (definovaných v článku 7 nařízení o EFRR). Při provádění integrovaných územních strategií udržitelného městského rozvoje, jež zahrnují širší funkční území a přesahují katastrální hranice měst, je postavení subregionálních orgánů fungujících na základě rozsáhlého partnerství aktérů v dané oblasti a víceúrovňové správy většinou právně nedostatečně zakotveno.

Dále byla na workshopu zdůrazněna pozitiva, kterými jsou zejména fixované prostředky na naplňování strategií, dále pak vytváření synergií mezi projekty a především řešení problematiky na základě místních podmínek a potenciálu, tedy skutečné uplatnění přístupu založeného na místních podmínkách;

Jak dál po roce 2020 – návrhy pro budoucí programové období

18. domnívá se, že základem pro nastavení uplatnění ITI po roce 2020 by měly být současné zkušenosti z jejich implementace. Současný dobrovolný systém uplatňování ITI ale nelze v budoucím období pouze modifikovat. Současné zkušenosti je třeba vnímat pouze jako testovací výsledky pilotních projektů a využít je pro skutečnou regeneraci politiky soudržnosti EU na politiku stojící ve svém základě na regionálním rozvoji, integrovaném územním přístupu a přístupu založeném na místních podmínkách, která bude skutečně využívat potenciálu území a řešit jeho ekonomické a sociální problémy a výzvy ve prospěch občanů EU a unie jako celku;

19. navrhuje, aby se pro nastavení budoucího programového období vycházelo z výše zmíněného dokumentu „Scenarios for Integrated Territorial Investment“ a aby byl tento dokument uplatněn v co možná největší šíři. Přístup vycházející z principu využití ITI by měl být uplatňován obecněji, a to nejenom v městských aglomeracích, kde se v současné době využívá nejčastěji, a měl by být prováděn rozsáhleji i na různě definovaných venkovských a funkčních územích, na základě místních podmínek, tak jak je nastiňují 4 scénáře tohoto dokumentu. Uplatňování nástroje pro integrované územní investice na funkční oblasti má velký význam, jelikož cílená podpora poskytovaná těmto regionům, založená na strategii „zdola nahoru“, může být ve výsledku nesmírně účinná a přínosná, co se týče vytváření synergií mezi místními zdroji a vnějšími zdroji financování. Implementaci nástroje integrovaných územních investic by měly v ná-

⁽²⁾ K této akci dal podnět region Murcie a byla pořádána spolu s Evropskou komisí v rámci nástroje TAIEX REGIO PEER 2 PEER (nástroj určený na podporu výměny znalostí a osvědčených postupů mezi institucemi, jež řídí financování v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu soudržnosti, který tak zlepšuje jejich správní kapacitu a zajišťuje lepší výsledky pro investice EU).

sledujícím programovém období povinně umožnit všechny členské státy, aby ITI mohly uplatnit svůj potenciál stát se stěžejním nástrojem uplatňování regionální politiky soudržnosti EU, a to vždy na základě zásady partnerství, přičemž by zajistily náležité zapojení a účast místních a regionálních orgánů při navrhování, provádění, sledování a hodnocení strategií;

20. navrhuje též, aby se při vytváření zastřešujících integrovaných strategií vycházelo z funkčních a logických území, která by neměla být větší než regiony NUTS III, pokud ale logické vazby v daném území nevytváří jiný funkční celek, v rámci kterého lze strategii implementovat efektivněji. To ale neznamená, že by se orgány regionů NUTS III nebo obdobného regionu měly stát zároveň jediným řídicím orgánem implementace strategie ITI a že by na tomto území měla být vytvořena pouze jediná integrovaná strategie. Naopak považuje za vhodné, aby dle místních a funkčních podmínek a logických vazeb vznikly jednotlivé strategie integrovaných územních investic pro různé typy území v rámci výše zmíněného funkčního celku, jejichž výstupy a dopady by měly být ale harmonizovány na této úrovni. Tato harmonizace by měla též umožnit logické tematické provazby na sousední regiony a zohledňovat zájmy či požadavky nižších územních jednotek. Implementace strategií a jejich řízení by měly probíhat tak, aby bylo dosaženo maximálního efektu, a především na dobrovolné bázi s respektováním místních podmínek a vazeb;

21. velmi doporučuje, aby se všechny zdroje určené na ITI soustředily pokud možno do jednoho operačního programu financovaného z více fondů, a jednotlivé ITI tak vždy odpovídaly pouze jednomu operačnímu programu, tj. aby jednotliví nositelé ITI komunikovali pouze s jedním řídicím orgánem operačního programu. ITI totiž mají výrazně větší přidanou hodnotu v případě, že jsou financovány z více fondů. Nejúčinnějším způsobem, jak uskutečňovat cíle politiky soudržnosti, by byl společný soubor pravidel sjednocující investice z EFRR, ESF, Fondu soudržnosti a těch částí EZFRV, které se týkají rozvoje venkova obecně. Nebude-li pro příští programové období přijat princip propojení ITI s jediným operačním programem, bude nezbytné vyvarovat se vytváření složitých vazeb na jednotlivé sektorové operační programy. VR podporuje programy financované z více fondů, které se provádějí na regionální úrovni. Operační program, kterého bude ITI součástí, by měl být logicky multifondový. Pro dosažení větších synergických efektů by mělo ale být také umožněno, aby nástroj ITI mohl, tam kde je to vhodné, vytvářet funkční vazby s dalšími operačními programy a nástroji jako Horizont a EFSI. Nositelům ITI na všech úrovních by měla být poskytnuta maximální flexibilita při naplňování cílů. Možnost určení hlavního fondu technické pomoci by též mohla usnadnit realizaci operačního provádění nástrojů financovaných z více fondů;

22. konstatuje, že provádění ITI musí zohlednit existenci ukazatelů produktivity a realizace přizpůsobených konečnému účelu dané integrované územní investice. Je tedy nezbytné, aby pro tento nástroj plánování existovaly konkrétní ukazatele, a v návaznosti na to musí mít regionální orgány ve fázi návrhu operačních programů možnost předložit vlastní ukazatele, které by útvary Komise posoudily s cílem skloubit navrhovaná jednání, ukazatele pro měření a cíl dané ITI. Stejně tak je třeba upozornit na právní obtíže (viz systém státní podpory), které s sebou někdy přináší pozitivní diskriminace v objektivní a subjektivní oblasti ITI například s ohledem na zásady konkurence;

23. dále doporučuje, aby určení oblastí ITI, jejich prováděcích ustanovení, cílů a rozpočtových prostředků bylo předem jasně definováno v dohodách o partnerství (nebo v obdobných dokumentech, které budou definovat vztahy mezi členskými státy a EU v budoucím programovém období) a příslušných operačních programech jako jejich povinná součást. Současně by měl každý subjekt realizující ITI při schvalování příslušného OP projednat a schválit společně s řídicím orgánem příslušného OP dohodu s EK (přímá třístranná dohoda mezi subjekty realizujícími ITI, řídicím orgánem OP a EK je nezbytná pro úspěšnou implementaci), která by definovala způsob naplňování a stanovila indikátory zaměřené na skutečný výsledný efekt strategie ITI v daném území; V zemích, kde zásada partnerství není řádně zavedena a existuje pouze povrchně, by Evropská komise měla přispět k vytváření vztahů založených na skutečném partnerství zejména pro implementaci ITI;

24. upozorňuje, že ze současných zkušeností s implementací nejen ITI, ale i EFSI na regionální úrovni obecně vyplývá, že pro zajištění stability a výsledného efektu je nezbytné, aby řízení a financování ITI probíhalo principem globálního grantu, který jasně definuje cíle, indikátory, zdroje a odpovědnost za naplňování. Tento globální grant však nesmí být vnímán jako zdroj finančních prostředků k volnému využití, ale musí být jasně navázán na naplňování cílů a indikátorů stanovených individuálně pro každou strategii ITI v rámci vyjednávání příslušného OP. Systém globálního grantu by měl

zajistit předvídatelnost a jistotu zdrojů pro naplňování jednotlivých strategií ITI, a tím též umožnit flexibilní kombinování tohoto finančního zdroje s jinými nástroji EU a národními nástroji (např. EFSI, Horizont atd.) a vlastními zdroji tak, aby mohl být v rámci implementace integrovaných územních investic uplatněn skutečný strategický přístup a bylo dosaženo maximální možné integrovanosti zdrojů a tím nejvyšších synergií v rámci dílčího území i napříč územími v rámci regionu;

25. provedení ITI musí vést ke zlepšení finančního řízení operačních programů. Doplnkovost neznamená vyšší financování při spuštění tohoto nástroje plánování. Měla by se zohlednit zásada „podněcovat spíše než trestat“ s cílem zlepšit podmínky z hlediska podílu spolufinancování pro pokrytí výdajů na investice, které umožní přímé ztotožnění s předmětem dané ITI;

26. doporučuje také, aby implementačními orgány, tj. nositeli ITI, byly výhradně místní a regionální orgány různých úrovní, sdružení obcí a rady územního rozvoje vytvořené na základě legislativních ustanovení, euroregiony a meziregionální orgány územní spolupráce, které jediné mohou garantovat naplňování strategií, a měla by jim být poskytnuta maximální flexibilita, a to jak ve výběru aktivit a intervencí pro naplňování cílů, tak v míře a zaměření podpory, aby mohly vhodně kombinovat zdroje EU, vlastní, národní a privátní zdroje pro dosažení co nejvyššího synergického efektu strategie. Mělo by jim též být umožněno, aby v průběhu realizace strategie mohly měnit míru a zaměření podpory v návaznosti na měnící se socioekonomické podmínky území, aby dosáhly co nejefektivnějšího naplnění cílů a co nejvyšší evropské přidané hodnoty. V této souvislosti VR vyzývá Evropskou komisi, aby prostřednictvím jasných pravidel vytvořila právní jistotu, co se týče otázek odpovědnosti při využívání ITI;

27. domnívá se, že je zásadní přesáhnout rámec prostého seskupení projektů spolufinancovaných z různých fondů a usilovat o skutečnou strategii náležitého integrovaného řízení. V tomto smyslu upozorňuje, že za účelem zajištění větší účinnosti a efektivnosti ITI se má za to, že je nezbytná větší podpora a praktické pokyny pro lepší pochopení nástroje a lepší návrhy a provedení strategií, aby bylo možné co nejvíce využít potenciál tohoto nástroje. Doporučuje proto posoudit vytvoření zvláštní trvalé podpůrné struktury pro regiony, které mají zájem o využití tohoto nástroje, přičemž tato struktura by zahrnovala informační a poradenskou činnost a podporovala by výměnu osvědčených postupů;

28. na závěr podotýká, že je nezbytné, aby příprava implementace nástroje ITI pro programové období po roce 2020 začala okamžitě poté, kdy bude zveřejněn příští legislativní návrh ohledně ESI fondů na období po roce 2020, tak aby byly jednotlivé strategie ITI detailně připraveny a projednány s občany a dalšími subjekty dříve, než dojde k prvním projednáváním operačních programů s EK. Přístup vytváření strategií zdola nahoru je totiž mnohem participativnější a komplikovanější a vyžaduje mnohem více času při projednávání než přístup pokynů shora dolů. Bylo by vhodné, aby implementace nástroje ITI byla zapracována do legislativního návrhu ohledně ESI fondů na období po roce 2020 a do návrhů rozpočtu, neboť to podpoří budoucí politiku soudržnosti.

V Bruselu dne 1. února 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

127. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VR, 31. 1. 2018–1. 2. 2018

Stanovisko Evropského výboru regionů – Iniciativa pro udržitelný rozvoj modré ekonomiky v západním Středomoří

(2018/C 176/11)

Zpravodaj: Samuel AZZOPARDI (MT/ELS), starosta města Rabat (Città Victoria), místní rada, Gozo**Odkaz:** Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Iniciativa pro udržitelný rozvoj modré ekonomiky v západním Středomoří

COM(2017) 183 final, SWD(2017) 130 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. vítá sdělení *Iniciativa pro udržitelný rozvoj modré ekonomiky v západním Středomoří* a průvodní dokument *Rámc pro opatření (Framework for Action)*, které Evropská komise přijala dne 19. dubna 2017;
2. podporuje navrhovaná opatření, která mají zaručit bezpečný, chráněný a čistý námořní prostor, lepší správu moře a udržitelným způsobem spravované oceány;
3. připomíná a plně podporuje prohlášení ministrů členských zemí Unie pro Středomoří týkající se modré ekonomiky, které vyzvalo a pobídlo zúčastněné země, aby posoudily přidanou hodnotu a proveditelnost vhodných námořních strategií na úrovni podregionu a stavěly na zkušenostech nabytých v rámci dialogu 5+5. V říjnu 2016 ministři zahraničních věcí Alžírsko, Francie, Itálie, Libye, Malty, Maroka, Mauritanie, Portugalsko, Španělsko a Tunisko podpořili další práci na iniciativě pro udržitelný rozvoj modré ekonomiky, a to společně se sekretariátem Unie pro Středomoří ⁽¹⁾;
4. konstatuje, že iniciativa uznává skutečnost, že spolupráce mezi oběma pobřežími zůstává v současné době omezená, a trvá na tom, že existuje prostor pro zlepšení;
5. uznává, že tento region nabízí značné hospodářské příležitosti a je proslulý svými aktivními přístavy a vysokým počtem turistů díky svému kulturnímu dědictví, čehož lze dále využívat udržitelným způsobem;

⁽¹⁾ Prohlášení ministrů členských zemí Unie pro Středomoří týkající se modré ekonomiky.

6. uznává, že Středozemní moře má strategickou polohu, neboť se nachází na rozhraní tří velkých světadílů – Evropy, Afriky a Asie. Středozemní moře bylo odjakživa centrem kultury a obchodu mezi zeměmi na jeho březích i vzdálenějšími zeměmi;
7. uznává, že tato mořská oblast je známá svou biologickou rozmanitostí a četnými chráněnými mořskými oblastmi;
8. připomíná mimo jiné svá dřívější stanoviska ke sdělení Komise Cesta k integrované námořní politice ⁽²⁾, k územnímu plánování námořních prostor a integrované správě pobřeží ⁽³⁾ a k lepší ochraně mořského prostředí a své stanovisko Nová etapa evropské strategie modrého růstu ⁽⁴⁾;
9. je znepokojen skutečností, že středomořská oblast je značně zasažena změnou klimatu ⁽⁵⁾;
10. uznává, že tento region je rovněž spojován s vysokou mírou nezaměstnanosti mladých lidí, s politickou nestabilitou a s vážnými problémy souvisejícími s migrací, což negativně ovlivňuje ekonomické perspektivy tohoto regionu;
11. schvaluje sice, že se iniciativa zaměřuje v první řadě na západní část středomořské pánve, poukazuje však na to, že to nijak nevylučuje možnost rozšíření jejího potenciálu a cílů na ostatní podoblasti Středomoří;
12. poznamenává, že navzdory skutečné politické vůli vyřešit problémy týkající se životního prostředí, rybolovu a akvakultury v regionu stále chybí náležité povědomí, šíření informací a meziodvětvové vytváření politik na základě faktů. Mnoho nedostatků existuje i v provádění a ve vymáhání zejména na vnitrostátní a místní úrovni ⁽⁶⁾;
13. zdůrazňuje, že je tento region trvale vystaven humanitárním problémům v důsledku přílivu nelegálních migrantů, kteří připlouvají z Afriky a Blízkého východu do jižních zemí Evropy, což má přímý dopad na příhraniční mořské regiony;
14. uvědomuje si, že v určitých částech této mořské oblasti představuje problém také námořní doprava, což vzhledem ke skutečnosti, že cílem iniciativy – vždy v souladu s kritérii ochrany životního prostředí a biologické rozmanitosti, boje proti změně klimatu, jakož i udržitelnosti – je další hospodářská činnost, jež by mohla přinést nárůst objemu námořní dopravy, nelze ignorovat;
15. poznamenává, že region západního Středomoří trpí vysokou mírou nezaměstnanosti mladých lidí a zároveň řada průmyslových odvětví obtížně hledá pracovníky s požadovanou kvalifikací a dovednostmi;
16. je potěšen, že se Komise zmiňuje o přístupu zdola nahoru, který je nevhodnější k podpoře zapojení místních a regionálních orgánů do činností stanovených v iniciativě;

Cíl 1 – Bezpečnější námořní prostor a jeho lepší ochrana

17. domnívá se, že pokud v tomto regionu nebudou skutečně zavedena a řádně vymáhána opatření zaměřená na bezpečnost a ochranu, nebude modrá ekonomika moci fungovat udržitelným způsobem a účinně. Doporučuje tudíž, aby regionální orgány na obou pobřežích usilovaly o spolupráci a efektivní zlepšení stávající situace;
18. je znepokojen tím, že „spolupráce mezi pobřežními strážemi na obou stranách Středozemního moře je i nadále omezená a stále je třeba zlepšit reakci na mimořádné situace na moři v reálném čase“ ⁽⁷⁾, a souhlasí s kroky, jejichž záměrem je uvedenou spolupráci podpořit, zejména řešením problému stávajících mezer v námořní bezpečnosti. Má za to, že je chvályhodné vyměňovat si poznatky a sdílet údaje, především co se týče námořní dopravy;

⁽²⁾ CdR 126/2010, zpravodaj: Michael Cohen.

⁽³⁾ CdR 3766/2013, zpravodaj: Paul O'Donoghue.

⁽⁴⁾ CdR 7256/2014, zpravodaj: Hermann Kuhn; NAT-VI/019, zpravodaj: Christophe Clergeau.

⁽⁵⁾ <http://www.cmcc.it/publications/regional-assessment-of-climate-change-in-the-mediterranean-climate-impact-assessments>.

⁽⁶⁾ {SWD(2017) 130 final}.

⁽⁷⁾ {SWD(2017) 130 final}.

19. souhlasí s opatřeními, která partnery pobízejí k zintenzivnění úsilí o zlepšení svých současných kapacit s cílem zabývat se neregulovanými a nezákonnými lidskými činnostmi – např. pašováním migrantů a nezákonným rybolovem – a čelit znečištění moře v této mořské pánvi, a také s rozvojem nástrojů ve snaze lépe reagovat na znečištění moře. Má obavy, že místní a regionální ekonomiky možná nejsou v situaci, kdy by dokázaly zajistit náležité finanční prostředky na budování kapacit;

20. připomíná a plně podporuje nedávné závěry Rady⁽⁸⁾ týkající se mezinárodní správy oceánů, jež prosazují větší soudržnost v přístupech regionů;

Cíl 2 – Inteligentní a odolná modrá ekonomika

21. souhlasí s tím, že inteligentní a odolné modré ekonomiky lze dosáhnout jedině přijetím kultury neustálých inovací a sdílení poznatků a prosazováním udržitelné konkurenceschopnosti a hospodářské činnosti. Středomořská oblast je obzvláště proslulá svým prosperujícím odvětvím námořního cestovního ruchu a to je třeba zachovat prostřednictvím strategií pro inovace a diverzifikaci. Zvláštní pozornost se přitom musí věnovat pobřežnímu, vnitrozemskému a podmořskému kulturnímu a archeologickému dědictví;

22. souhlasí s doporučením, aby zúčastněné strany z jižního pobřeží byly vyzvány k účasti na iniciativě BLUEMED, přičemž tuto iniciativu **považuje** za důležitý nástroj, jenž v zásadě prosazuje společné kroky v oblasti výzkumu a inovací. Vyzývá ke koordinaci činností v oblasti mořského a námořního výzkumu a inovací a k vytvoření synergií mezi regionálními, státními a unijními investicemi, aby se zabránilo zdvojování a snížila roztržitost;

23. podporuje rozvoj nových technologií a inovativních odvětví založených na biotechnologiích, a to zejména je-li toto úsilí zaměřeno v první řadě na vývoj udržitelných produktů, a vybízí k rozvoji technologií a konkrétně uzpůsobených řešení za účelem zmírnění změny klimatu, zejména v oblasti energie z obnovitelných mořských zdrojů a plovoucích větrných elektráren, které jsou pro Středomoří zvláště uzpůsobené;

24. podporuje zřizování státních a regionálních námořních seskupení, jež by představovala ideální platformy pro zajištění toho, aby ekonomika mohla prosperovat na základě vypracování inovativních řešení. Má za to, že seskupení podporují a propagují spolupráci a sdílení poznatků mezi malými a středními podniky a mikropodniky a jejich podnikavostí;

25. znovu žádá⁽⁹⁾ o vytvoření zvláštního znalostního a inovačního společenství pro modrou ekonomiku jako dalšího opatření na rozvoj dovedností a přenos nápadů z námořního výzkumu do soukromého sektoru. V této souvislosti může mít přidanou hodnotu rovněž virtuální centrum znalostí (Virtual Knowledge Centre)⁽¹⁰⁾, jež je nástrojem pro sdílení poznatků za účelem podpory rozvoje modré ekonomiky a lze jej definovat jako jednotné kontaktní místo / internetový portál umožňující konsolidaci a sdílení obecných, odborných a odvětvových informací týkajících se mořských a námořních záležitostí ve Středomořím moři;

26. připomíná návrh na vytvoření regionálních nebo meziregionálních platform modré ekonomiky předložený ve stanovisku VR 6622/2016. Poukazuje na to, že řada regionů v oblasti Středomoří by mohla být vhodnými kandidáty pro vytvoření platform, které by byly nástrojem identifikace projektů, podpory jejich realizace a mobilizace finančních nástrojů na místní, vnitrostátní a evropské úrovni, byly by řízeny regiony a jimi zvolené projekty by byly financovány v rámci Junckerova plánu 2.0;

27. žádá, aby se meziregionální, vnitrostátní a nadnárodní projekty, které jsou v souladu se strategickým rámcem iniciativy a strategiemi inteligentní specializace, mohly financovat ze sdružených regionálních, vnitrostátních a unijních prostředků ve zjednodušeném rámci a získat premii Unie, aniž by musely projít dalším výběrovým řízením;

28. zdůrazňuje, že podnikání spojené s modrou ekonomikou se netýká jen činnosti prováděné ve Středomořím moři. Proto je důležité naplánovat odpovídající podporu pro podniky na pevnině, jež jsou s modrou ekonomikou spojeny, jako jsou např. závody na zpracování ryb, loďařský průmysl a větrné elektrárny a fotovoltaická zařízení na pevnině;

⁽⁸⁾ Závěry Rady ze dne 3. dubna 2017.

⁽⁹⁾ NAT-V-044.

⁽¹⁰⁾ <http://www.med-vkc.eu/2016/>.

29. zdůrazňuje, že je bezodkladně třeba řešit stávající rozdíly v oblasti vzdělávání a dovedností. Hospodářský rozvoj a vzdělávání jdou ruku v ruce, a partneři tudíž v zájmu zajištění úspěchu iniciativy musejí brát v potaz oba tyto socioekonomické aspekty. Pokud jde o to, vzbudit zájem občanů a přimět je zkoumat příležitosti v námořní a mořské oblasti, má zásadní význam zvyšování povědomí o námořních profesích. Cílem je odstranit nerovnováhu mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce v tomto odvětví a přispět ke snížení míry nezaměstnanosti. Je obzvlášť paradoxní, že míra nezaměstnanosti mladých lidí ve Středomoří patří k nejvyšším v Evropě a přitom podniky v nových i tradičních námořních odvětvích nejsou schopné sehnat kvalifikované pracovníky;

30. souhlasí s modely, jež podporují rozvoj a využívání energie z čistých zdrojů včetně inovací v oblasti energie z oceánů a energetické udržitelnosti k odsolování mořské vody, a to v souladu s postupy pro minimalizaci dopadů na mořské dno. Schvaluje návrhy týkající se podpory energetické účinnosti a přizpůsobení se změnám klimatu v pobřežních městech, ekologické lodní dopravy a přístavní infrastruktury využívajících alternativní paliva a přípravy nových produktů a služeb cestovního ruchu a návrhy týkající se vypracování společných technických standardů pro mořskou akvakulturu udržitelnou ve všech zemích ⁽¹⁾. Je třeba podotknout, že ačkoli jsou tyto kroky v zásadě pozitivní, co se jejich záměrů a cílů týče, měly by být vzaty v potaz ekonomiky potýkající se s obtížemi či malé ekonomiky;

Cíl 3 – Lepší správa moře

31. uznává, že pobřežní a námořní oblasti jsou již dlouhou dobu vysoce konkurenceschopné a jejich charakteristika sestává z mnoha aspektů, což má za následek výzvy, pokud jde o přidělování prostoru, a vzácnost zdrojů. Jsou potřebné hlubší znalosti, aby bylo možné řešit naléhavé otázky týkající se životního prostředí, jež mají dnes dominantní postavení v důsledku narůstajících tlaků na přírodní zdroje. Integrovaný přístup k podpoře využívání sdílených zdrojů bez pochyby povede k vytváření nových příležitostí;

32. podporuje modely rozvoje založené na snižování emisí, spotřeby energie a nákladů na energii a na zvyšování flexibility a spolehlivosti. Zásadní bude v tomto směru rozvoj výroby energie z organogenních a organických zbytků a z odpadů;

33. uznává a plně podporuje účinné územní plánování námořních prostor, pokud jde o lidské činnosti na moři, vedoucí ke koordinovanému úsilí a zmírňující případné rozpory mezi činnostmi;

34. vyzdvihuje a podporuje **činnosti**, které zdůrazňují význam vědeckých údajů a poznatků o mořích coby jednoho z pilířů odolné a inovativní ekonomiky, přičemž uznává důležitost aktualizace stávajících údajů souvisejících s environmentálními jevy a změnou klimatu a jejich zpřístupnění mezinárodní vědecké obci a veřejným orgánům;

35. plně schvaluje **činnosti**, jejichž účelem je ochrana mořského prostředí a stanovišť před různými druhy znečištění při současném proaktivním určení zón, jež by měly být zachovány, jako jsou chráněné mořské oblasti. Krokem správným směrem jsou nepochybně informační kampaně;

36. podporuje regionální koordinaci a spolupráci v rámci provádění střednědobé strategie Generální komise pro rybolov ve Středozemním moři na období 2017–2020 pro zajištění udržitelnosti rybolovu ve Středozemním a v Černém moři. Zajistí se tím i jednotnější provádění společné rybářské politiky na úrovni jednotlivých částí této přímořské oblasti ⁽¹²⁾;

37. plně souhlasí s **činnostmi** prosazujícími rozvoj drobného rybolovu a drobné akvakultury a šíření osvědčených postupů s cílem posílit odvětví rybolovu a akvakultury a zároveň zajistit náležité shromažďování regionálních údajů a vědecké vyhodnocování, a to při plném dodržování mezinárodních právních předpisů;

⁽¹⁾ {SWD(2017) 130 final}.

⁽¹²⁾ {SWD(2017) 130 final}.

Správa a provádění

38. podporuje zřízení pracovní skupiny iniciativy WestMED – společně s Uníí pro Středomoří –, jež bude zahrnovat národní kontaktní místa a Evropskou komisi a zaručí účast regionálních a místních orgánů;

39. oceňuje dostupnost různých zdrojů financování zejména prostřednictvím programů financování EU, jež podporují různé iniciativy, a to v závislosti na povaze předloženého projektu, jeho rozsahu a prioritách;

Závěrečná doporučení

40. vybízí k výměně osvědčených postupů, budování kapacit a přeshraniční spolupráci mezi místními a regionálními orgány ze všech částí středomořské oblasti;

41. doporučuje všem stranám, aby podporovaly výměnu poznatků a politickou odbornost v rámci místních a regionálních orgánů, čímž by se usnadnila víceúrovňová správa při řízení společných zdrojů a řešení společných výzev v prostoru WestMED;

42. doporučuje, aby byly prosazovány ekonomicky udržitelné projekty na místní a regionální úrovni a aby byl usnadněn přístup ke kapitálu;

43. zdůrazňuje, že je třeba podporovat ve spolupráci s místními a regionálními orgány projekty a opatření v oblasti vzdělávání a rekvalifikace zaměřené na snížení míry nezaměstnanosti mladých lidí a usnadňovat mobilitu zaměstnanců mezi odvětvími modré ekonomiky. V této souvislosti bere na vědomí úlohu, kterou plní místní a regionální orgány v předpovídání potřebných dovedností a jejich sladění s potřebami trhu práce. Členské státy by si měly být této úlohy vědomy a dát místním a regionálním orgánům k dispozici odpovídající prostředky k usnadnění přechodu mladých lidí ze vzdělávacího procesu do zaměstnání.

V Bruselu dne 31. ledna 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Evropského výboru regionů – Konečné závěry a doporučení skupiny na vysoké úrovni pro zjednodušení pro období po roce 2020

(2018/C 176/12)

Zpravodaj: Oldřich VLASÁK (CZ/EKR), zastupitel města Hradce Králové

Odkaz: konečné závěry a doporučení skupiny na vysoké úrovni pro zjednodušení pro období po roce 2020

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. zdůrazňuje význam politiky soudržnosti EU pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost Unie. Na dosažení tohoto cíle (články 174–178 SFEU) byla sice vyčleněna jedna třetina rozpočtu EU, potenciál této politiky však zatím nebyl naplněn. Součástí reformované a vylepšené politiky soudržnosti pro budoucnost Evropy musí být zjednodušení fondů;
2. vítá konstruktivní povahu doporučení skupiny na vysoké úrovni ke zjednodušení ESI fondů pro období po roce 2020 a jasně prohlášení, že zjednodušení je úkolem všech stran zapojených do provádění a správy fondů, tj. Komise, spolunormotvůrců, členských států a regionálních a místních orgánů;
3. vítá, že je mnoho doporučení skupiny na vysoké úrovni na období po roce 2020 v souladu s postoji, jež dříve vyjádřil VR ⁽¹⁾. Poukazuje dále na to, že místní a regionální orgány jsou prováděním politiky soudržnosti přímo dotčeny jednak jako hlavní příjemci a v mnoha případech také jako orgány přímo zapojené do řízení jejího provádění;
4. podotýká, že přestože závěry a doporučení skupiny na vysoké úrovni pro zjednodušení přinášejí řadu pozitivních návrhů, nelze v žádném případě říci, že realizací těchto návrhů je proces zjednodušování ukončen. Zbývá ještě celá řada velmi důležitých oblastí a dílčích problémů, které závěry skupiny na vysoké úrovni neřeší nebo se jich dotýkají jen částečně. V této souvislosti proto odkazuje na své stanovisko Zjednodušení ESI fondů z pohledu místních a regionálních orgánů z října 2016, které se touto problematikou podrobně zabývá;
5. znovu opakuje svůj požadavek, aby byla vytvořena nová územní vize, která by aktualizovala Perspektivu evropského územního rozvoje z roku 1999. Tato strategie by mohla být prostřednictvím místního přístupu využita v programovém období po roce 2020, aby mohly být fondy EU prospěšné na místní úrovni;
6. zdůrazňuje, že je důležité vycházet z dosud získaných zkušeností a schopností a usnadnit v období po roce 2020 implementaci modelu společného řízení pomocí zásady partnerské spolupráce. Zásada partnerské spolupráce, která je uvedena v evropském kodexu chování pro partnerskou spolupráci, zůstává i nadále klíčovým prostředkem zajištění toho, aby byli všichni partneři včetně místních a regionálních orgánů zapojeni do všech fází přípravy programů. Systém provádění musí být rovněž založen na větší důvěře mezi všemi aktéry (orgány na unijní, vnitrostátní a místní a regionální úrovni);
7. vyzývá k vytvoření nového společného strategického rámce zahrnujícího všechny politiky a fondy EU, které mají územní rozměr, a podporuje cíl v podobě společných horizontálních pravidel, která by usnadnila interakci mezi ESI fondy („jednotný soubor pravidel“). Zdůrazňuje, že rámec, který by kromě ESI fondů nezahrnoval žádné jiné fondy s územním

⁽¹⁾ COR-2016-01814-00-00-AC-TRA; COR-2016-05838-00-00-AC-TRA; COR-2016-00008-00-01-AC-TRA; COR-2015-04285-00-00-AC-TRA; COR-2014-06248-00-01-AC-TRA; COR-2015-00487-00-00-AC-TRA; COR-2015-04287-00-00-AC-TRA; CDR2027-2012_00_00_TRA_AC; CDR1683-2012_00_00_TRA_AC; CDR4-2012_FIN_AC; COR-2017-01527-00-00-AC-TRA.

rozměrem, jako je tomu v současnosti, znamená pro konečné uživatele obtížnější implementaci, a není tedy užitečný tak, jak by mohl být. Finanční prostředky přidělené na omezený seznam oblastí politiky by měly být vybírány ze společné evropské nabídky, která se může lišit podle regionu v závislosti na jeho rozvojových potřebách a cílech EU;

8. souhlasí, že je nutné zajistit rovné podmínky mezi ESI fondy a centrálně řízenými fondy. Výslovně podporuje potřebu prozkoumat schůdnost zavedení standardní výjimky z pravidel státní podpory pro část nebo veškeré financování z ESI fondů a připomíná své předchozí závěry týkající se zejména proporcionality;

9. podporuje cíl širšího uplatňování zásady diferenciacie v zájmu snížení zátěže, efektivnějšího vynakládání finančních prostředků a prosazování místního přístupu;

10. požaduje řešení, která budou lépe přizpůsobena danému programu a zohlední kapacity institucí v rámci systému implementace ESI fondů i mimo něj, druhy poskytované podpory i další faktory;

11. navrhuje posílit dialog mezi Komisí, členskými státy a městy a regiony o účinné formě a snadno použitelných opatřeních, pokud jde o zjednodušení v nové generaci ESI fondů po roce 2020;

12. žádá, aby se používalo posuzování územního dopadu na evropské úrovni jakožto nástroj k měření přínosů zjednodušení ESI fondů;

Posílení modelu společného řízení v období po roce 2020

13. potvrzuje svoji důraznou podporu analýze, již vypracovala skupina na vysoké úrovni a která se týká významných přínosů modelu společného řízení pro účinné provádění politiky soudržnosti tím, že se podpoří zapojení vnitrostátních, regionálních a místních orgánů a umožní zohlednění regionálních zvláštností a místního přístupu. Model společného řízení má také kladné dopady na jiné oblasti politiky, které nespadají do oblasti působnosti ESI fondů, jako jsou například příznivé vedlejší účinky v podobě posílení řádné správy, občanské odpovědnosti a demokratické angažovanosti;

14. podporuje cíl zajistit skutečné uplatňování zásad subsidiarity a proporcionality, které by umožnilo a podpořilo realizaci skutečné víceúrovňové správy v tomto kontextu, jež vyžaduje odpovídající posílení postavení místních a regionálních orgánů i Komise a členských států ve formě skutečného partnerství;

15. zdůrazňuje, že by se měla zvýšit důvěra ve schopnost příjemců, tj. regionálních a celostátních orgánů, řídit a využívat fondy řádným a účinným způsobem. Společné řízení přibližuje Evropu jejím občanům a propojuje místní potřeby a evropské cíle;

16. zdůrazňuje, že úspěch systému společného řízení závisí zčásti na plném přijetí zásady partnerské spolupráce všemi stranami. Plně podporuje návrhy skupiny na vysoké úrovni ohledně nezbytnosti účinného využívání partnerské spolupráce, které se musí po roce 2020 posílit;

17. domnívá se, že je zapotřebí širší partnerský přístup a že by měl být zakotven v evropském semestru – evropském rámci pro správu ekonomických záležitostí. Opakuje svůj požadavek na zavedení kodexu chování pro zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru⁽²⁾. Vyzývá rovněž Evropskou komisi, aby zajistila, že zásady kodexu chování pro partnerskou spolupráci v rámci ESI fondů budou přijaty jako právně závazná součást předpisů na období po roce 2020, tak aby měly jasný právní status. Žádá také, aby dotčené strany měly více formálních povinností, co se týče provádění;

18. podtrhuje zjištění skupiny na vysoké úrovni, že tendence činit politiku soudržnosti odpovědnou za plnění mnoha dalších cílů politiky EU je problematická a vede k situaci, kdy se řídicí orgány de facto stávají donucovacími orgány stále většího počtu dalších politik EU;

19. podporuje návrh skupiny na vysoké úrovni přezkoumat úlohu, kterou hraje řídicí a kontrolní systém ESI fondů ve vymáhání pravidel, jež se těchto fondů netýkají;

⁽²⁾ COR-2016-05386-00-00-AC.

Doplňkovost ESI fondů

20. souhlasí s důrazem, který skupina na vysoké úrovni klade na vzájemnou doplňkovost ESI fondů, jež mohou dosáhnout cíle politiky soudržnosti zakotveného ve Smlouvách pouze společně;

21. zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby byly všechny stávající ESI fondy (EFRR, ESF, EZFRV, Fond soudržnosti, rybářský fond) zachovány, jelikož každý z nich přispívá k poslání ostatních a jelikož jsou koordinovány prostřednictvím společných pravidel a ustanovení pro období po roce 2020;

22. vyzývá k vypracování nového společného strategického rámce zahrnujícího všechny politiky a fondy EU s územním rozměrem. Tento rámec by zajistil strategickou soudržnost finančních nástrojů, jejich součinnost a rovné zacházení s nimi a zamezil by nadbytečnosti v administrativě;

23. opakuje své doporučení, aby se na jednotlivé ESI fondy uplatňovala stejná pravidla, a zdůrazňuje, že všechny horizontální podmínky by měly být stanoveny výhradně v jednom obecném souboru pravidel a že předpisy týkající se jednotlivých fondů by se měly omezovat na pravidla upravující obsah programů a podávání zpráv;

24. vítá doporučení skupiny na vysoké úrovni umožnit vznik samostatného nařízení o správě ESI fondů („jednotný soubor pravidel“) a bere rovněž na vědomí návrh na jeho použitelnost během celých období financování s cílem zlepšit právní jistotu a stabilitu;

25. souhlasí s tím, že je s ohledem na stávající potíže s prováděním ustanovení nařízení o společných ustanoveních potřeba dále podpořit programy financované z více fondů a integrované přístupy (např. integrované územní investice). Poukazuje v této souvislosti na svoje stanovisko k integrovaným územním investicím⁽³⁾, kde jsou nastíněny pozitivní výsledky, jichž bylo v případě využití plného potenciálu těchto investic dosaženo na místní úrovni;

26. vítá, že byla uznána potřeba vyvážit lepší harmonizaci pravidel evropského financování a potřebu dát větší prostor pro harmonizaci s vnitrostátními pravidly, která byla zdůrazněna v jeho stanovisku ke zjednodušení ESI fondů;

27. konstatuje, že by se fondy EU měly využívat prostřednictvím stávajících vnitrostátních správních mechanismů. Vnitrostátní pravidla a systémy (včetně vnitrostátních auditních orgánů a vnitrostátních orgánů ochrany hospodářské soutěže) by se měly využívat co nejvíce, protože nejjednodušší pravidla jsou ta, kterých je málo a jsou pokud možno stejná jako ta, která se používají v členských státech;

Rovné podmínky mezi ESI fondy a centrálně řízenými fondy

28. potvrzuje, že je zastáncem zastřešujícího cíle, který stanovila skupina na vysoké úrovni a kterým je zajištění rovného zacházení a rovných podmínek pro programy ESI fondů a centrálně řízené fondy;

29. podporuje názor skupiny na vysoké úrovni, že stávající rozdíly v zacházení s ESI fondy, pokud jde o státní podporu a zadávání veřejných zakázek, není přirozenou součástí režimu společného řízení. Hlavní zásadou by mělo být to, že se s projekty financovanými z ESI fondů nebude zacházet restriktivněji než s podobnými projekty v rámci centrálního řízení na úrovni EU;

30. zdůrazňuje, že je v rámci na období po roce 2020 potřeba dát nový impuls součinnosti mezi ESI fondy a centrálně řízenými programy, a to rovněž v kontextu meziregionální spolupráce. Podtrhuje příznivý dopad, jež má efektivní zjednodušení řízení ESI fondů a jeho větší flexibilita na provádění strategií inteligentní specializace. Meziregionální spolupráci by v tomto kontextu bylo možné usnadnit pomocí opatření, jako je používání metod zjednodušeného odůvodnění zaměřených na výsledky či jednotkových nákladů, jak se uvádí ve stanovisku Výboru Strategie pro inteligentní specializaci (RIS3): dopad na regiony a meziregionální spolupráci⁽⁴⁾;

31. zdůrazňuje potřebu harmonizovat pravidla státní podpory a zadávání veřejných zakázek pro ESI fondy s pravidly platnými pro centrálně řízené programy. Opakuje svůj požadavek na posouzení toho, zda by bylo možné zavést v období po roce 2020 výjimku z pravidel státní podpory pro část nebo veškeré financování z ESI fondů. V této souvislosti s potěšením konstatuje, že skupina na vysoké úrovni přijala jeho doporučení zavést společné definice k porovnávání a kombinování fondů;

⁽³⁾ COR-2017-03554-00-00-AC.

⁽⁴⁾ COR-2016-06963-00-00-AC.

Zjednodušení přípravy programů ESI fondů v období po roce 2020

32. vítá důraz, který skupina na vysoké úrovni klade na zásadní význam toho, aby byly legislativní návrhy Komise týkající se rámce pro ESI fondy pro období po roce 2020, včetně jejich jasného a jednotného výkladu, předloženy a dohodnuty nejméně šest měsíců před začátkem nového programového období, a připomíná značné provozní potíže, s nimiž se místní a regionální orgány setkaly, a také to, že se všechny zúčastněné strany musí poučit ze zpoždění, k nimž došlo na začátku současného programového období. Návrhy týkající se ESI fondů by měly být formálně předloženy co nejdříve;

33. pokud jde o budoucí formu dohod o partnerství, doporučuje, aby byly přehodnoceny potřeba a účel dohody o partnerství nebo rovnocenného dokumentu na vnitrostátní úrovni, a žádá, aby se tyto dohody v budoucnu zaměřovaly na celkovou strategii (a předešlo se překrývání programů), obecné předběžné podmínky i ty, které souvisejí s doporučeními pro jednotlivé země (jež jsou v pravomoci jednotlivých států), a definici tematického zaměření a úlohy koordinačních orgánů na vnitrostátní úrovni, pokud mají v daném členském státu určitou úlohu v provádění;

34. žádá racionalizaci strategických programových dokumentů pro období po roce 2020 a poukazuje na to, že v doporučeních na období po roce 2020 bylo zohledněno mnoho konkrétních doporučení uvedených ve stanovisku VR k výsledku jednání o dohodách o partnerství a operačních programech. Souhlasí zejména s výzvou skupiny na vysoké úrovni zvýšit flexibilitu při přípravě programů, aby bylo možné rychleji přizpůsobit operační programy;

35. navrhuje, aby bylo možné přesouvat bez předchozího souhlasu Komise část přidělených prostředků mezi prioritními osami (například 10 %, jak je možné na konci programového období 2007–2013);

36. potvrzuje význam zásady tematického zaměření pro soudržné a strategické plánování a poukazuje na to, že by měl obecný soudržný systém tematického zaměření na období po roce 2020 rovněž umožnit účinné uplatňování integrovaných řešení na místní a regionální úrovni. Partneri včetně místních orgánů musí mít možnost vyjádřit ve fázi přípravy programů svůj názor, a to rovněž pokud jde o integrované nástroje používané k provádění strategií udržitelného rozvoje měst a udržitelného územního rozvoje;

37. podporuje důraz kladený na posílení postavení místních a regionálních orgánů na tomto poli a zdůrazňuje, že je potřeba sladit zásadu tematického zaměření s příznivými podmínkami pro zavádění integrovaných řešení na místní a regionální úrovni. Propojením tematického zaměření se zaměřením politiky soudržnosti na výsledky a potřebou zajistit, aby byla politika soudržnosti schopná nabízet v období po roce 2020 integrovaná, flexibilní a diferencovaná řešení, se VR již zabýval ve stanovisku Budoucnost politiky soudržnosti po roce 2020, v němž rovněž vyzval k dialogu v rámci spolupráce mezi orgány odpovědnými za provádění regionální politiky a odvětvových politik, a to v dostatečném předstihu před začátkem následujícího období financování, aby se posílil územní přístup v souladu s víceúrovňovou správou;

38. vítá cíl zjednodušit pro období po roce 2020 společný soubor ukazatelů, který vytyčila skupina na vysoké úrovni, a zdůrazňuje, že je potřeba harmonizovat terminologii a definice, aby bylo možné posuzovat a srovnávat výsledky napříč různými fondy;

39. zdůrazňuje své návrhy zvláštních opatření k usnadnění přechodu na příští programové období a k zajištění větší jistoty pro řídicí orgány. Podporuje doporučení skupiny na vysoké úrovni, aby byla znovu posouzena potřeba určení v období po roce 2020, a žádá, aby byl tento proces racionalizován alespoň do té míry, aby bylo zajištěno, že stávající určení bude možné převést do příštího programového období;

Zásada diferenciacie, již je v několika oblastech potřeba posílit

40. vítá obecnou zásadu větší diferenciacie v období po roce 2020, která umožní využívat ESI fondy cíleněji a účinněji, a je tedy pravděpodobné, že se v tomto období, kdy možná dojde k celkovému snížení rozpočtových zdrojů, tj. po vystoupení Spojeného království z EU, stane kriticky důležitou. Diferencovaný přístup, založený na zásadě subsidiarity, nemusí nutně znamenat snahu definovat podrobnosti systému plnění nařízení na úrovni EU, ale musí být založen na důvěře mezi všemi zúčastněnými aktéry, kteří budou v praxi uplatňovat zásadu partnerské spolupráce;

41. konstatuje, že podobné myšlenky rovněž šíří i úřad rakouského kancléře a mohou být důležitým prvkem nadcházejícího rakouského předsednictví EU v druhé polovině roku 2018. Navrhuje proto, že vyzve rakouské předsednictví EU, aby s ním včas zahájilo spolupráci za účelem dalšího prohloubení těchto myšlenek;

42. zdůrazňuje, že je důležité zajistit v tomto kontextu a ve všech fázích předcházejících jednání plné zapojení místních a regionálních orgánů coby rovnocenných partnerů. Ještě zásadnější pak bude zvýšit uplatňování místního přístupu – je potřeba efektivněji přizpůsobit fondy rozmanitým potřebám jednotlivých územních celků v Unii a vybavit regiony prostředky, které jim umožní rychleji reagovat na nepředvídané výzvy či mimořádné situace;

Audit, podávání zpráv a kontroly

43. doporučuje přejít na diferencovanější přístup v oblasti auditu, podávání zpráv a kontrol na základě toho, že bude možné využívat k plnění stávajících vnitrostátních kontrol a postupů ve větší míře vnitrostátní pravidla a větší flexibilitu;

44. zdůrazňuje svoji myšlenku, že by se diferencovaný audit mohl usnadnit a podpořit pomocí dohod o důvěře mezi EU a vnitrostátními auditními a řídicími orgány. V současné době je zásadním problémem to, že jako reakce na problémy s prováděním v minulosti vznikla atmosféra averze k riziku, kdy strach ze sankcí převažuje nad skutečnou snahou o zlepšení;

45. znovu připomíná svůj postoj k přijatelné míře chyb (práh významnosti). Zkušenosti ukazují, že tato míra není v kontextu projektů politiky soudržnosti odpovídající. Domnívá se, že vzhledem k tomu, že mezinárodní auditorské standardy nestanoví žádnou číselnou normu, mělo by být možné tuto prahovou hodnotu zvýšit na 5 %. Stávající přísný kontrolní systém, který zviditelňuje každou chybu, vytváří mylný dojem, že je model společného řízení náchylnější k chybám;

Kombinování ESI fondů s finančními nástroji

46. je potěšen, že se počítá i se zásadou diferencovaného přístupu. Dříve již totiž žádal o předběžné posuzování kombinovaného využívání ESI fondů a EFSI případ od případu. Pomocí tohoto přístupu by mělo být možné výrazně snížit zátěž a lépe zohledňovat specifické podmínky provádění v dotčených regionech, a tak usnadnit používání místního přístupu a podpořit cílené investice;

47. navrhuje zřídit na vnitrostátní/regionální úrovni jednotná kontaktní místa, jež budou příjemcům pomáhat při současném využívání ESI fondů a jiných fondů;

Zjednodušení Evropské územní spolupráce

48. souhlasí se skupinou na vysoké úrovni v tom, že Evropská územní spolupráce má zvláštní povahu, a s jejím doporučením zachovat i po roce 2020 stávající samostatný regulační rámec pro programy Interreg;

49. potvrzuje, že podporuje vytvoření zvláštního nařízení obsahujícího konkrétní prováděcí ustanovení pro Evropskou územní spolupráci, a zdůrazňuje, že se v důsledku stávající právní a regulační složitosti stal gold-plating skutečně významnou překážkou účinného provádění Evropské územní spolupráce;

50. žádá, aby se vzhledem k mnohostranné povaze programů Evropské územní spolupráce nepoužívaly v této oblasti předběžné podmínky;

51. zdůrazňuje evropskou přidanou hodnotu plynoucí z posílení územní spolupráce a odkaz na nejnovější poznatky o střednědobých až dlouhodobých důsledcích jak z hlediska celkového hospodářského růstu, tak pokud jde o hospodářskou, sociální a územní soudržnost, kdyby tato spolupráce v budoucnu namísto posílení zeslábla;

52. vyzdvihuje zásadní roli a evropskou přidanou hodnotu přeshraniční spolupráce v překonávání rozdělovacího vlivu hranic a v odstraňování existujících překážek majících vliv na život obyvatel příhraničních regionů. Připomíná důležitou úlohu projektů people-to-people především pro budování vzájemné důvěry a v této souvislosti navrhuje, aby tzv. fondy malých projektů byly legitimní součástí budoucích programů přeshraniční spolupráce, aby tyto projekty byly díky své jednoduchosti a decentralizovanému řízení dostupné žadatelům na té nejnižší úrovni;

53. vítá návrh, aby byly programy Evropské územní spolupráce osvobozeny od oznamovací povinnosti týkající se státní podpory. Již dříve zdůraznil, že úsilí, které je potřeba věnovat dodržování pravidel státní podpory u programů Evropské přeshraniční spolupráce, obecně není úměrné riziku narušení hospodářské soutěže. Upozornil také na potíže související s omezením míry spolufinancování a režimů odpovědnosti (vzhledem k tomu, že se tyto programy týkají více než jednoho členského státu) a zdůraznil přirozený rozpor mezi logikou spolupráce a logikou konkurence. Vyzval proto, aby Evropská územní spolupráce spadala zcela mimo působnost státní podpory, jak je tomu již v případě programů spolupráce řízených Komisí (např. Horizont 2020).

V Bruselu dne 1. února 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropa v pohybu: pracovníprávní aspekty v oblasti silniční dopravy

(2018/C 176/13)

Zpravodaj: Spyros Spyridon (EL/ELS), člen rady obce Poros

Odkazy: návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 561/2006, pokud jde o minimální požadavky na maximální denní a týdenní dobu řízení, minimální přestávky v řízení a týdenní doby odpočinku, a nařízení (EU) 165/2014, pokud jde o určování polohy pomocí tachografů

COM(2017) 277 final

návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2006/22/ES, pokud jde o požadavky na prosazování, a stanovují konkrétní pravidla o vysílání řidičů v odvětví silniční dopravy, pokud jde o směrnici 96/71/ES a směrnici 2014/67/EU

COM(2017) 278 final

návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1071/2009 a nařízení (ES) č. 1072/2009 za účelem jejich přizpůsobení vývoji v odvětví

COM(2017) 281 final

návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2006/1/ES o užívání vozidel najatých bez řidiče pro silniční přepravu zboží

COM(2017) 282 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Doporučený pozměňovací návrh 1

COM(2017) 277 final/1

Čl. 1 odst. 5 písm. c)

Změnit:

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(c) vkládají se nové odstavce 8a a 8b, které znějí: „8a. Běžné týdenní doby odpočinku a jakýkoli týdenní odpočinek delší než 45 hodin vybraný náhradou za předchozí zkrácený týdenní odpočinek se nevybírají ve vozidle. Vybírají se ve vhodném ubytování, s odpovídajícím vybavením pro spaní a hygienu;	(c) vkládají se nové odstavce 8a, 8b a 8c, které znějí: „8a. Běžné týdenní doby odpočinku a jakýkoli týdenní odpočinek delší než 45 hodin vybraný náhradou za předchozí zkrácený týdenní odpočinek se nevybírají ve vozidle. Vybírají se ve vhodném ubytování, s odpovídajícím vybavením pro spaní a hygienu;

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
a) buď zajištěném, nebo zaplaceném zaměstnavatelem, nebo b) doma nebo na jiném soukromém místě vybraném řidičem. 8b. Dopravní podnik organizuje práci řidičů takovým způsobem, aby řidiči mohli v průběhu každých tří po sobě následujících týdnů trávit doma nejméně jednu běžnou týdenní dobu odpočinku nebo týdenní odpočinek delší než 45 hodin vybíraný náhradou za zkrácený týdenní odpočinek.“	a) buď zajištěném, nebo zaplaceném zaměstnavatelem, nebo b) doma nebo na jiném soukromém místě vybraném řidičem. 8b. Odstavec 8a nemusí být použit v případech, kdy se běžná týdenní doba odpočinku a jakýkoli týdenní odpočinek delší než 45 hodin vybraný náhradou za předchozí zkrácený týdenní odpočinek vybírá v místě, jež je dostatečně bezpečné a má odpovídající vybavení pro hygienu, a kdy kabina řidiče splňuje specifikace stanovené výborem uvedeným v čl. 24 odst. 1 stávajícího nařízení. 8c. Dopravní podnik organizuje práci řidičů takovým způsobem, aby řidiči mohli v průběhu každých tří po sobě následujících týdnů trávit doma nejméně jednu běžnou týdenní dobu odpočinku nebo týdenní odpočinek delší než 45 hodin vybíraný náhradou za zkrácený týdenní odpočinek.“

Odůvodnění

Ubytování pro řidiče (stejně jako bezpečná místa pro zastávky), které zmiňuje odstavec 8a, není kolem mnoha dálnic dostatečné.

Původní ustanovení by bylo nevýhodné pro řidiče z okrajových zemí EU, kteří na cestě nutně stráví více dní ve srovnání s řidiči ze zemí, jež leží uprostřed Unie. Provedení tohoto ustanovení by vedlo k navýšení nákladů pro podnikatele z okrajových oblastí Evropy.

Doporučený pozměňovací návrh 2

COM(2017) 277 final/1

Článek 2

Změnit:

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Nařízení (EU) č. 165/2014 se mění takto: (1) v čl. 8 odst. 1 se druhá odrážka nahrazuje tímto: „— každé tři hodiny celkové doby řízení a pokaždé, když vozidlo překročí státní hranici;“.	Nařízení (EU) č. 165/2014 se mění takto: (1) v čl. 8 odst. 1 se druhá odrážka nahrazuje tímto: „— každé tři hodiny celkové doby řízení a pokaždé, když vozidlo překročí státní hranici;“.

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(2) v čl. 34 odst. 7 se první pododstavec nahrazuje tímto: „7. Řidič po příjezdu na vhodné místo zastávky zadá do digitálního tachografu symboly zemí, ve kterých začala a skončila jeho denní pracovní doba, a také kde a kdy řidič překročil ve vozidle státní hranici. Členský stát může požadovat na řidičích vozidel, která na jeho území provozují vnitrostátní dopravu, aby k symbolu země připojili přesnější zeměpisné údaje, jestliže je členský stát sdělil Komisi před 1. dubnem 1998.“	(2) v čl. 34 odst. 7 se první pododstavec nahrazuje tímto: „7. Řidič po příjezdu na vhodné místo zastávky zadá do digitálního tachografu symboly zemí, ve kterých začala a skončila jeho denní pracovní doba, a také kde a kdy řidič překročil ve vozidle státní hranici. Členský stát může požadovat na řidičích vozidel, která na jeho území provozují vnitrostátní dopravu, aby k symbolu země připojili přesnější zeměpisné údaje, jestliže je členský stát sdělil Komisi před 1. dubnem 1998.“ (3) čl. 3 odst. 4 se nahrazuje tímto: „Patnáct let od doby, kdy jsou nově zaregistrovaná vozidla povinně vybavena tachografem podle článků 8, 9 a 10, musí být vozidla provozovaná v jiném členském státě, než je stát, v němž je vozidlo zaregistrováno, vybavena takovým tachografem.“ (4) čl. 9 odst. 2 se nahrazuje tímto: „Pět let od doby, kdy musí být nově zaregistrovaná vozidla vybavena tachografem podle tohoto článku a článků 8 a 10, vybaví členské státy své kontrolní orgány v přiměřeném rozsahu zařízeními pro včasné dálkové odhalování, která jsou nezbytná k tomu, aby mohly být předávány údaje podle tohoto článku, při zohlednění specifických požadavků a strategií v oblasti prosazování práva. Do té doby mohou členské státy rozhodnout, zdali taková zařízení pro včasné dálkové odhalování svým kontrolním orgánům poskytnou.“

Odůvodnění

Inteligentní tachografy představují příležitost, jak umožnit rychlé a interoperabilní digitální kontroly a prosazování pravidel. Je nepřijatelné, aby stanovenou lhůtou byl rok 2034. Navrhuje se tudíž nahradit patnáct let pěti lety, čímž bude pro podnikatele v silniční dopravě stanoveno přiměřeně dlouhé přechodné období.

Doporučený pozměňovací návrh 3

COM(2017) 278 final/1

Článek 2

Změnit odstavec 4:

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy mohou ukládat jen následující správní požadavky a kontrolní opatření:	Členské státy mohou ukládat jen následující správní požadavky a kontrolní opatření:
(a) povinnost podnikatele v silniční dopravě usazeného v jiném členském státě zaslat příslušným vnitrostátním orgánům nejpozději v okamžiku zahájení vyslání prohlášení o vyslání v elektronické podobě, které je vyhotoveno v oficiálním jazyce hostitelského členského státu nebo v angličtině a obsahuje jen tyto informace: (i) totožnost podnikatele v silniční dopravě; (ii) kontaktní údaje správce dopravy nebo jiných kontaktních osob v členském státě, kde je dopravce usazen, aby bylo možno spolupracovat s příslušnými orgány hostitelského členského státu, ve kterém jsou služby poskytovány, a odesílat a přijímat dokumenty a oznámení; (iii) předpokládaný počet vyslaných řidičů a jejich totožnost; (iv) předpokládanou dobu vyslání a plánované datum začátku a konce vyslání, (v) poznávací značky vyslaných vozidel; (vi) typ dopravních služeb (tj. přeprava zboží, přeprava osob, mezinárodní přeprava, kabotážní přeprava);	(a) povinnost podnikatele v silniční dopravě usazeného v jiném členském státě zaslat příslušným vnitrostátním orgánům nejpozději v okamžiku zahájení vyslání prohlášení o vyslání v elektronické podobě, které je vyhotoveno v oficiálním jazyce hostitelského členského státu nebo v angličtině a obsahuje jen tyto informace: (i) totožnost podnikatele v silniční dopravě; (ii) kontaktní údaje správce dopravy nebo jiných kontaktních osob v členském státě, kde je dopravce usazen, aby bylo možno spolupracovat s příslušnými orgány hostitelského členského státu, ve kterém jsou služby poskytovány, a odesílat a přijímat dokumenty a oznámení; (iii) předpokládaný počet vyslaných řidičů a jejich totožnost; (iv) předpokládanou dobu vyslání a plánované datum začátku a konce vyslání, (v) poznávací značky vyslaných vozidel; (vi) typ dopravních služeb (tj. přeprava zboží, přeprava osob, mezinárodní přeprava, kabotážní přeprava);
(b) povinnost řidiče uchovávat a na žádost silniční kontroly předložit v tištěné nebo elektronické podobě kopii prohlášení o vyslání a doklad o dopravní činnosti probíhající na území hostitelského členského státu, jako je elektronický nákladní list (e-CMR) nebo doklad uvedený v článku 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009;	(b) povinnost řidiče uchovávat a na žádost silniční kontroly předložit v tištěné nebo elektronické podobě kopii prohlášení o vyslání a doklad o dopravní činnosti probíhající na území hostitelského členského státu, jako je elektronický nákladní list (e-CMR) nebo doklad uvedený v článku 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009;

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(c) povinnost řidiče uchovávat a na žádost silniční kontroly předložit záznamy tachografu, a zejména kódy členských států, na kterých se řidič v rámci mezinárodních přepravních operací či kabotážních operací pohybuje;	(c) povinnost řidiče uchovávat a na žádost silniční kontroly předložit záznamy tachografu, a zejména kódy členských států, na kterých se řidič v rámci mezinárodních přepravních operací či kabotážních operací pohybuje;
(d) povinnost řidiče uchovávat a na žádost silniční kontroly předložit v tištěné nebo elektronické podobě kopii pracovní smlouvy nebo rovnocenného dokumentu ve smyslu článku 3 směrnice Rady 91/533/EHS, přeloženou do některého z oficiálních jazyků hostitelského členského státu nebo do angličtiny;	(d) povinnost řidiče uchovávat a na žádost silniční kontroly předložit v tištěné nebo elektronické podobě kopii pracovní smlouvy nebo rovnocenného dokumentu ve smyslu článku 3 směrnice Rady 91/533/EHS, přeloženou do některého z oficiálních jazyků hostitelského členského státu nebo do angličtiny;
(e) povinnost řidiče předložit na vyžádání silniční kontroly v tištěné nebo elektronické podobě kopii výplatních pásek za období uplynulých dvou měsíců; během silniční kontroly musí mít řidič možnost kontaktovat ústředí, správce dopravy nebo osobu či subjekt, které mohou tuto kopii poskytnout;	(e) povinnost řidiče předložit na vyžádání silniční kontroly v tištěné nebo elektronické podobě kopii výplatních pásek za období uplynulých dvou měsíců; během silniční kontroly musí mít řidič možnost kontaktovat ústředí, správce dopravy nebo osobu či subjekt, které mohou tuto kopii poskytnout;
(f) povinnost podnikatele v silniční dopravě poskytnout po skončení období vyslání na žádost orgánů hostitelského členského státu v přiměřené lhůtě tištěné či elektronické kopie dokumentů uvedených v písmenech b), c) a e);	(f) povinnost podnikatele v silniční dopravě poskytnout po skončení období vyslání na žádost orgánů hostitelského členského státu v přiměřené lhůtě tištěné či elektronické kopie dokumentů uvedených v písmenech b), c) a e);
	(g) povinnost podnikatele v silniční dopravě poskytnout řidiči před jeho vysláním tištěné či elektronické kopie dokumentů uvedených v čl. 4 písm. b), d) a e).

Odůvodnění

Podnikatel v silniční dopravě by měl odpovídat za to, že bude k dispozici nezbytná dokumentace související s vysláním, jež bude moci být předložena při silniční kontrole.

Doporučený pozměňovací návrh 4

COM(2017) 281 final/1

Článek 1

Změnit odst. 1 písm. b):

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(b) doplňuje se nový odstavec 6, který zní: „6. Ustanovení čl. 3 odst. 1 písm. b) a d) a články 4, 6, 8, 9, 14, 19 a 21 se nevztahují na podniky, které vykonávají povolání podnikatele v silniční nákladní dopravě výhradně motorovými vozidly, jejichž největší přípustná hmotnost nepřesahuje 3,5 tuny, nebo jízdními soupravami, jejichž největší přípustná hmotnost nepřesahuje 3,5 tuny.	(b) doplňuje se nový odstavec 6, který zní: „6. Články 4, 9 a 14 se nevztahují na podniky, které vykonávají povolání podnikatele v silniční nákladní dopravě výhradně motorovými vozidly, jejichž největší přípustná hmotnost nepřesahuje 3,5 tuny, nebo jízdními soupravami, jejichž největší přípustná hmotnost nepřesahuje 3,5 tuny, s výjimkou případů, kdy tato vozidla provádějí mezinárodní přepravu podle definice v nařízení (ES) č. 1072/2009.

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy však mohou: (a) vyžadovat, aby tyto podniky uplatňovaly některá nebo všechna ustanovení uvedená v prvním pododstavci; (b) snížit hranici uvedenou v prvním pododstavci pro všechny nebo některé kategorie silniční dopravy.“	Členské státy však mohou: (a) vyžadovat, aby tyto podniky uplatňovaly některá nebo všechna ustanovení uvedená v prvním pododstavci; (b) snížit hranici uvedenou v prvním pododstavci pro všechny nebo některé kategorie silniční dopravy.“

Odůvodnění

V zájmu minimalizace administrativní zátěže pro malé podniky, jež provozují pouze vnitrostátní přepravu nebo přepravu pro vlastní potřebu, se navrhuje rozšířit čtyři uvedená kritéria přístupu k povolání jen na lehká užitková vozidla, jež se aktivně používají v mezinárodní přepravě.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. velmi oceňuje úsilí Evropské komise o prohloubení jednotného trhu v odvětví mezinárodní silniční dopravy za podmínek sociální spravedlnosti a konvergence pracovních ujednání. Jedná se o zásadní faktor hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Má však výhrady k všeobecnému zahrnutí mezinárodních dopravních služeb do oblasti působnosti směrnice o vysílání pracovníků;
2. poznamenává, že silniční doprava je jednou z hlavních sil ekonomiky EU a musí si udržet přední postavení, pokud jde o vytváření hospodářského růstu a pracovních míst, přičemž musí zachovávat rovné podmínky a prosazovat konkurenceschopnost a územní soudržnost;
3. poukazuje na to, že odvětví silniční dopravy je ve všech členských státech poznamenáno výraznými rozdíly v platech a obecněji v uplatňovaných pracovněprávních předpisech. Mnoho zemí zavádí dodatečná regulační omezení. Odlišné pracovní podmínky mohou vést k narušení hospodářské soutěže a negativně ovlivnit bezpečnost silničního provozu. Tento problém je obzvláště závažný v přeshraničních regionech, v nichž mezi jednou a druhou stranou hranice panují významné rozdíly v životní úrovni;
4. zdůrazňuje tudíž potřebu zabezpečit důstojné pracovní podmínky a vysokou úroveň bezpečnosti silničního provozu při zajištění udržitelnosti a konkurenceschopnosti odvětví dopravy na jednotném trhu. Zásada stejného platu za stejnou práci na stejném místě by se měla uplatňovat i v evropském odvětví dopravy, přičemž by měly být zohledněny potřeby vzdálenějších regionů;
5. poukazuje na to, že hlavní problémy v oblasti dopravy, jež se navrhované právní předpisy pokoušejí řešit, vyplývají z nedostatečné míry sociální soudržnosti mezi regiony. Posílení soudržnosti zmenší značné rozdíly ve mzdách, díky čemuž mnohé z pracovněprávních předpisů a pravidel kabotáže nebudou zapotřebí, a tudíž se sníží riziko sociálního dumpingu a zamezí se narušení hospodářské soutěže;
6. poznamenává, že plánovaná ustanovení se v podstatě snaží nalézt rovnováhu mezi požadavkem skupiny zemí, aby byl zachován status quo, co se týče řady postupů a rozhodnutí, jimiž se odvětví dopravy řídí, a potřebou dále prohlubovat jednotný trh prostřednictvím harmonizace rámce upravujícího toto odvětví, přičemž je třeba zaručit bezpečnost silničního provozu, důstojné pracovní podmínky a bezpečnost řidičů a přepravovaného zboží. V této souvislosti požaduje, aby byly plně dodržovány sociální normy, a prohlašuje, že sociální dumping na úkor řidičů nákladních vozidel je nepřijatelný;
7. v tomto ohledu zdůrazňuje, že v konkurenčním a deregulovaném odvětví musí existovat transparentnost, pokud jde o předpisy, inspekční postupy a sankce, a uživatelům musí být nabízeny co nejlepší služby. Výměna informací musí být povinná a totéž platí o používání moderních technologií, např. zavedení inteligentních tachografů, jež je ještě pořád výrazně zpožděno;
8. podtrhuje skutečnost, že členské státy na okraji Unie čelí větším obtížím, chtějí-li se dostat do centra vnitřního trhu EU. Někdy je k tomu nutné přejet jednu, či dokonce dvě země, jež nejsou členskými státy EU, a absolvovat všechny nezbytné hraniční a celní kontroly, v důsledku čehož se zvyšuje celkový čas cesty, a tím pádem i náklady. S těžkostmi tohoto druhu se možná bude potýkat Irsko, až Spojené království odejde z EU. Vyzýváme Komisi, aby iniciovala zvláštní opatření, která budou tento konkrétní problém řešit;

9. vítá snahu zavést jasnější pravidla kabotáže a pro vysílání řidičů v tomto hospodářském odvětví, jež je klíčové pro dosažení jednotného trhu s vysokou úrovní mobility. Jelikož jsou kabotáž a vysílání řidičů úzce spjaty, musí rozprava a přijímání nových pravidel v těchto oblastech probíhat paralelně;

10. varuje před rizikem nekalé hospodářské soutěže ze strany podnikatelů v dopravě ze zemí mimo EU a naléhavě požaduje zavedení zvláštního rámce pro kontroly;

11. požaduje systematické a automatizované kontroly za pomoci povinných inteligentních digitálních tachografů jakožto základní předpoklad úspěšného zajištění řádného fungování jednotného trhu, ať již se změnami institucionálního rámce, či bez nich;

12. zároveň upozorňuje na to, že je zapotřebí důkladně posoudit dopad navrhovaných předpisů na malé a střední podniky v EU, a domnívá se, že náklady na zajištění souladu budou vyšší;

Návrh, který se týká minimálních požadavků na maximální denní a týdenní dobu řízení, minimálních přestávek v řízení a týdenní doby odpočinku a kterým se mění nařízení (EU) 165/2014, pokud jde o určování polohy pomocí tachografů (COM(2017) 277 final)

13. vítá větší pružnost, kterou navrhované nařízení zavádí, pokud jde o doby odpočinku řidičů, společně se zlepšením podmínek pro odpočinek podle tohoto návrhu;

14. domnívá se, že budou-li navrhované změny výpočtu dob odpočinku řidičů a podmínek řádně provedeny a budou-li pamatovat na přínos pro řidiče, mohly by pomoci zlepšit podmínky, za kterých řidiči vykonávají své povolání, a tudíž zvýšit celkovou bezpečnost dopravy;

15. zároveň je však znepokojen tím, že pokud bude navrhovaná pružnost využívána zaměstnavateli jako prostředek k vytvoření tlaku, může se ukázat jako faktor, jenž bezpečnost silničního provozu a pracovní podmínky řidičů ovlivňuje negativně;

16. poznamenává rovněž, že existuje riziko zneužívání, neboť bude i nadále možné platit řidičům jen za hodiny, kdy skutečně řídí, a ne za doby odpočinku. Požaduje, aby řidiči byli placeni podle počtu hodin, které odpracovali, a to i mimo vozidlo;

17. považuje za nutné jasně definovat pojmy související s dobou řízení a odpočinku, aby bylo možné vyjasnit šedé zóny, např. kdy začíná doba čekání na celní kontrole;

18. poukazuje na nedostatek bezpečných míst k parkování vozidel a pro odpočinek řidičů na evropských dálnicích a upozorňuje na skutečnost, že bude nemožné navrhované právní předpisy provést, dokud tato místa nebudou vytvořena. To bude vyžadovat značné množství času a velké investice;

19. vyjadřuje politování nad tím, že byla promeškána příležitost uspišit zavedení inteligentních tachografů, a upozorňuje, že předkládání ručně vepsaných údajů o cestě přispívá k prodloužení situace, kdy není možné provádět komplexní kontroly, a podle předpokladů povede k dopravním zácpám na hranicích, na nichž možná nebudou vhodná parkoviště;

20. vyzývá k tomu, aby bylo urychleno zavádění inteligentních tachografů ze strany dopravních společností a zavádění technologií jejich dálkového odečítání ze strany donucovacích orgánů;

Návrh, kterým se mění směrnice 2006/22/ES, pokud jde o požadavky na prosazování, a stanovují konkrétní pravidla o vysílání řidičů v odvětví silniční dopravy, pokud jde o směrnici 96/71/ES a směrnici 2014/67/EU (COM(2017) 278 final), a návrh, kterým se mění nařízení (ES) č. 1071/2009 a nařízení (ES) č. 1072/2009 za účelem jejich přizpůsobení vývoji v odvětví (COM(2017) 281 final)

21. domnívá se, že třídní časový limit před tím, než začne vysílání, umožňuje mezinárodní dopravu bez překážek. Okamžité zahájení vysílání v případě kabotáže zároveň vytváří rámec, který by mohl chránit před nárůstem nekalé hospodářské soutěže. Připomíná, že nezákonná kabotáž vede k narušení hospodářské soutěže a vytváří nerovnováhu mezi členskými státy a regiony s významnými nerovnostmi v mzdových nákladech;

22. poznamenává, že nová pravidla kabotáže posilují jednotný trh a jejich důsledkem bude také menší počet porušení zákona, že usnadní kontroly a pozitivně ovlivní celkovou environmentální stopu silniční dopravy, neboť výrazně sníží počet jízd bez nákladu;
23. má však za to, že navrhovaná pravidla pro vysílání pracovníků zvýší administrativní náklady jak pro podniky, tak pro správní orgány členských států. Řidiči mohou totiž stanovený limit snadno překročit, takže budou velmi často zapotřebí administrativní postupy pro provádění a sledování pracovněprávních předpisů hostitelské země;
24. očekává dopad na ceny přepravovaného zboží, neboť menší počet jízd prázdných, vyložených vozidel sice sníží náklady, zvýšení administrativních nákladů na zajištění souladu však tento účinek vyruší, přičemž je možné, že část výsledných nákladů bude přenesena na spotřebitele;
25. poukazuje na velkou různorodost pravidel pro pohyb těžkých nákladních vozidel v členských státech, jako jsou třeba zákony týkající se jízdy po dálnici o víkendech, a vyzývá k přijetí společných pokynů ohledně této záležitosti v úzké spolupráci s místními orgány;
26. poznamenává, že kvůli navrhovaným předpisům je obzvlášť obtížné předpovídat náklady na práci, což bude mít vliv na dopravu jako takovou, např. pokud jde o kritéria pro plánování;
27. očekává, že provádění kontrol dodržování pracovněprávních předpisů na silnici bude v praxi zvláště problematické. Řidiči samotní budou vystaveni riziku, že se dopustí chyb a budou za to sankcionováni. Domnívá se tudíž, že je důležité, aby předtím, než skutečně dojde k uložení sankcí, byla zaslána varování;
28. v zájmu zjednodušení postupu navrhuje vzít jako možné řešení v potaz vážený denní příspěvek: ten by byl vyplácen řidičům na základě toho, v které zemi přeprava probíhá, v kombinaci se zemí, v níž sídlí daná dopravní společnost. Pro výpočet tohoto příspěvku by bylo možné využít osvědčenou klasifikaci členských států podle HDP na obyvatele – úplně stejně jako při provádění politiky soudržnosti;
29. je potěšen, že Komise v celém dopravním řetězci prosazuje opatření zaměřená na elektronické záznamy a soulad, jako jsou inteligentní tachografy a elektronické nákladní listy (e-CMR), a také standardizaci dokumentů a postupů s cílem zlepšit monitorování uplatňování právních předpisů a současně do určité míry zabránit přílišnému navýšení administrativních nákladů;
30. vítá vyjasnění podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě a opatření proti vzniku společností typu poštovní schránka. Měla by být zvažována opatření umožňující s jistotou určit místo vlastní hospodářské činnosti podniku;
31. konstatuje, že návrh legislativní reformy týkající se lehkých užitkových vozidel (do 3,5 tuny) je krokem správným směrem, pokud jde o zabránění tomu, aby se tato vozidla využívala k obcházení sociálních a pracovních práv;
32. navrhuje, aby pro tuto kategorii vozidel byla stanovena pokud možno jednotná pravidla, čímž by došlo k omezení členských států z hlediska flexibility, avšak zároveň by tím byla zohledněna skutečnost, že by se na lehká nákladní vozidla měl vztahovat jednodušší rámec;
33. domnívá se, že snaha Komise určit druhy porušení předpisů a jejich závažnost je krokem správným směrem, neboť tím bude vytvořen referenční rámec pro orgány členských států a provozovatele působící v tomto odvětví a přispěje se tak ke sblížení postupů, jak porušení řešit;
34. poznamenává, že očekávané zaměření kontrol na společnosti, jež se dopouštějí většího množství porušení předpisů, pomůže snížit administrativní zátěž a přispěje k úspěšnému boji proti porušování pravidel. Vyzývá k přijetí společných postupů kontroly na úrovni EU. Dále pak vítá návrh, aby porušení směrnice o vysílání pracovníků byla zohledňována, pokud jde o dobrou pověst odpovědného zástupce pro dopravu či dopravního podniku. Seznam porušení předpisů vedoucích ke ztrátě dobré pověsti podnikatelů v silniční dopravě (nařízení č. 1071/2009) by měl rovněž zahrnovat nezákonnou kabotáž;

35. varuje před rizikem opakované kabotáže na hranicích zemí s rozdílnými úrovněmi mzdových nákladů;
36. vyjadřuje politování nad opětovným zpožděním, pokud jde o kompletní fungování evropských rejstříků podniků silniční dopravy (ERRU), a vyzývá členské státy, aby co nejdříve dostály svým dosud nesplněným závazkům. Zároveň vybízí Komisi, aby prověřila schůdnost sloučení stávajících databází, jako jsou TACHOnet, ERRU a databáze technických prohlídek vozidel;

Návrh směrnice, kterou se mění směrnice 2006/1/ES o užívání vozidel najatých bez řidiče pro silniční přepravu zboží (COM(2017) 282 final)

37. vítá navrhovanou úplnou liberalizaci užívání vozidel najatých bez řidiče pro přepravu zboží pro vlastní potřebu v celé EU bez ohledu na to, kde byla najata, neboť se jedná o podstatnou liberalizaci trhu a o opatření, které podle jeho názoru povede k vytvoření nových pracovních míst a pomůže zlepšit životní prostředí;
38. vítá taktéž částečnou liberalizaci najímání vozidel bez řidiče pro obchodní účely v jiném členském státě coby možné řešení stávající situace, kdy se podmínky, jimiž se řídí dopravní činnost v zemích EU, různí;

Shrnutí

39. zastává názor, že je v rámci úsilí o dokončení jednotného trhu v oblasti mezinárodní silniční dopravy zapotřebí kombinace faktorů, jako jsou požadavky v oblasti životního prostředí, ekonomická konvergence, právní předpisy jednotlivých členských států a vytvoření zdravé hospodářské soutěže;
40. vzhledem k vyhlídkám do budoucna, pokud jde o digitální a technologický vývoj v odvětví dopravy, vyzývá k tomu, aby se aktivně pobízelo ke zvyšování kvalifikace pracovní síly, např. uznáním toho, že na něj mohou být přiděleny prostředky v rámci politiky soudržnosti;
41. vítá úsilí Komise zavést jednotná pravidla pro pravidelné podávání zpráv a činnost v oblasti kontroly a dohledu ze strany členských států a vyzývá Komisi, aby zintenzivnila kontroly, zejména co se týče nadnárodní administrativní spolupráce a také výkladu a správného a nediskriminačního prosazování stávajících právních předpisů;
42. vyzývá členské státy, aby systematicky a bez výjimek provedly navrhované právní předpisy, zintenzivnily inspekce, včetně kontrol vozidel ze zemí mimo EU, a zavedly odpovídající sankce, a podpořily tak účinnou harmonizaci těchto pravidel. Tím by došlo k prohloubení vnitřního trhu a byla by podpořena zaměstnanost, růst, rozvoj a investice, což by pozvedlo konkurenceschopnost EU a jejích regionů;
43. doufá v celkové zlepšení úrovně poskytovaných dopravních služeb, jež by přispělo k územní soudržnosti a zlepšilo kvalitu života občanů.

V Bruselu dne 1. února 2018,

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropa v pohybu: podpora plynulých řešení v oblasti mobility

(2018/C 176/14)

Zpravodaj: Ivan Žagar (SI/ELS), starosta obce Slovenska Bistrica**Odkazy:** sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Evropa v pohybu – Agenda pro sociálně spravedlivý přechod na čistou, konkurenceschopnou a propojenou mobilitu pro všechny

COM(2017) 283 final

pracovní dokument útvarů Komise připojený ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Evropa v pohybu – Agenda pro sociálně spravedlivý přechod na čistou, konkurenceschopnou a propojenou mobilitu pro všechny

SWD(2017) 177 final

pracovní dokument útvarů Komise Towards clean, competitive and connected mobility: the contribution of Transport Research and Innovation to the Mobility package (Směrem k čisté, konkurenceschopné a propojené mobilitě: příspěvek dopravy, výzkumu a inovací k balíčku opatření v oblasti mobility)

SWD(2017) 223 final

návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 1999/62/ES o výběru poplatků za užívání určitých pozemních komunikací těžkými nákladními vozidly

COM(2017) 275 final

návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 1999/62/ES o výběru poplatků za užívání určitých pozemních komunikací těžkými nákladními vozidly, pokud jde o jistá ustanovení o zdanění vozidel

COM(2017) 276 final

návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o interoperabilitě elektronických systémů pro výběr mýtného a usnadnění přeshraniční výměny informací týkajících se nezaplacení silničních poplatků v Unii (přepracované znění)

COM(2017) 280 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

COM(2017) 275 final, 1. část

Článek 1

Odstavec (3)

Změnit:

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Aniž je dotčen čl. 9 odst. 1a, mohou členské státy ponechat v platnosti nebo zavést mýtné a poplatky za užívání transevropské silniční sítě nebo některých úseků této sítě anebo jakýchkoliv dalších úseků své dálniční sítě, které nejsou součástí transevropské silniční sítě, za podmínek uvedených v odstavcích 3 až 9 tohoto článku a článcích 7a až 7k. 2. Odstavcem 1 není dotčeno právo členských států v souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie uplatňovat mýtné a poplatky za užívání na jiných pozemních komunikacích za předpokladu, že uložení mýtného a poplatků za užívání těchto jiných pozemních komunikací neznevýhodňuje mezinárodní dopravu a nevede k narušení hospodářské soutěže mezi hospodářskými subjekty. Mýtné a poplatky za užívání uplatňované na pozemních komunikacích, které nejsou součástí transevropské silniční sítě, a jiných než dálnice musí splňovat podmínky stanovené v odstavcích 3 a 4 tohoto článku, v článku 7a a v čl. 7j odst. 1, 2 a 4.	1. Aniž je dotčen čl. 9 odst. 1a, mohou členské státy a příslušné místní a regionální orgány ponechat v platnosti nebo zavést mýtné a poplatky za užívání transevropské silniční sítě nebo některých úseků této sítě anebo jakýchkoliv dalších úseků své dálniční sítě, které nejsou součástí transevropské silniční sítě, za podmínek uvedených v odstavcích 3 až 9 tohoto článku a článcích 7a až 7k. 2. Odstavcem 1 není dotčeno právo členských států a příslušných místních a regionálních orgánů v souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie uplatňovat mýtné a poplatky za užívání na jiných pozemních komunikacích za předpokladu, že uložení mýtného a poplatků za užívání těchto jiných pozemních komunikací neznevýhodňuje mezinárodní dopravu a nevede k narušení hospodářské soutěže mezi hospodářskými subjekty. Mýtné a poplatky za užívání uplatňované na pozemních komunikacích, které nejsou součástí transevropské silniční sítě, a jiných než dálnice musí splňovat podmínky stanovené v odstavcích 3 a 4 tohoto článku, v článku 7a a v čl. 7j odst. 1, 2 a 4.

Odůvodnění

Stávající i budoucí silniční poplatky jsou z významné části spravovány místními a regionálními orgány, v jejichž kompetenci by mělo zůstat rozhodování o výši a podrobnostech těchto poplatků. Platí to zejména tehdy, kdy v důsledku poplatků vybíraných na hlavních silnicích dochází k umělému přesměrování provozu na vedlejší silniční síť.

Pozměňovací návrh 2

COM(2017) 275 final, 1. část

Článek 1

Odstavec (14)

Písmeno b)

Změnit:

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
„3. Příjmy z poplatků za kongesci nebo finanční hodnota rovnocenná těmto příjmům se použije na řešení problému kongesce, zejména prostřednictvím:	„3. Příjmy z poplatků za kongesci nebo finanční hodnota rovnocenná těmto příjmům se použije na řešení problému kongesce, zejména prostřednictvím:

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
a) podpory infrastruktury a služeb hromadné dopravy; b) odstranění kritických míst transevropské dopravní sítě; c) rozvoje alternativní infrastruktury pro uživatele dopravy.“	a) podpory infrastruktury a služeb hromadné dopravy; b) odstranění kritických míst transevropské dopravní sítě; c) rozvoje alternativní infrastruktury pro uživatele dopravy; d) podpory rozvoje místních a regionálních dopravních systémů. <i>Pokud členské státy zavedou podpůrnou politiku, jež zajistí financování rozvoje místních a regionálních dopravních sítí s cílem řešit a zmírňovat příčiny kongescí, ve výši nejméně 15 % příjmu z poplatků za kongesci, bude se mít za to, že toto ustanovení plní.“</i>

Odůvodnění

Evropský výbor regionů se domnívá, že znění směrnice by mělo otevřeněji uvádět jako povinnost, aby organizace vybírající uvedené poplatky také směřovaly část příjmů do okrajových regionů a regionů, které se nacházejí daleko od evropské sítě.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Hlavní připomínky

1. zdůrazňuje význam účinného a udržitelného dopravního systému pro hospodářskou konkurenceschopnost měst a regionů a také jeho význam pro posílení sociální, hospodářské a územní soudržnosti Evropské unie. Místní a regionální orgány jsou odpovědné za utváření a provádění regionální a městské dopravní politiky a za zajištění veřejné osobní dopravy na svém území. Rozhodování na místní úrovni je však úzce propojeno s rámcem stanoveným vnitrostátními a evropskými politikami;
2. je si vědom toho, že externí náklady dopravy jako je kongesce, znečištění ovzduší a hluk mají značný dopad na životní prostředí a zdraví a na hospodářství jako celek. V současnosti náklady platí ti, kdo je vytvářejí, v menší míře, zatímco společnost platí zbytek. Doprava vytváří téměř pětinu všech emisí skleníkových plynů v Evropě. Je naléhavě nutné přijmout opatření k dekarbonizaci dopravy;
3. konstatuje, že rozšíření infrastruktury může zlepšit územní soudržnost a že údržba infrastruktury je v mnoha regionech v současné době na tak nízké úrovni, že hrozí zhoršení územní a sociální soudržnosti. V oblastech, kde se vybírá mýtné, je třeba, aby takto získané finanční prostředky byly zpětně investovány do místní a regionální infrastruktury, především takovým způsobem, aby se snížily rozdíly v míře a kvalitě napojení regionů na evropskou dopravní síť. Vyzývá k tomu, aby jedním z hlavních cílů jakýchkoliv zpětných investic do dopravních systémů bylo zajištění udržitelnosti těchto systémů;
4. zdůrazňuje, že zpoplatnění silnic musí vycházet především z ujeté vzdálenosti a mělo by podporovat využívání infrastruktury mimo dopravní špičku. Zohledněna mohou být také další kritéria, např. hustota provozu, vzdálenost od obchodních center a vzdálenost mezi centry ekonomické moci. Vysoké nebo zvýšené náklady přístupu k evropské síti znevýhodňují okrajové a vzdálené regiony a ještě více poškozují územní a sociální soudržnost;
5. vítá Agendu pro sociálně spravedlivý přechod na čistou, konkurenceschopnou a propojenou mobilitu pro všechny, v níž se uvádí, že je zapotřebí ještě více komplexního přístupu ve smyslu úrovně (celostátní, regionální a místní) i ve smyslu různých politik. Sdílí přesvědčení, že aby bylo dosaženo stanovených cílů, bude zapotřebí více cílených pravidel a norem spolu s četnými podpůrnými opatřeními;

6. zdůrazňuje, že je třeba více propojené a automatizované mobility a udržování kroku se současnými trendy, jako je elektromobilita a vozidla komunikující s jinými vozidly a okolím (technologie V2X);

7. je pevně přesvědčen, že digitalizace dopravy, například prostřednictvím uživatelských informačních systémů, může optimalizovat dopravní toky a využívání dopravní infrastruktury. Vybízí proto všechny členské státy a regiony, aby vypracovaly a provedly plány interoperabilní digitalizace dopravních systémů;

Trend směrem k dekarbonizaci dopravy

8. znovu opakuje, že je zapotřebí **dekarbonizovat dopravu**.

Doprava je v současné době jediným odvětvím, v němž jsou emise CO₂ stále vyšší než v roce 1990, a v mnoha členských státech nadále roste. Politický dokument *Evropa v pohybu* a navržené právní předpisy o zpoplatnění využívání infrastruktury jsou prvními dvěma kroky k dopravnímu systému s nízkými emisemi CO₂. Zpoplatnění silnic jako prostředek odrazující od neracionálního využívání silniční dopravy má při dekarbonizaci nepochybně klíčovou úlohu;

9. poukazuje na výzvy a příležitosti, které přináší „zelená mobilita“.

Při provádění omezujících opatření v souvislosti s ekologickou dopravou je třeba mít na paměti hospodářský význam odvětví dopravy. S ohledem na to, že jde o jedno z největších odvětví z hlediska pracovních míst a hospodářské činnosti, povede dekarbonizace dopravy k určitým problémům. Ekologická a dekarbonizovaná doprava by však mohla podnítit vznik nových a inovativních odvětví hospodářské činnosti a Evropa by se mohla ujmout vedoucí role. VR vyzývá Komisi, aby přechod na „zelenou mobilitu“ průběžně podporovala s cílem zmírnit negativní účinky;

10. vítá změny ve zdanění těžkých nákladních vozidel uvedené v návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 1999/62/ES o výběru poplatků za užívání určitých pozemních komunikací těžkými nákladními vozidly, pokud jde o jistá ustanovení o zdanění vozidel, neboť nebrání členským státům zachovat či dokonce zvýšit zdanění těžkých nákladních vozidel, pokud se tak rozhodnou;

11. poukazuje na to, že tam, kde členské státy a regiony uplatní změny zásad výběru mýtného (uživatel platí, znečišťovatel platí), dojde nevyhnutelně k tomu, že více vozidel bude využívat místní silniční síť, což bude mít nepříznivé dopady na bezpečnost, životní prostředí a náklady na údržbu místní silniční sítě. Zároveň nebude využita kapacita dálniční infrastruktury. Tento dopad bude určitě výraznější v regionech EU s nízkou hodnotou času, jak potvrzují výsledky analýz provedených v jednotlivých regionech. Postupné rušení dálničních známek, jsou-li v těchto regionech využívány, bude mít rozhodně řadu negativních důsledků;

Otázka narušení trhu a diskriminace v dopravě

12. upozorňuje na otázku narušení trhu způsobeného zejména nekalou hospodářskou soutěží mezi jednotlivými druhy dopravy, která je zvláště výrazná mezi železniční a silniční dopravou, nepřímou však také snižuje konkurenceschopnost vodní dopravy. Zatímco provozovatelé železniční dopravy platí za využívání infrastruktury v celé síti a externí náklady dopravy jsou zahrnuty v ceně, je do působnosti směrnice v současnosti zahrnuta pouze nákladní silniční doprava a celkové externí náklady dopravy nejsou pokryty. Vytváří se tak nekalá výhoda pro druhy dopravy, jež jsou méně šetrné k životnímu prostředí;

13. konstatuje, že účastníci silničního provozu jsou v nerovném postavení a že je třeba zavést **zásadu nediskriminace mezi různými druhy silničních vozidel**. Osobní automobily, dodávky, autobusy a autokary jsou vyjmuty ze zásady „znečišťovatel platí“, přestože jsou tato vozidla velkými znečišťovateli životního prostředí (13,5 % celkových emisí skleníkových plynů v EU) a způsobují škody na infrastruktuře;

14. vítá posun k mýtnému na základě **ujeté vzdálenosti**, protože je spravedlivější než paušální zpoplatnění využívání silnic. Platba poplatků a mýtného, jež by byla koordinovaná, digitální a interoperabilní v celé EU, by vytvořila rovné podmínky pro jednotný trh a zajistila **nediskriminaci mezi občany EU a dopravci** z různých členských států;

15. poukazuje na to, že **výpočet mýtného** by měl zohlednit **rozdíly mezi regiony** z hlediska hustoty provozu a vzdálenosti mezi obchodními a obytnými centry;

16. **požaduje spravedlivý přístup při zpoplatnění** využívání silnic a větší harmonizaci cen s ohledem na délku využívání. Musí být zajištěn vhodný poměr mezi cenou za krátkodobé nebo příležitostné využití a za stálé nebo dlouhodobé využívání;

17. domnívá se, že důslednější zahrnutí autobusů a autokarů do systému silničního mýta je nezbytné z důvodu uplatňování zásady „znečišťovatel platí“ a snížilo by konkurenční nevýhodu železniční dopravy, v níž se platí za použití železniční dopravní cesty. Konstatuje však, že v regionech, kde není železniční doprava vážnou alternativou, není zvyšování nákladů pro provozovatele autobusové a autokarové dopravy žádoucí;

Výzvy územní a sociální soudržnosti

18. má za to, že hlediska **územní a sociální soudržnosti** musí být vzata v úvahu. Zavedení systémů zpoplatnění silnic nesmí vést k vyloučení na základě zeměpisné polohy nebo socioekonomické situace. Zvláštní pozornost by měla být věnována zranitelným sociálním skupinám a regionům, kde neexistují žádné možné alternativy k individuální silniční dopravě. Skupiny s nízkými příjmy nesmí být mýtným poškozeny při cestách do práce osobním automobilem, je-li to jejich jediná použitelná možnost;

19. vyzývá, aby byla při rozdělování příjmů z mýtného uplatněna zásada solidarity (z regionů vytvářejících příjem do regionů, jejichž rozvoj zaostává) a tyto příjmy byly zpětně investovány do místní silniční infrastruktury a využívány ke křížovému financování ekologičtějších druhů dopravy;

20. zdůrazňuje, že je nutné, aby města a regiony **přijaly mýtné** a považovaly je za nástroj k dosažení svých rozvojových cílů. V tomto smyslu má rozhodující roli rozdělování příjmů z mýtného. Přijetí zpoplatnění silniční infrastruktury bude záviset na vytvoření rovnováhy mezi očekáváními těch, kdo chtějí, aby byly příjmy zpětně investovány do místní silniční infrastruktury, a celkovým cílem investic do dlouhodobě udržitelných alternativních dopravních řešení;

21. konstatuje, že **kvalita silniční infrastruktury** v průměru **klesá** a že rozhodnutí o investicích je třeba přijmout v oblastech vytvářejících příjmy. Mýtné a poplatky za externí náklady vybrané v určitém regionu musejí být v zásadě zpětně investovány do dopravní infrastruktury tohoto regionu, a to v úzké spolupráci s příslušnými místními a regionálními orgány. Výjimkou může být přerozdělení určitých poplatků z oblastí s hustým provozem do oblastí s nízkým objemem provozu;

22. vítá možnost účtovat takové poplatky za infrastrukturu, které proporčně odpovídají kvalitě nabízené komunikace (kapacitně i technicky). Je to účinné a vhodné opatření pro řešení špatné situace v oblasti údržby silniční infrastruktury;

23. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné **investovat do ekologičtějších druhů dopravy**. Příjmy z mýtného mohou být s ohledem na sociální a územní soudržnost také investovány do ekologičtějších druhů dopravy a do rozšíření veřejné dopravy do regionů, které nejsou snadno dostupné;

24. domnívá se, že může být obtížné realizovat **investice v řídcích osídlených a odlehlých regionech** v partnerství veřejného a soukromého sektoru. Pro regiony, v nichž není pro soukromého koncesionáře dostatečný provoz, není možnost světit výstavbu/údržbu soukromé firmě výměnou za vybrané mýtné lákavá. Operační partnerství veřejného a soukromého sektoru by proto mělo být považováno za model, který je za určitých okolností v určitých regionech vhodný, nesmí však bránit veřejným investicím v méně obydlených nebo odlehlejších regionech;

25. **upozorňuje** na rozdíly v očekáváních a normách mezi členskými státy a regiony. Společný evropský systém vybírání poplatků za externí náklady stanoví prahové hodnoty a minimální normy. Měl by však členskými státy (nebo regionům) umožnit, aby je překročily a stanovily **ambicióznější systémy**, je-li to opodstatněno zvláštními okolnostmi, které vyvolávají vysoké externí náklady. Vysoké externí environmentální náklady (např. v horských regionech) musí řešit problémy v daném regionu;

Přeshraniční a evropská interoperabilita elektronických systémů pro výběr mýtného

26. souhlasí se zjištěními, že navzdory směrnici o službě elektronického mýtného (EETS) z roku 2004 a jejímu prováděcímu rozhodnutí z roku 2009 neexistuje až na vzácné výjimky přeshraniční interoperabilita: náklady a nesnáze tak dopadají na uživatele a orgány, jež tyto systémy poskytují a udržují. VR proto podporuje plánované změny umožňující v dlouhodobém horizontu usilovat o vytvoření celoevropského interoperabilního systému;

27. poukazuje na to, že je třeba nalézt jednoduché a dostupné řešení. Pro nové automobily by mohlo být povinné, aby byly tímto řešením vybaveny anebo aby byla do ostatních vozidel namontována jediná interoperabilní krabička. Elektronické zařízení pro výběr poplatků za využívání dopravy nesmí v jednotném evropském dopravním prostoru znevýhodňovat na základě různého národního nebo regionálního původu. Je nutné zajistit přeshraniční a celoevropskou interoperabilitu systémů pro výběr mýtného a přiměřenost nákladů na jejich krátkodobé a dlouhodobé využívání. Výbor také zdůrazňuje, že systémy zpoplatnění silnic je třeba více standardizovat při přípravě unijních norem pro dobíjení elektrických vozidel;

28. zdůrazňuje **nezbytnost ochrany údajů**. Je nutné vytvořit robustní právní rámec v zájmu ochrany osobních údajů a zároveň poskytovat minimální informace provozovateli mýtného;

29. podporuje úsilí o účinné přeshraniční a celoevropské stíhání provinilců. V tomto ohledu nesmí být zásada ochrany údajů důvodem pro vyhýbání se přijetí opatření proti provinilcům.

V Bruselu dne 1. února 2018.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

ISSN 1977-0863 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5163 (papírové vydání)

Úřad pro publikace Evropské unie
2985 Lucemburk
LUXEMBURSKO

CS